اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۲
• ۱۶ شوال ۱۴۴۴
• ۷ مه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۶۳۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۳۱۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

معرفی متخلفان واگذاری رانتی خودرو

نماینده ویژه رئیس‌جمهوری در امر مبارزه با فساد، از معرفی متخلفان واگذاری رانتی خودرو در گزارشی محرمانه به سیدابراهیم رئیسی خبر داد.
حسن درویشیان گفت: پس از ارزیابی دقیق ابعاد موضوع و احراز تخلف، در گام اول از ادامه واگذاری خودروهای درخواستی به اشخاص که در قالب تفاهمنامه و امثالهم خارج از روال فروش خودرو به عموم مردم بوده، جلوگیری کردیم. در گزارشی محرمانه، دستگاه‌ها و افراد متخلف را به رئیس‌جمهوری معرفی کردیم و در همان بدو امر مدیرعامل ایران خودرو نیز برکنار شد.
۲

آزمون‌وخطا برای حذف ارز شاخص از مبادلات جهانی

طرد دلار از اقتصاد ممکن نیست

حدود ۸۸ درصد تراکنش‌های بین‌المللی با دلار امریکا انجام می‌شود و قدرت این ارز رایج جهانی، ابزار تحریمی گسترده‌ای را در اختیار امریکا برای مجازات دیگر کشورها قرار داده است. در سال‌های اخیر برخی دولت‌ها با محوریت چین و روسیه با هدف کاهش وابستگی به دلار، در مبادلات بین‌المللی از پیمان‌های پولی دوجانبه استفاده می‌کنند. به این ترتیب اغلب کشورها در پی آزمون‌وخطای شرایطی هستند که پول قدرتمند امریکایی را از مراودات تجاری‌شان حذف کنند.
دلار در کشورها معمولا سه کارکرد اصلی «واسطه مبادله»، «ذخیره ارزش» و «سنجش ارزش» را دارد و به این ترتیب کمرنگ شدن نقش دلار در یک کشور نیازمند شناسایی کارکردهای دلار در اقتصاد و اتخاذ راه‌حل‌های مناسب براساس آن، برای یافتن جایگزین است. در کشور ما نیز باتوجه به محدودیت‌های ناشی از تحریم ضرورت دلارزدایی از سوی مسئولان اقتصادی به کرات شنیده می‌شود، این در حالی است که بسیاری از کارشناسان طرد دلار از اقتصاد را ناممکن می‌دانند.
۷و۱۴

فعالان اقتصادی از سکاندار جدید صمت چه می‌خواهند؟
میز شلوغ وزیر
۴-۵-۶-۸-۹-۱۱-۱۳

سرمقاله

از این ستون به آن ستون فرجی نیست
۲

گفت‌وگو

تا پایان دولت سیزدهم وضعیت وخیم‌تر می‌شود
۱۲

گزارش روز

نقدینگی پاشنه آشیل تولید مسکن

دولت هیچ اقدام موثری به‌منظور تقویت قدرت نقدینگی متقاضیان مسکن و تولیدکنندگان انجام نداده و در بخش تولید نیز به‌واسطه افزایش هزینه‌ها، افزایش سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی کشور سخت به‌نظر می رسد. بی‌ثباتی در حوزه اقتصاد کلان، ریسک سرمایه‌گذاری در حوزه تولید مسکن را افزایش داده و تورم در حوزه مسکن ادامه‌دار شده است و از اساس، اقدامات حداقلی صورت نگرفته که انتظار داشته باشیم تورم در بازار مسکن رخ ندهد.با یک نگاه کلی به بازار تولید و عرضه مسکن، مشاهده می‌شود بالغ بر ۹۵ درصد ساخت‌وساز کشور توسط بخش خصوصی مدیریت و برنامه‌ریزی می‌شود، اما امروز بخش خصوصی شرایط مناسبی برای تولید ندارد؛ علاوه بر اینکه طی سال‌های اخیر هیچ اقدام موثری برای رفع مشکلات توسط دولت و مجلس برای این بخش انجام نگرفته است. به‌نظر می‌رسد، باید اصلاحات بنیادین در حوزه ساخت‌وساز کشور برنامه‌ریزی شود و نگاه دولتی و پیمانکاری در حوزه ساخت‌وساز کشور باید از وزارت راه و شهرسازی جدا شود و این وزارتخانه تسهیل فضای کسب‌وکار برای تولید مسکن توسط بخش خصوصی کشور را به‌عنوان یک راهبرد اصلی پیگیری و برای این موضوع مهم برنامه‌ریزی کند. چنانچه مسیر نامناسب فعلی تداوم داشته باشد، شاهد اتفاق و انتظار قابل‌توجهی در حوزه مسکن در آینده نخواهیم بود.
۱۰

شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان

"فراخوان تجدید مناقصه عمومی (دو مرحله ای)"
به شماره ۱۴۰۲/۴
نوبت دوم
شناسه ۱۴۸۸۳۱۶

شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان (به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار) درنظر دارد **تامین کلید و سکسیونرهای پست‌های فوق توزیع و انتقال استان کرمان به شماره ثبت ۲۰۰۲۰۰۱۴۰۶۰۰۰۰۰۶** را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار اسناد تجدید مناقصه در سامانه: ساعت ۱۲ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷
آخرین مهلت دریافت اسناد تجدید مناقصه از سامانه: ساعت ۱۲ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۱
آخرین مهلت بارگذاری اسناد تجدید مناقصه و پاکت‌های پیشنهادی: تا ساعت ۱۴ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۶
مهلت ارسال اصل پاکت الف: تا ساعت ۱۴ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۶
زمان و محل بازگشایی پاکات مناقصه: ساعت ۱۰:۳۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۷
ساختمان شماره چهار - طبقه همکف (اتاق جلسات) شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان.
محل تحویل پاکت الف: کرمان - بلوار شهید عباسپور - اداره دبیرخانه شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان کدپستی: ۷۶۱۴۶۵۳۱۴۳
تذکر مهم: تحویل نسخه اصل پاکت الف به‌صورت لاک و مهر شده به آدرس فوق‌الذکر الزامی می‌باشد.
مبلغ و نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: مبلغ ۲۰،۵۸۶،۳۵۱،۶۰۸ ریال به صورت یک یا ترکیبی از ضمانتنامه‌های مندرج در ذیل:
- رسید واریز وجه به شماره شبا IR ۸۱۰۱۰۰۰۰۴۱۰۱۱۲۱۶۳۸۱۶۲۰۲۸ و شناسه واریزی ۳۶۳۱۲۱۶۵۹۲۲۴۵۰۰۸۱۰۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ بانک مرکزی
- ضمانتنامه بانکی و یا ضمانتنامه‌های صادره از سوی موسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی هستند.
- سایر ضمانتنامه‌های مقرر در بندهای (ب)، (ج)، (چ)، (ح)، (خ) ماده ٤ آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۹/۲۲ و اصلاحیه‌های بعدی آن.
- به پیشنهادهایی که فاقد سپرده یا امضاء، مشروط، مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن و پیشنهادهائی که پس از انقضاء مدت مقرر در آگهی واصل شود مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد ارزیابی مندرج است. ضمناً این آگهی در سایت اینترنتی به آدرس‌های www.krec.co.ir، http://iets.mporg.ir، و WWW.Tavanir.org.ir در دسترس می‌باشد.

روابط عمومی شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۲/۱۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۲/۱۷

بیمه سامان
Saman Insurance

بیمه عمر و تشکیل سرمایه
روی زندگیت سرمایه‌گذاری کن

- صدور آنلاین بیمه عمر و تشکیل سرمایه
- ارائه خدمات بیمه‌گری به‌صورت آنلاین (درخواست وام، بازخرید و برداشت از اندوخته)
- برداشت خودکار حق‌بیمه از حساب بانکی بیمه‌گذار (Direct Debit)

با اسکن QR Code بیمه‌نامه خود را دریافت کنید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی www.si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

IEOA
انجمن صنفی برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

آگهی دعوت برگزاری مجمع عادی عمومی
انجمن صنفی کارفرمایی برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

بدینوسیله از کلیه اعضاء محترم انجمن صنفی دعوت به عمل می‌آید تا در مجمع عمومی عادی که در ساعت ۱۶:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۳/۱۰ در محل تالار اصفهان، محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران واقع در تهران- بزرگراه چمران- محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران براساس دستور جلسه زیر برگزار می‌گردد حضور به هم رسانند:

۱. استماع گزارش عملکرد هیات‌مدیره و بازرس و تصمیم‌گیری در این خصوص
۲. ارائه گزارش مالی خزانه‌دار و تراز مالی منتهی به پایان سال مالی انجمن و اتخاذ تصمیم در این خصوص
۳. بررسی و اتخاذ تصمیم درخصوص رفع تعلیق و یا سلب عضویت اعضاء
٤. اتخاذ تصمیم درخصوص تغییر میزان پرداخت حق عضویت اعضاء
۵. انتخاب هیات‌مدیره و بازرس (اصلی و علی‌البدل)

هیات‌مدیره انجمن صنفی کارفرمایی انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه بین‌المللی ایران

سر مقاله

از این ستون به آن ستون فرجی نیست

آرمان خالقی
کارشناس صنعت

دولت سیزدهم در یک سال گذشته تغییرات گسترده‌ای در سطح وزرا و سیاست‌گذاران داشته، این در حالی است که بسیاری تاکید دارند برای رفع مشکلات در گام نخست باید مشکلات ساختاری رفع شوند و صرفا با جابه‌جایی افراد و تغییر وزرا و مدیران اتفاق خاصی نخواهد افتاد. این روند تا امروز نیز تجربه شده است. حال باتوجه به اهمیت وزارت صمت و تغییرات پیش رو در این وزارتخانه باید به دو نکته توجه داشت.

با جابه‌جایی افراد نمی‌توان انتظار تغییرات قابل‌توجهی داشت و تنها ممکن است در سازکارهای وزارتخانه و سازمان مربوطه تغییراتی رخ دهد. از سوی دیگر ما مشکلات ساختاری داریم و تا این مشکلات حل نشود، در روی همین پاشنه می‌چرخد و اتفاق خاصی نمی‌افتد. اینکه وزیری استیضاح یا مدیری برکنار می‌شود به‌نوعی فرصت خریدن در مقابل افکار عمومی است تا بگوییم دلیل این مشکلات کم‌کاری وزیری بود که عزل شد و وزیر یا مدیر بعدی این مشکلات را حل می‌کند. این کار از این ستون به آن ستون است، اما فرجی ندارد.

راهکار اصلی در اصلاح سیاست‌گذاری‌های کلان و اقتصادی است. واقعیت این است که برنامه کلانی به‌عنوان استراتژی توسعه در کشور نداریم که در ادامه وزارت صمت هم صاحب برنامه مشخصی باشد تا بتواند در مسیر توسعه به‌طور همگون و هماهنگ با سایر نهادها گام بردارد و پیرو آن اهداف کلان صنعت کشور محقق شوند. در نبود برنامه کلان، هر نهادی برنامه‌ریزی خاص خود را دارد که در نتیجه اجرای این برنامه‌ها گاهی شاهد ناهماهنگی، موازی‌کاری و برنامه‌های متناقض نیز هستیم. این وظیفه نهاد بالادستی است که سند استراتژی توسعه کشور را تدوین و ابلاغ کند تا هر نهادی بداند چرا، چگونه و از چه مسیری به چه اهداف مشخصی خواهد رسید؛ بنابراین شاید یکی از نخستین وظایف سکاندار جدید، تعیین‌تکلیف استراتژی صنعت باشد.

از سوی دیگر تغییرات پیاپی در وزارت صمت، منجر حکمرانی نگاه کوتاه و میان‌مدت مدیران شده و امروز نیز با استیضاح نمایندگان مجلس شورای اسلامی فاطمی‌امین سکان هدایت این وزارت عریض و طویل را به وزیری دیگر خواهد داد. حال وزیر جدید باید برای برنامه‌ریزی‌های بلندمدت پا به این عرصه بگذارد.

بخشی از دلایل استیضاح وزیر صمت به انتظاراتی برمی‌گردد که در زمینه تولید از این وزارتخانه می‌رفت. در این باره باید ببینیم آیا این موضوعات در چارچوب اختیارات و وظایف وزارت صمت بوده یا خیر. باتوجه به نظرسنجی‌هایی که از فعالان اقتصادی می‌شود، عمده این انتظارات و موضوعات خارج از شرح وظایف وزارت صمت است. به‌عنوان نمونه، تامین نقدینگی، یکی از مشکلات تولید است که در حوزه وظایف وزارت اقتصاد و بانک مرکزی است. مسائل دیگری مانند گمرک، مالیات، تامین اجتماعی، روابط کار و... که در زمینه تولید و مشکلات این بخش از آنها نام می‌بریم، هیچ کدام در حوزه وظایف این وزارتخانه نیست؛ بنابراین وزیر جدید با اطلاع کافی از حوزه‌های یادشده باید در تعامل با سایر بخش‌ها در راستای رفع مشکلات اقدام کند و تنها تصویب و ابلاغ بخشنامه گره مشکلات را باز نخواهد کرد.

در مثالی دیگر، تامین ارز، موضوعی نیست که در اختیار وزارت صمت باشد. باید ارزی وجود داشته باشد تا بانک مرکزی تخصیص ارز را انجام دهد. در حوزه تامین مایحتاج عمومی نیز تشکیلاتی مانند جهاد کشاورزی دخیل است و باید با تقسیم وظایف، تامین و کنترل بازار با هماهنگی دو وزاتخانه محقق شود. موضوع خودرو که محور اصلی استیضاح وزیر صمت را تشکیل می‌داد نیز دارای ابعاد مختلفی است و از وزیر جدید انتظار می‌رود بدون سیاست‌های جانبدارانه به بررسی و حل مشکل صنعت و بازار خودرو بپردازد.

بخشی از موضوعات شهرک‌ها در حیطه اختیارات وزارت صمت است و وزیر باید درباره آنها پاسخگوی عملکرد خود باشد، اما در بخش‌های بسیاری، متولی نهاد دیگری است. به عنوان نمونه اگر نقدی به عدم‌تامین گاز شهرک‌ها وارد است، وزارت نفت باید پاسخ دهد یا تامین برق واحدهای صنعتی برعهده وزارت نیرو است؛ بنابراین رفع بسیاری از این مشکلات به تعامل بین دستگاه‌ها بازمی‌گردد و سکاندار جدید نیز وظیفه سنگینی در این حوزه خواهد داشت.

باوجود تمام موارد یادشده، فلسفه استیضاح در نظام قانونی و اجرایی ایران، عملکردی مطلوب است. این یعنی کل کابینه دولت باید در مقابل نهادی مانند مجلس پاسخگو باشند. اینکه متولیان امر بدانند درباره تصمیمات و عملکرد خود موردبازخواست مرجعی قرار می‌گیرند و درصورت عملکرد نادرست، استیضاح و عزل می‌شوند، باعث می‌شود دقت بیشتری داشته باشند و دست‌کم اقدامات، برنامه‌ها و گفتار آنها یکی باشد. استیضاح وزرا، فارغ از خوب یا بد بودن، بیشتر ناکارآمدی انتخاب آنها ازسوی رئیس دولت و در جریان رأی اعتماد نمایندگان را نشان می‌دهد و ریشه در ضعف این روند دارد. واقعیت این است که در شرایط کنونی اقتصاد با تغییر و جابه‌جایی افراد کابینه دولت، اتفاق خاصی را تجربه نخواهد کرد، چراکه بیشتر مسائل و مشکلات کنونی جامعه ما به زیرساخت‌های اقتصادی کشورمان برمی‌گردد و باید رفع مشکل با نگاهی کلان‌تر در دستور کار قرار گیرد.

تکلیف به دستگاه‌ها برای ارائه برنامه‌های مهار تورم و رشد تولید

رئیس جمهور در اولین جلسه شورای اقتصاد در سال ۱۴۰۲ که برای پیگیری برنامه‌های دولت در خصوص مهار تورم و رشد تولید برگزار شد، به دستگاه‌های مسئول تا پایان هفته فرصت داد پیشنهادات‌شان را برای اجرای شعار سال و رفع موانع پیش‌روی آن ارائه کنند.

به گزارش ایرنا، سید ابراهیم رئیسی در جلسه شورای اقتصاد که با هدف بررسی برنامه‌های دستگاه‌های اجرایی در پیگیری برنامه دولت برای مهار تورم و رشد تولید برگزار شد، با تأکید بر پیگیری برنامه‌های ارائه شده، به دستگاه‌های مسئول تا پایان هفته فرصت داد در جلساتی با مسئولیت دبیرخانه شورا، پیشنهادات خود را برای هماهنگی در راستای تحقق شعار سال و رفع موانع آن ارائه کنند.

رئیس جمهور در بخش دیگری از سخنان خود از رئیس کل بانک مرکزی خواست تا هرچه‌سریع‌تر برنامه و دستورالعمل‌های لازم برای اعمال مؤثر حکمرانی دولت بر پول ملی را تدوین و با نظارت دقیق به اجرا بگذارد.

آیت‌الله رئیسی همچنین با اشاره به حوزه اختیارات و وظایف و نیز ترکیب شورای اقتصاد، بر ضرورت فعال‌تر شدن این شورا تأکید و تصریح کرد: دبیرخانه این شورا که با مسئولیت رئیس سازمان برنامه و بودجه است باید به شکل مؤثری فعال شده و بر اجرای مصوبات آن نظارت دقیق داشته باشد.

در این جلسه کلیات برنامه مشترک دستگاه‌های دولتی برای مهار تورم و رشد تولید در ۱۰ بند تایید و مقرر شد جزئیات برنامه‌های هر دستگاه تا پایان هفته در برنامه‌ای واحد و جامع تلفیق و برای اجرا ابلاغ شود.

گزارش محرمانه بازرس ویژه به رئیس‌جمهوری

متخلفان واگذاری رانتی خودرو معرفی شدند

نماینده ویژه رئیس‌جمهور در امر مبارزه با فساد، از معرفی متخلفان واگذاری رانتی خودرو در گزارشی محرمانه به آیت‌الله رئیسی خبر داد.

حسن درویشیان در گفت‌وگو با ایرنا درباره آخرین اخبار پیگیری پرونده واگذاری رانتی خودرو گفت: در پی دستور رئیس‌جمهور برای بررسی موضوع، بلافاصله با وزارت صمت و خودروسازان مکاتبه کردیم و از آنها در این خصوص توضیح خواستیم.

وی افزود: پس از ارزیابی دقیق ابعاد موضوع و احراز تخلف، در گام اول از ادامه واگذاری خودروهای درخواستی به اشخاص که در قالب تفاهمنامه و امثالهم خارج از روال فروش خودرو به عموم مردم بوده جلوگیری کردیم.

بازرس ویژه رئیس‌جمهور درباره متخلفان این پرونده توضیح داد: در گزارشی محرمانه، دستگاه‌ها و افراد متخلف را به رئیس‌جمهور معرفی کردیم و در همان بدو امر مدیرعامل ایران خودرو نیز در همین رابطه برکنار شد. البته این شرکت در گذشته نیز با مصوبه داخلی درصدد واگذاری تعدادی خودروی شاسی بلند (هایما S8 وارداتی CKD) قبل از عرضه عمومی به مردم و با رانت قابل توجه به مدیران خود بود که با ورود به موقع بازرسی ویژه منتفی گردید.

حجت‌الاسلام والمسلمین درویشیان افزود: پس از تذکر به دستگاه‌های متخلف، به خودروسازان هم دوباره ابلاغ گردید براساس ابلاغیه و دستور ریاست محترم جمهور از اسفندماه ۱۴۰۰، تحت هیچ شرایطی حق واگذاری بی‌ضابطه خودرو به مدیران و کارکنان دستگاه‌های اجرایی در سه قوه و یا سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی را مغایر با روال عادی فروش به آحاد مردم ندارند و از وزیر وقت صمت هم خواسته شد ضمن توقف تفاهمنامه‌های خودروسازان با دستگاه‌های اجرایی نظارت مضاعف و جدی‌تری داشته باشند تا شاهد تکرار این مسئله نباشیم و مادامی که شرایط عرضه خودرو به این وضعیت باشد و نیاز مردم برطرف نشود این مطالبه نظارتی کماکان پابرجاست.

وی خاطرنشان کرد: درحال‌حاضر با اقدامات انجام شده، هیچ خودرویی بدون رعایت ضوابط قانونی نباید عرضه شود و اگر گزارشی مبنی بر تخلف دوباره دریافت کنیم ضمن اطلاع رسانی تخلفات، بدون هرگونه اغماض، قطعاً با ایشان برخورد خواهیم کرد همانطور که در نتیجه بررسی قبلی، دستور توبیخ تعدادی از مدیران و دستور برکناری برخی نیز از سوی رئیس‌جمهوری صادر شد.

بازرس ویژه رئیس‌جمهور همچنین در پاسخ به سوالی درخصوص اظهارنظر و شبهه یکی از نمایندگان مجلس در خصوص تحویل خودروهای شاسی بلند یک خودروساز خاص به نمایندگان قبل از استیضاح، اظهارکرد: بررسی‌های قبلی انجام شده و مدارک به‌دست آمده حاکیست تفاهمنامه‌ای از تابستان ۱۴۰۰ و قبل از تشکیل کابینه دولت سیزدهم بین یک شرکت شبه کاغذی غیرمرتبط (رادین مبین غرب) با آن خودروساز منعقد شده است.

وی خاطرنشان کرد: طبق مستندات به‌دست آمده، با کارسازی یکی از مسؤلان وقت در مجلس نسبت به واگذاری بیش از یکصد خودرو به نرخ کارخانه و بدون قرعه‌کشی به تعدادی از ایشان و براساس معرفی و واسطه‌گری شرکت صوری مذکور انجام شده و این رویه تا اواسط ۱۴۰۱ ادامه یافته که طبق بررسی انجام شده، وزیر وقت صمت اطلاعی از وقوع و یا کم و کیف آن نداشته و ظاهراً تعدادی از نمایندگان هم از آن بی‌اطلاع بوده‌اند.

نباید فقط روی یک یا دو صنعت خاص تمرکز کنیم

سرپرست وزارت صمت گفت: وزیر صمت یا مسئول این وزارتخانه باید به صورت عادلانه برای همه فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تجاری فعالیت کند نه اینکه تمرکز بر یک یا دو رشته فعالیت خاص داشته باشد.

به گزارش وزارت صمت، سید مهدی نیازی در جمع فعالان اقتصادی، صنعتگران، معدنکاران و صادرکنندگان مشهد، اظهارکرد: یکی از اقدامات راهبردی رهبری طی دهه گذشته ایجاد تمرکز دستگاه‌های حاکمیتی و اجرایی بر روی موضوع تولید بود و فضای جامعه نسبت به موضوع تولید حساس شد. لذا اکنون فرصت بسیار مناسبی برای توسعه سرمایه‌گذاری اجرایی کردن برنامه‌های رشد تولید است.

سرپرست وزارت صمت افزود: طی یکی دو هفته آینده بحث برنامه هفتم توسعه جمع بندی می‌شود و باید بتوانیم موضوعات و چالش‌هایی که وجود دارد را به قانون تبدیل کنیم تا از ظرفیت برنامه هفتم برای رشد و توسعه بخش صنعت استفاده کنیم.

وی اظهارکرد: دغدغه فعالان اقتصادی استان برای جبران خسارت وارد شده به شرکت الکترواستیل ارزشمند بوده و حکایت از بلوغ بخش خصوصی این استان دارد که فراتر از رقابت‌های معمول در عرصه تولید و بازار، همراهی و پیگیری این موضوعات را با دلسوزی انجام می‌دهند.

امیدواریم با پیگیری‌هایی که در راستای پرداخت خسارت این بنگاه اقتصادی از طریق بیمه، ارائه تسهیلات برای راه‌اندازی دوباره خط تولید و تسهیل‌گری و حمایت جدی برای سبک شدن بار هزینه‌ها و رفع موانع این واحد انجام می‌شود، شاهد احیای این کارخانه تولیدی و برند مطرح لوازم خانگی تا پایان امسال باشیم.

وی عزم تیم مدیریتی الکترواستیل را یک ظرفیت مهم برای شتاب گرفتن کار احیای این بنگاه تولیدی دانست و بر پیگیری‌های نهاد متبوعش برای کمک به این موضوع تاکید کرد.

وی در تشریح مشارکت بخش خصوصی و وزارت صمت افزود: کارهای خوبی در راستای بهبود محیط کسب‌وکار، به همت اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی رقم خورده که فعالسازی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، تهیه فرم‌های نظرسنجی برای شناسایی قوانین مخل فضای کسب و کار و مشارکت فعالانه این بخش در سیاست‌گذاری و حکمرانی بخش از مصادیق آن است.

نیازی در پاسخ به دغدغه‌های مطرح شده در حوزه معدن از سوی فعالان این بخش، از تسهیل برخی شرایط در زمینه واردات ماشین‌آلات معدنی سخن گفت و افزود: واردات ماشین‌آلات معدنی کشور به طور کلی متوقف بود که با تصمیمات صورت گرفته درحال‌حاضر واردات آنها قدری تسهیل شده اما پیگیر هستیم تا تأمین این ماشین‌آلات با استفاده از ظرفیت‌های داخلی با پشتیبانی صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی و یا واردات روند شتاب بهتری بگیرد و نیاز بخش معدن ما در این حوزه رفع شود. وی اضافه کرد: در خصوص حقوق دولتی تأکید ما بر این است که حقوق مذکور بیشتر از معادن بزرگ و دولتی دریافت شود و حقوق دولتی معادن کوچک و بخش خصوصی با درصد کمتر و منطقی افزایش یابد. برنامه دیگر ما در حوزه معدن، فعالسازی ظرفیت تبصره ۵ ماده ۱۴ قانون معادن مورد تاکید بوده است. در این تبصره، آن گروه از فعالان معادنی که درجهت بهره‌برداری بهینه و صیانت از ذخایر معدنی، ارتقا بهره‌وری و تحقیق و توسعه و اکتشاف و حفظ محیط‌زیست اقدام نمایند، با تأیید شورای‌عالی معادن از پرداخت حداکثر تا بیست درصد حقوق دولتی معاف می‌شوند.

سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به برخی سوالات برای ساختار وزارت صمت که باعث شده تا بعضی بخش‌ها مورد توجه کمتری قرار بگیرند نیز گفت: خوشبختانه در سال ۱۴۰۰ ساختار وزارت صمت مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفت و ادغامی که برنامه‌ریزی شد، بعد از حدود یک دهه محقق شد. در این ساختار به حوزه‌های مغفول مانده‌ای مانند خدمات فنی و مهندسی، خدمات کسب‌وکار، صنایع مهم و راهبردی نظیر صنایع خلاق، صنایع هوایی، صنایع ریلی و دریایی، صنایع ماشین‌آلات و تجهیزات به صورت ویژه و خاص تمرکز شده است.

نیازی با اشاره به شکسته‌شدن رکورد صادرات در سال ۱۴۰۱، اظهارکرد: به استناد داده‌های گمرگ ایران، در سال گذشته ارزش صادرات غیرنفتی حدود ۵۳ میلیارد دلار بوده که یک رکورد تاریخی است. سیاست ما این است که صادرات از مواد واسطه‌ای به سمت صدور محصول نهایی و پیشرفته تغییر پیدا کند و این مهم جایگاه ما را در بازارهای صادراتی تثبیت خواهد کرد. همچنین در حوزه روابط منطقه‌ای در شرایط کم‌سابقه‌ای قرار داریم که فعالان اقتصادی باید از این فرصت تاریخی به صورت کامل استفاده نمایند.

وی در این جلسه اهم برنامه وزارت صمت در حوزه‌هایی مانند تامین مواد اولیه در بورس کالا، تامین مالی زنجیره‌ای و هدایت نقدینگی به سمت تولید، تأمین انرژی پایدار صنعت، کاهش هزینه‌های تولید به ویژه مالیات، توسعه صنایع مهم و راهبردی از جمله صنایع نساجی و پوشاک و طلا و جواهر را تشریح کرد.

تصویب ۶ برنامه برای کاهش ناترازی ارزی در شورای اقتصاد

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: در نشست شورای اقتصاد ۶ برنامه برای کاهش ناترازی‌های ارزی کشور تایید شد.

به گزارش ایرنا، سید احسان خاندوزی درباره نشست شورای اقتصاد به ریاست رئیس‌جمهوری اظهارکرد: این نشست با همکاری سایر وزارتخانه‌های اقتصادی جلسه شورای اقتصاد به ریاست رئیس‌جمهوری برگزار شد.

وی افزود: در این نشست رئیس کل بانک مرکزی برنامه مشترک اقدام دستگاه‌های دولتی برای مهار تورم و رشد تولید ارائه دادند و کلیات برنامه تایید و مقرر شد جزییات‌زمان بندی هر اقدام دستگاه این هفته نهایی شود و به تصویب شورا اقتصاد برسد.

وزیر اقتصاد در تشریح ۱۰ برنامه بیان کرد: در حوزه کاهش کسری بودجه دولت، هشت اقدام، کاهش ناترازی بانک‌های کشور هفت اقدام، کاهش بدهی‌های دولت ۶ اقدام به تایید شورای اقتصاد رسید.

وی ادامه داد: در موضوع کاهش ناترازی ارزی یعنی منابع و مصارف ارزی کشور به نحوی که تقاضای ارز مدیریت شود وعرضه ارز از طرف صادرکنندگان و فعالان اقتصادی افزایش یابد ۶ اقدام در شورای اقتصاد تایید شد. خاندوزی بیان کرد: در حوزه برنامه مدیریت نقدینگی و انضباط پولی هدفگذاری ۲۵ درصد سقف رشد نقدینگی به پیشنهاد بانک مرکزی سه اقدام توسط شورای اقتصاد تایید شد و در حوزه اهداف و برنامه‌های ناظر به رشد اقتصادی نیز برنامه هدایت اعتبار به فعالیت تولیدی با هشت اقدام مشخص، برنامه پیش‌بینی‌پذیری و رفع موانع تولید که از برنامه مفصل دولت است با ۱۱ برنامه، کاهش ناترازی‌های حوزه انرژی با هفت اقدام مشترک که عمدتا اقدامات غیرقیمتی هستند و موجب افزایش تورم نخواهد شد در شورای اقتصاد تصویب شد.

وی ادامه داد: در برنامه عرضه دارایی‌های مالی دولت نیز سه اقدام مشترک مورد تایید شورای اقتصاد قرار گرفت.

وزیر اقتصاد در پایان گفت: در دهیمن برنامه مدیریت انتظارات، بهبود دیپلماسی اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری خارجی کشور که ۶ الزام آن به تایید شورای اقتصاد رسید. رئیس‌جمهوری تاکید داشتند جزییات هر دستگاه با زمان بندی هر ماه که توسط دستگاه‌ها و سازمان برنامه بودجه تهیه و به تایید شورای اقتصاد برسد.

عکس روز

چین بهاره چای. باغ چای لاهیجان

عکس: ایرنا

ویژه تر از خبر

نقش منابع آبی در پیشبرد همکاری‌های مشترک

وزیر نیرو با اشاره به نقش و تأثیر منابع آبی مشترک در برقراری دوستی بین کشورها و پیشبرد همکاری‌های مشترک، گفت: برگزاری سومین همایش بین‌المللی آب بغداد می‌تواند متضمن فرصت‌های خاصی برای ارتقای هرچه بیشتر تعاملات آبی در سطح منطقه باشد. به گزارش وزارت نیرو، علی‌اکبر محرابیان رئیس شورای حکام مرکز منطقه‌ای مدیریت آب شهری وابسته به یونسکو، در سومین همایش بین‌المللی آب بغداد که با حضور «محمد شیاع السودانی» نخست‌وزیر عراق و وزرا و مقام‌های عالی کشورها و نهادهای بین‌المللی برگزار شد، افزود: کنفرانس بین‌المللی آب بغداد، چشم‌انداز خود را بر به‌کارگیری دیپلماسی، دانش و نوآوری در مدیریت آب و حفاظت از محیط‌زیست در راستای سعادتمندی انسان‌ها قرار داده است. وی ابراز امیدواری کرد این گردهمایی بتواند با استفاده از فرصت حضور نمایندگان اندیشمند کشورهای منطقه و نهادهای بین‌المللی، به تصویر روشن‌تری از وضعیت منابع آب در منطقه دست یابد. وی با اشاره به نقش و تاثیر منابع آبی مشترک در برقراری دوستی بین کشورها و پیشبرد همکاری‌های مشترک، خاطرنشان کرد: سابقه همکاری‌های فنی، علمی و حقوقی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای همسایه در حوزه رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک، در قالب کمیسیون‌های دوجانبه و پروژه‌های مشترک به بیش از نیم‌قرن می‌رسد. محرابیان همچنین به سیاست و راهبرد ایران در رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک اشاره کرد و گفت: سیاست و راهبرد جمهوری اسلامی ایران در رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک، تعامل و همکاری با کشورهای همسایه در چارچوب قراردادها و همکاری‌های دیپلماتیک بوده و دراین‌خصوص همواره تلاش شده است که معضلات و مسائل آبی و محیط زیستی مشترک به سمت مذاکرات حقوقی و فنی هدایت شده و از سیاسی‌شدن موضوع آب با کشورهای همسایه اجتناب شود. رئیس شورای حکام مرکز منطقه‌ای مدیریت آب شهری وابسته به یونسکو، با تأکید بر اینکه ایران و عراق از پیشینه عمیق و تاریخی در حوزه‌های فرهنگی، تجاری و اقتصادی برخوردارند، افزود: علاوه بر این، دو طرف در حوزه تعاملات آبی نیز دارای سابقه‌ای طولانی بوده و در این باره دارای موافقت‌نامه‌ای مشخص راجع به استفاده از آب رودخانه‌های مرزی هستند. وزیر نیرو همکاری بین کشورها در حوزه‌های مختلف را از جمله اهداف سومین کنفرانس بین‌المللی آب بغداد برشمرد و بیان‌داشت: همان گونه که در هدف‌گذاری کنفرانس هم به‌درستی به آن پرداخته شده، موضوع همکاری بین کشورها، علاوه بر موضوعاتی که به‌طور مستقیم به تأمین آب مرتبط است، در حوزه‌های مدیریت مصرف، ارتقای بهره‌وری و مدیریت آب و محیط‌زیست نیز از اهمیت خاصی برخوردار است؛ به‌عنوان نمونه درحال‌حاضر منطقه با معضل گردوغبار دست‌به‌گریبان است و افزایش تناوب و شدت طوفان‌های گردوغبار در سال‌های اخیر، ضرورت همکاری‌های منطقه را دوچندان می‌کند.

انحراف از قوانین مالیات بر ارزش‌افزوده

منابعی که دریافت شدند هزینه‌هایی که تامین نشدند

عکس: آیدا فریدی

از زمان تصویب قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در سال ۸۷ تاکنون، دست‌کم سه‌بار قواعد توزیع بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها دستخوش تغییر شده است

امیرعباس آذرموند: بررسی میزان تحقق عوارض و مالیات موضوع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ نشان می‌دهد اگرچه در قوانین دائمی و ردیف‌های مربوط در قوانین بودجه، نسبت سهم مالیات دولت، مالیات سلامت و عوارض از ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده به‌ترتیب ۵، ۱ و ۳ درصد تعیین شده، اما ارقام عملکرد منابع انحراف از این قاعده تقسیم را نشان می‌دهد. عوارض سهم شهرداری‌ها و دهیاری که به‌صورت استانی توزیع می‌شود برای سه سال ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به‌ترتیب برابر با ۲۰، ۲۳ و ۴۳ هزار میلیارد تومان بوده که افزایش سهم شهرداری‌ها دلیل بالا رفتن این رقم در سال ۱۴۰۰ است.

منابع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده از منابع مهم بودجه سالانه دولت به‌شمار می‌رود و در عین حال منابع ارزشمندی در اختیار شهرهای کوچک، میانه و روستاها قرار می‌دهد. به همین دلیل، نحوه توزیع این منابع میان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از اهمیت فراوانی برای مسئولان شهری و نمایندگان مجلس برخوردار است. این امر موجب شده از زمان تصویب قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در سال ۸۷ تاکنون، دست‌کم سه‌بار قواعد توزیع بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها دستخوش تغییر شده و هر بار هدف از اصلاح قانون، متوازن‌تر و عادلانه‌تر کردن نحوه توزیع این اعتبارها میان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها بوده است.

به گزارش صمت، به موجب قانون مالیات بر ارزش‌افزوده منابعی برای دولت، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها پیش‌بینی‌شده که به سهم دولت از منابع مالیات و به سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها عوارض گفته می‌شود.

مالیات جز منابع عمومی دولت حساب می‌شود و در جدول قوانین بودجه به تصویب مجلس می‌رسند، اما عوارض مربوط به شهرداری‌ها بوده و ارقام آن در بودجه منعکس نمی‌شود.

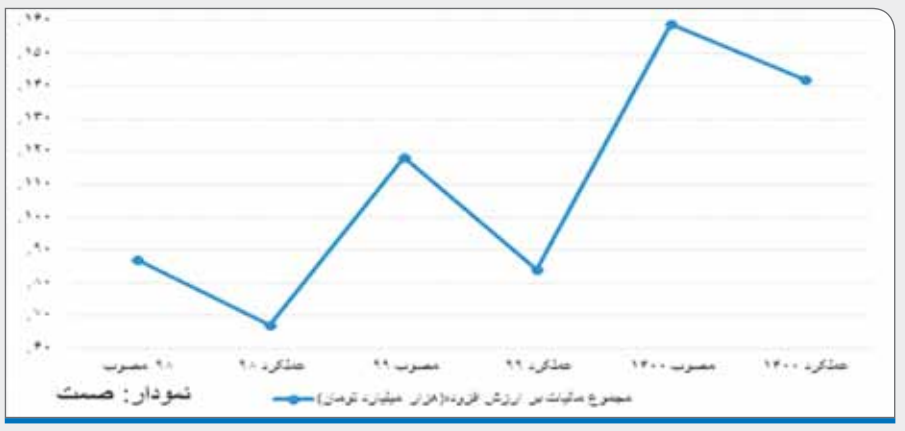
بنا بر اصل تمرکز در بودجه، منابع مالیاتی دولت باید در خزانه کل تجمیع شده و برحسب سیاست‌های دولت به امور و فعالیت‌های مصوب اختصاص یابد. با این حال، نحوه هزینه کرد بخشی از این منابع پیش از تحقق آن در قانون مالیات بر ارزش‌افزوده و سایر قوانین و مقررات تعیین شده است؛ بنابراین در سمت مصارف، در قوانین بودجه سهم‌هایی برای امور مختلف تعیین شده است.

انحراف بزرگ از قوانین

قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در ماده ۱۵ و بند الف ماده ۳۸ نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده و عوارض موضوع این قانون را به‌طور عام تعیین کرده است.

در اجرای تبصره ۲ ماده ۱۱۷ برنامه پنجم، نرخ‌های مصوب قانون مالیات بر ارزش‌افزوده افزایش‌یافته و به ۸ درصد رسید و سهم عوارض از این نرخ به ۳ درصد و سهم دولت ۵ درصد تعیین شد.

به موجب ماده ۳۷ قانون الحاقی علاوه بر نرخ‌های یادشده، یک واحد درصد به‌عنوان مالیات سلامت به نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده سهم دولت اضافه شده که در مجموع نرخ این مالیات و عوارض را به ۹ درصد رسانده است.

بررسی ارقام منتشر شده نشان می‌دهند گرچه ماده ۹۴ برنامه ششم دولت را مکلف کرده ۰.۲۷ واحد درصد از کل ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده برای توسعه ورزش اختصاص دهد این مهم دچار ابهام است، زیرا یک سوم از درآمد حاصل از این پایه مالیاتی عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها است، آنها باید ۰.۰۹ درصد از هزینه‌های توسعه ورزش را بپردازند.

بررسی سهم عوارض از کل مالیات بر ارزش‌افزوده نشان می‌دهد این پایه مالیاتی از سال ۹۸ به این سو، هر سال درآمد بیشتری را نصیب شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور کرده است. این مهم در سال ۱۴۰۰ بیش از هر سال دیگری خود را نشان داد، زیرا عوارض در آن سال تقریبا دو برابر شد و از ۲۳ هزار میلیارد تومان به ۴۳ هزار میلیارد تومان رسید. این مهم به تصویب قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در همان سال بازمی‌گردد که جزو نخستین سیاست‌های اجرایی دولت رئیسی بود. برمبنای این سیاست که از دی‌ماه به اجرا درآمد نسبت‌ها و قواعد جمع‌آوری مالیات تغییر کردند.

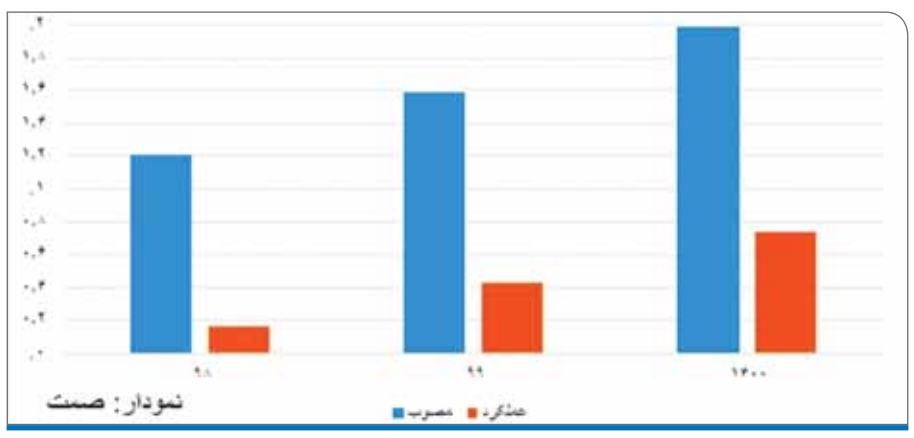
انحراف «منابع سلامت» در دولت سیزدهم

در بخش سلامت با در نظر گرفتن عملکرد منابع قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، سهم اختصاص یافته به این بخش همواره کمتر از یک درصد بوده است؛ در حالی‌که طبق قانون باید یک درصد این منابع به حوزه سلامت اختصاص پیدا کند. سهم اختصاص یافته به حوزه سلامت در سال ۱۴۰۰ کمتر از ۰.۴ درصد بوده که انحراف قابل‌توجهی دارد. این درحالی‌که گزارش سازمان برنامه در سمت منابع بخش قابل‌توجهی از منابع این بخش را دریافت اما صرف پرداخت سایر هزینه‌های دولت شده است.

بنا بر ماده ۹۴ قانون برنامه ششم، دولت مکلف است ۰.۲۷ واحد درصد از کل ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده (معادل ۳ درصد منابع) را برای توسعه ورزش اختصاص دهد. همچنین دولت مکلف است یک‌پنجم منابع درآمدی از این محل را برای ازدواج و اشتغال جوانان هزینه کند. با این همه در قوانین بودجه کمتر از نیمی از این نسبت در ردیف‌های مربوطه مصوب شده است. بنابراین در عمل مجلس با تصویب قوانین بودجه سنواتی، حکم قانون برنامه ششم را نادیده گرفته و سهم جدیدی را در جداول تصویب کرده است. با این وجود، نسبت تخصیص اعتبارات مربوطه حتی از این مقدار نیز کمتر بوده و در هر سه سال کمتر از ۰.۰۵ درصد منابع به سهم ورزش اختصاص یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد دولت نه تنها سهم خود را بابت مصارف یادشده، نپرداخته، بلکه با وجود کسر اعتبارات موضوع این ماده از عوارض مبالغ مصوب کسره شده، اما به مصرفی که قانون بر آن صراحت دارد، نرسیده است.

طبق تبصره ۳ برماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، دولت باید نیم درصد از عوارض وصولی بند الف این ماده را در حساب مخصوص خزانه به‌نام وزارت آموزش‌وپرورش واریز کند تا به‌منظور تاسیس و توسعه واحدهای آموزشی موردنیاز در مناطق کمتر توسعه‌یافته توسط وزارتخانه یادشده هزینه شود. با این حال، بنا بر گزارش سازمان برنامه‌وبودجه کشور، در این سه‌سال هیچ اعتباری از این محل به این موضوع اختصاص نیافته است. کل اعتبارات پیش‌بینی‌شده در قوانین بودجه سنواتی برای این موضوع در سال‌های ۹۸ تا ۱۴۰۰ به‌ترتیب ۸۵، ۸۱ و ۱۰۰ میلیارد تومان بوده است. به‌این ترتیب با در نظر گرفتن نسبت ذکر شده در قانون (۰.۵ درصد) مجموع عوارض وصولی بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده به ترتیب ۱۷، ۱۶.۲ و ۲۰ هزار میلیارد تومان محاسبه می‌شود که با ارقام مصوب تفاوت فاحشی دارند. به عبارت ساده‌تر نسبت قانونی ۰.۵ درصد در زمان تصویب قوانین بودجه سنواتی نیز رعایت نشده است.

بزرگترین عرضه اولیه در فرابورس توسط شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی

امیرحسین حبیبی: در اغلب کشورهای جهان چه در گروه کشورهای توسعه یافته و چه در حال توسعه و چه در گروه کشورهای با کمترین درجه توسعه‌یافتگی اغلب از ابزار تعیین کالاهای حساس استفاده می‌کنند. به طور معمول و سنتی در طول رشد صنعتی بیشتر نقاط جهان، حمایت از کالاهای حساس از قلمرو کالاهای صنعتی به قلمرو کالاهای کشاورزی سوق پیدا کرده است و اغلب کالاهای حساس کشورها در همه گروه‌ها را کالاهای کشاورزی تشکیل می‌دهند.

یکی از این محصولات کشاورزی شکر می‌باشد که از فرآوری نیشکر حاصل می‌شود. خوشبختانه در کشور ما نسبت به موقعیت اقلیمی و نیروی کار تولید این محصول از نظر اقتصادی به صرفه می‌باشد، یکی از مجموعه‌هایی خوشنام و معتبر در حوزه نیشکر در ایران و خاورمیانه شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی می‌باشد. روزنامه صمت گزارشی با مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی جناب آقای دکتر عبدعلی ناصری در مورد شرایط کنونی این مجموعه، محصولات تولید شده از صفر تا صد نیشکر، احیا مجدد مجموعه نیشکر هفت‌تپه و عرضه ۵ درصدی سهام این مجموعه در بورس کالا که مهم‌ترین اقدام جدید این هلدینگ می‌باشد، تهیه کرده است در ادامه می‌خوانیم.

دکترعلی عبد ناصری، مدیرعامل توسعه نیشکر از برنامه واگذاری سهام شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در فرابورس تا پایان نیمه نخست سال‌جاری خبر داد و گفت: ۴۰ درصد سهام شرکت به سرمایه‌گذاری گروه مالی سپهر صادرات، ۴۰ درصد به سرمایه‌گذاری توسعه ملی و ۲۰ درصد دیگر سهام به جهاد کشاورزی تعلق دارد. واگذاری سهام این شرکت بزرگ‌ترین عرضه اولیه در فرابورس خواهد بود.

ایشان درخصوص تولیدات صنعتی و طبی این مجموعه افزودند: ۸۰ درصد الکل طبی بازار و ۱۰۰ درصد شکر دارویی در این مجموعه تولید می‌شود. ظرفیت تولید این هلدینگ ۱.۵ میلیون تن است که با توجه به مصرف ۲.۲ میلیون تنی، مجموعه ۴۵ درصد نیاز را تامین می‌کند. سال ۹۸ با توجه خسارت و زیان ناشی از وقوع سیل این مجموعه دچار زیان ۶۰۰ میلیارد تومانی شد که با تلفیق تولید و تجارت، سود در ۳۰ آذر سال ۹۹ به هزار میلیارد تومان و سال ۱۴۰۰ تا ۳.۹ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرد. در سال ۱۴۰۱ هم علی‌رغم خشکسالی شدید سود شرکت به ۳.۷ هزار میلیارد تومان رسید.

این مقام مسئول درخصوص رکوردشکنی تولید شکر و معدود شرکت‌های زیانده، زیرمجموعه این هلدینگ افزودند: با قدردانی از همّت و تلاش کارگران، صنعت نیشکر در سالی که مزیّن به «رشد تولید» است، مسیری را در پیش گرفته که به خودکفایی کشور در تامین این کالای استراتژیک ختم خواهد شد. در خصوص زیان‌دهی هم این شرکت ۴ سال است از زیان‌دهی خارج شده و پیش‌بینی می‌شود در سال‌جاری به ۵ هزار میلیارد تومان سوددهی برسد. پس از شرکت توسعه نیشکر، شرکت کشت و صنعت امام خمینی که مالکیت ۱۰۰ درصدی آن به توسعه نیشکر تعلق دارد، عرضه اولیه خواهد شد. از ابتدا این شرکت سودده بود و تولید شکر خام آن ۱۱۰ هزار تن و بیشتر از ظرفیت اسمی است.

عبدناصری با بیان اینکه تا مرداد ماه ارزیابی مجدد شرکت انجام خواهد شد، گفت: سازمان خصوصی‌سازی ۳۰ خرداد سال گذشته آخرین ارزش شرکت توسعه نیشکر را ۱۲۰ هزار میلیارد تومان را اعلام کرده، اما باید دوباره ارزیابی انجام شود. حدود ۴۰ درصد نیشکر، سبز و ۶۰ درصد سیاه برداشت می‌شود. برداشت سیاه طبق اصول محیط زیست نیست. برداشت ۱۰۰ درصد سبز نیازمند سرمایه‌گذاری سنگین است که فعلا امکان‌پذیر نیست.

به گفته وی، قیمت هر دستگاه برداشت نیشکر ۳۵۰ هزار دلار است که هر واحد ۲۴ دستگاه لازم دارد که با شرکت هپکو برای تامین آن مذاکره شده است. مالک هفت‌تپه، سازمان ایدور بوده، اما بصورت قانونی نمی‌تواند به این شرکت واگذار شود. ظرفیت تولید خوراک دام با ۱۰۰ هزار تن، تنها ۴۰ هزار تن است که بازار فروش مناسبی نداشته و اجازه صادرات هم وجود ندارد. امکان توسعه تولید کاغذ بوده و اکنون ۱۰۰ هزار مترمکعب در سال ام‌دی‌اف تولید می‌شود.

عبدناصری در خصوص مالیات اضافه کرد: پرداخت مالیات به روز است و هیچ مشکلی وجود ندارد. سالانه ۵۰ میلیون دلار ارز از صادرات الکل و ام‌دی‌اف کسب می‌شود که باید در بازار مبادلات ارزی عرضه شود. به‌طور ناخالص ۱۰۴ هزار هکتار زمین داشته که ۸۰ هزار هکتار به نام مجموعه است و هزینه ۲۴ هزار هکتار پرداخت شده تا اسناد رسمی آن صادر شود. ۱.۸۴ میلیارد متر مکعب حق آبه سالانه است.

ایشان در مورد تولیدات این هلدینگ افزودند: شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی سالانه ۳۳ میلیون لیتر الکل، ۱۰ هزار تن خمیر مایه، ۶۰۰ تن شکر طعم دار، ۷ هزار تن شکر قهوه ای، ۱۵ هزار تن شکر دارویی، ۱۰۰ هزار تن خوراک دام، ۱۱۰ هزار مترمکعب تخته صنعتی و ۲۴۰ هزار تن کاغذ تولید می‌کند. همچنین شرکتی دانش‌بنیان تأسیس کرده که کاغذ را از اسانس اوکالیپتوس تولید می‌کند.

۴۰ درصد سهام شرکت به سرمایه‌گذاری گروه مالی سپهر صادرات، ۴۰ درصد به سرمایه‌گذاری توسعه ملی و ۲۰ درصد دیگر سهام به جهاد کشاورزی تعلق دارد. شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی با ۱۰۰ هزار هکتار زمین برای کشت نیشکر، سهم ۴۵ درصدی در تولید شکر دارد. ضایعات این شرکت بصورت رایگان به عشایر به منظور خوراک دام ارایه می‌شود. همچنین به‌عنوان پیمانکار اجرایی شرکت نیشکر هفت‌تپه بشمار می‌رود. ۱۰۰ درصد شکر دارویی و ۸۰ درصد الکل در این مجموعه تولید می‌شود.

شرکت به کشت گندم و کلزا، آفتابگردان، دام سنگین و سوار و ماهی نیز روی آورده است. پرورش گاومیش، زعفران و قارچ نیز از دیگر محصولات تولیدی این مجموعه است. یک شرکت حمل‌ونقل ریلی به نام ایمن ترابر نیشکر نیز به مجموعه اضافه شده که بحث حمل و نقل محصولات را انجام می‌دهد.

در مورد حواشی بحران مدیریتی شرکت نیشکر هفت‌تپه افزود: شرکت نیشکر هفت‌تپه که از سال ۱۳۴۰ فعالیت را آغاز کرده بود و طی سال‌های اخیر با بحران مواجه شده بود، مدیریت آن در سال ۱۴۰۰ به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی سپرده شد. هفت‌تپه بیش از ۳۰ هزار هکتار زمین و ۶ هزار نیرو دارد که اکنون تحت مدیریت شرکت توسعه نیشکر قرار دارند.

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی گفت: پس از واگذاری شرکت نیشکر هفت‌تپه به توسعه نیشکر، حقوق مرداد و شهریور ماه تمامی کارگران و کارکنان این شرکت پرداخت شده است.تلاش برای رسیدن نیشکر هفت تپه به جایگاه گذشته داریم.

در تلاش هستیم با اورهال و بروزرسانی کردن تجهیزات کارخانه نیشکر هفت‌تپه این شرکت را ظرف سه سال به سوددهی برسانیم.

مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان بیان کرد: کشت و برداشت در این شرکت به صورت سنتی است و برای مکانیزه کردن فعالیت در این کارخانه نیاز به برنامه درازمدت و آموزش می‌باشد. کارخانه نیشکر هفت تپه دارای کارخانه‌های ام‌دی‌اف، کاغذسازی، الکل‌سازی و تولید رب گوجه می‌باشد و در تلاش هستیم تا صنایع جانبی در آنجا نیز گسترش و کارخانه نیشکر هفت‌تپه را در بین شرکت‌های توسعه نیشکر سرآمد کنیم.

یادداشت

صنعت در مسیر بی‌برنامگی

ابوالفضل روغنی گلپایگانی
کارشناس و فعال حوزه صنعت

تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی کشور از جمله موارد بسیار مهمی بود که چند سال به‌طورجدی به‌دنبال نهایی شدن و به نتیجه رسیدن آن بودیم و بارها در نشست‌ها و گفت‌وگو با رسانه‌های گوناگون درباره آن از جنبه‌های مختلف صحبت‌هایی مطرح شد و در نهایت به نتیجه نرسید. این فرآیند بعد از سال‌ها تبدیل به یک کلاف سردرگم شده که صنعت و اقتصاد کشور را در مسیر بی‌برنامگی قرار داده است. برای اینکه راهبردهای بخش صنعت و تولید در چارچوب مشخصی پیش برود تا به موفقیت برسد، نخست باید یک سند بالادستی به‌عنوان سند توسعه استراتژی اقتصاد کشور وجود داشته باشد که بخشی از آن می‌تواند سند استراتژی توسعه صنعت کشور باشد.

اگر سند توسعه استراتژی صنعت را سند بالادستی در نظر بگیریم، بعد از انقلاب در راستای صنعتی شدن کشور برنامه‌هایی اجرا شده‌اند و شاهد تغییراتی بوده‌ایم. در بخشی از برنامه‌هایی که در راستای توسعه صنعتی کشور دنبال می‌شد، صنایع کشور به گروه‌های متفاوتی تقسیم شدند. یکی از تقسیم‌بندی‌های براساس شرایط جغرافیایی بود که مطابق آن در برخی استان‌های کشور، صنایع سنگین و در برخی دیگر، صنایع متوسط، سبک و کوچک مستقر شدند. البته بعد از انقلاب، شاهد به‌هم‌ریختگی در این زمینه هستیم. رشد صنعتی، نه براساس آمایش سرزمین دنبال شده و نه براساس یک سند راهبری و در این بخش، بیشتر اقدامات به‌دلایل منطقه‌ای، سیاسی و لابی‌های استانی با مجلسی‌ها بوده است. به‌عنوان نمونه، استان ایلام، منطقه برخورداری برای احداث پتروشیمی نبود، اما در نهایت، برای راه‌اندازی یک واحد پتروشیمی هزاران کیلومتر حمل خوراک انجام شد. نبود یک سند استراتژی دقیق و کارشناسی‌شده، منجر به ایجاد فضای انتقاد و به‌هم‌ریختگی اسناد تدوینی هر دولت می‌شود. در واقع می‌توان گفت تا امروز در سطح کلان براساس برنامه مشخص و مدونی حرکت نکرده‌ایم و هر دولتی از سندی به‌عنوان سند استراتژی توسعه صنعتی کشور، رونمایی کرده و در نهایت دولت بعدی، به این بهانه که سند کارآمد نیست، آن را کنار گذاشته و تدوین سند دیگری را شروع کرده است.

در این میان، از حدود ۴ سال پیش در دولت روحانی و حتی در دولت سیزدهم هم پیشنهاد شد، دبیرخانه برنامه‌ریزی استراتژی توسعه صنعتی در اتاق بازرگانی تشکیل و از نظرات کارشناسی بخش خصوصی نیز در این زمینه استفاده شود، اما راه به جایی نبردیم.

در تدوین برنامه استراتژیک توسعه صنعتی موفق نیستیم، چون نگاه ما بیشتر سیاسی است تا اقتصادی و صنعتی. به‌عنوان نمونه، یکی از مشکلات بزرگ ما نداشتن پاسخ برای سوالات مهمی است، مانند اینکه آیا چیدمان ما برای صنعت باید در خوشه‌های صنعتی باشد؟ محل استقرار صنایع سنگین براساس آمایش سرزمین کجا باشد؟ در چه صنایعی مزیت داریم و در چه صنایعی مزیت نداریم؟ نبود پاسخ مشخص برای این سوالات هم نشأت‌گرفته از نداشتن یک سند استراتژی کلان بوده که در نهایت هزینه اداره کشور را بالا می‌برد. برای موفقیت در این مسیر باید نگاه ملی داشت و قوای سه‌گانه به‌طورهماهنگ در تصمیم‌سازی‌ها ورود کنند. البته در حال حاضر، حدود ۱۲ پیشران اقتصادی انتخاب شده و مبنای برنامه‌ریزی صنعتی قرار گرفته‌اند. صنعت براساس آنها حرکت می‌کند. سازمان تجارت جهانی با تقسیم‌بندی کشورها براساس آمایش سرزمین، شرایط جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی، به تعیین مزیت‌های هر کشوری پرداخته و مسیر توسعه و رشد اقتصادی هر کشور را مشخص کرده و استفاده از نظرات بین‌المللی برعهده کشور هدف است.

با تمام اینها به‌نظر می‌رسد در کشور ما مسیر حرکت توسعه، باری به هر جهت است، چراکه از سند و برنامه خاصی پیروی نمی‌کند و بدیهی است بدون استراتژی صنعتی توسعه محقق نخواهد شد. در این مسیر همکاری قوای سه‌گانه، صنعت و دانشگاه لازم و ضروری است. این تکلیف تا زمانی که قانون نشود و تنها در حد یک سند صرف، تدوین و ابلاغ شود، ضمانت اجرایی ندارد و به‌نتیجه نمی‌رسد. البته الزام تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی در تمام برنامه‌های ۵ ساله توسعه‌ای و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ پیش‌بینی‌شده، اما هیچ‌کدام عملیاتی نشده است.

افزایش ظرفیت ناوگان اتوبوسرانی

رئیس کمیته عمران شورای شهر تهران اعلام کرد: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده درصددیم تا پایان سال پروژه‌های نیمه‌تمام پایتخت، به اتمام برسد و همه پروژه‌ها افتتاح شود.

محمد آقامیری در گفت‌وگو با ایسنا گفت: سال گذشته شورای شهر رویکرد جدید را براساس تکمیل پروژه‌های ناقص و پروژه‌هایی که از سالیان قبل نیمه‌کاره رها شده بودند، دنبال کرد که بر همین اساس در بخش عمرانی بیش از ۱۰۰ پروژه نیمه‌تمام، تکمیل و افتتاح شد و امسال نیز درصدد تکمیل پروژه‌های نیمه‌کاره باقیمانده هستیم.

وی با بیان اینکه در حوزه حمل‌ونقل در نظر داریم ۲۰۰۰ دستگاه اتوبوس با توان شرکت‌های داخلی وارد ناوگان کنیم، افزود: ۳۰۰۰ دستگاه اتوبوس قدیمی را نیز باید با واردات قطعات موردنیاز و انعقاد قرارداد با پیمانکار داخلی، احیا کنیم تا ظرفیت ناوگان اتوبوسرانی را افزایش دهیم و اگر بتوانیم این ۵ هزار اتوبوس اورهال و نو را وارد ناوگان کنیم با ۲۶۰۰ دستگاه اتوبوس فعال موجود در خطوط، می‌توانیم ظرفیت ناوگان اتوبوسرانی را تا ۲ برابر افزایش دهیم.

آقامیری با تاکید بر اینکه براساس استانداردها، شهری مانند تهران حداقل باید ۱۰ هزار دستگاه اتوبوس فعال داشته باشد، اظهار کرد: ما از مدیریت شهری قبلی ۱۸۸۰ اتوبوس فعال تحویل گرفتیم که در نظر داریم با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده این تعداد اتوبوس را به ۸ تا ۹ هزار دستگاه اتوبوس برسانیم تا به حداقل استاندارد برسیم.

وی با تاکید بر اینکه با دو شرکت سازنده اتوبوس تفاهمنامه تولید ۲۰۰۰ دستگاه اتوبوس منعقد شده، ادامه داد: اتوبوس‌های خارجی دست دوم نیستند و شهرداری تهران اگر قرار باشد اتوبوس خارجی بخرد حتما نو است، اما شرکت‌های حمل‌ونقل می‌توانند اتوبوس دست دوم استاندارد وارد کنند. ما با آنها قرارداد پیمایشی منعقد می‌کنیم و واردات این اتوبوس‌ها ارتباطی با مدیریت شهری ندارد.

در بررسی درخواست صنعتگران از سکاندار بعدی صمت تاکید شد

خروج از دور باطل مشکلات تولید

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

وزارت صنعت، معدن و تجارت وظیفه هماهنگی و مدیریت بخش‌های مهم اقتصادی کشور یعنی معادن، صنایع معدنی، صنعت و بازرگانی را بر عهده دارد و اینکه چه کسی با چه ویژگی‌هایی سکاندار این وزارتخانه عریض و طویل شود، بسیار مهم است. حال پرسش ما از تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی به‌عنوان کسانی که از نزدیک در جریان مشکلات و موانع در مسیر تولید کشور هستند این است که از وزیر صنعت، معدن و تجارت چه انتظاراتی دارند تا در نهایت تصمیم‌گیران بتوانند گزینه‌ای را در نظر بگیرند که توانایی، قدرت و ظرفیت برآوردن چنین انتظاراتی را داشته باشد. در این صورت می‌توان به رفع موانع صنعت، معدن و تجارت امیدوار بود. صمت در این گزارش با تعدادی از صنعتگران در این باره به گفت‌وگو نشسته که در ادامه می‌آید.

عکس: صمت

بخش زیادی از چالش‌های بخش صنعت ملموس است و سال‌هاست در دور باطل تکرار می‌شوند

مشکلات تکراری تولید را رفع کند

مهدی عبدالهی‌نجات، فعال حوزه صنعت در تشریح انتظارات تولیدکنندگان و فعالان بخش صنعت از وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت به صمت گفت: انتظار تولیدکنندگان و فعالان صنعت از وزیر بعدی این است که با جدیت به حل مشکلات تولید بپردازد و بر حل مشکلاتی که مدام بخش تولید کشور با آنها درگیر است و بخشی از آنها با دستورالعمل‌ها و برنامه‌های وزارت صمت تا حدودی برطرف خواهد شد، تمرکز کند. به‌نظر من، رویکرد وزیر پیشین در برخورد با مشکلات بخش تولید و حل آنها بسیار قابل‌قبول بود و حالا که به هر دلیلی ایشان استیضاح شده انتظار داریم وزیر بعدی هم مانند آقای فاطمی‌امین بخش صنعت و تولید را موردتوجه جدی قرار دهد و حمایت از تولید را از حرف به عمل بیاورد.

واقعیت این است که وزیر صمت بیشتر مقهور صنعت خودرو و مافیایی که در این صنعت وجود دارد شد، اما کارهای خوبی برای کمک به صنعت کشور انجام داد که البته به‌خاطر اینکه مشکلات این بخش بسیار زیاد و پیچیده بود شاید خیلی ملموس نبود، اما برای ما به‌عنوان تولیدکننده و فعال صنعتی مشخص بوده و جای تشکر و سپاس دارد.

عبدالهی‌نجات ادامه داد: باتوجه به اینکه در حال حاضر صنعت خودرو بسیار نابسامان شده، انتظار این است که به این بخش توجه بیشتری شود و وزیر جدید به‌طور جدی‌تر مشکلات این صنعت را کارشناسی‌شده برطرف کند، چون این صنعت به‌گونه‌ای پیش رفته که کل اقتصاد ما را تحت‌تاثیر قرار داده و کمک به حل مشکلات آن به‌نوعی آرامش را به بخشی از بازار کشور برمی‌گرداند که تحرکات آن بسیار هم تاثیرگذار است.

وی افزود: بخش صنعت و معدن در زمان تصدی‌گری وزیر پیشین، ارتباط خوبی با معاونت‌های مختلف داشتند و تیم آقای فاطمی‌امین تلاش زیادی در راستای کمک به تولید و صنعت کشور کردند و تنها در صنعت خودرو شاهد حرف‌وحدیث‌های بسیار بودیم و در نهایت هم می‌توان گفت این کلاف پیچیده صنعت خودرو بود که منجر به استیضاح وزیر شد.

عبدالهی‌نجات در ادامه اظهار کرد: یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی که تولیدکنندگان داخلی با آن مواجهند، تامین مواد اولیه است؛ ازاین‌رو از وزیر جدید انتظار داریم این موضوع را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهد. به‌واسطه تحریم‌ها در تامین مواد اولیه وارداتی مشکلاتی داریم که تا حدودی تحت‌تاثیر تحریم‌ها پذیرفتنی است، اما اینکه در تامین مواد اولیه از تامین‌کنندگان داخلی نیز در مسیر حرکت صنعت کشور موانع متعددی وجود داشته باشد، پذیرفته نیست که خواهش داریم وزیر صمت به این موضوع نیز توجه کنند.

به‌عنوان نمونه، شرکت‌های پتروشیمی مواد اولیه موردنیاز تولید را صادر می‌کنند. در بحث صادرات هم چه به‌لحاظ زیرساختی و چه تحریم مشکلاتی داریم. بخش زیادی از موانع مسیر حرکت تولید خارج از وزارت صمت است و بخشی هم به تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی برمی‌گردد. به‌عنوان نمونه وزارت صمت می‌تواند در تعامل با وزارت نفت بخشی از مشکلات مربوط به تامین مواد اولیه را برطرف کند و تولید داخل در اولویت تامین باشد. بخش زیادی از چالش‌های بخش صنعت ملموس است و سال‌هاست در دوری باطل تکرار می‌شوند؛ پس به‌راحتی این مشکلات قابل‌شناسایی هستند و فقط یک عزم جزم می‌خواهد که در راستای رفع آنها گام بردارد.

تولید در اولویت باشد

یدالله حاج‌غفاری، فعال حوزه صنعت نیز با تاکید بر اینکه تولید یعنی مشکلات تکراری به صمت گفت: واقعیت این است که مشکلات تولید در بخش‌هایی همواره تکرار می‌شود. به‌عنوان نمونه چند سالی است در فصل تابستان با قطعی برق مواجهیم و به محض اینکه کمبودی در تامین برق احساس می‌شود، اولین اقدام قطعی برق واحدهای صنعتی است. در این شرایط حتی برای تامین گازوئیل ژنراتورها هم مشکل داریم و درگیر بروکراسی اداری می‌شویم و نهادهای مختلف درخواست ما را پاسکاری می‌کنند؛ وزارت صمت ما را به اداره برق ارجاع می‌دهد، بعد باید به شرکت برق برویم و...؛ در یک مارپیچ اداری گرفتار می‌شویم.

در کل انتظار ما این است که وزیر صمت، درد صنعت را بداند. ما درگیر تولید هستیم و شخص را نمی‌شناسیم، یعنی برای ما مهم این است که وزیر صمت به‌طور خاص با صنعت، تولید و اقتصاد آشنا باشد و مشکلات، موانع و چارچوب‌های کلی مسیر حرکت یک تولیدکننده را بتواند درک کند و این در صورتی نهادینه می‌شود که فرد برگزیده در بخشی از تولید به‌طور مستقیم کار کرده باشد. اینکه کسی صرف داشتن تحصیلات دانشگاهی به‌عنوان وزیر صمت انتخاب شود، نمی‌تواند چندان کارگشا باشد و نمی‌توان انتظار داشت درد تولیدکننده را بداند و در راستای رفع مشکلات آنها به‌درستی قدم بردارد. قطعا نیت این فرد نیز خدمت کردن است، اما واقعیت این است که اگر با چرخه تولید آشنا نباشد در نهایت راه به جایی نمی‌برد.

وی افزود: بخشی از مشکلات ما تکراری است و تولیدکنندگان همواره با بیمه، دارایی، وزارت نیرو، اداره گاز، وزارت صمت، محیط‌زیست و... مشکل دارند یا تامین انرژی نیز چالش بخش زیادی از صنایع است، زیرا در این بخش هم شاهد رانت و بروکراسی اداری نادرستی هستیم که تولید را به محاق می‌برد.

حاج‌غفاری ادامه داد: انتظار داریم تامین انرژی در اولویت نخست قرار گیرد. از آنجایی که اولویت دولت این است که عامه مردم تحت‌فشار نباشند، تامین آب، برق، کالاهای اساسی و... مردم در اولویت است که آنقدر این بخش کاربر، زمانبر و در اولویت است که وقت و زمانی برای رفع چالش‌های صنعتگر و تولیدکننده باقی نمی‌ماند و به‌نظر من تا صنعت از بازرگانی جدا نشود، مشکلات حوزه تولید در مرکز توجه قرار نخواهند گرفت. به‌عنوان نمونه، سال گذشته برق منازل قطع نشد، اما هفته‌ای ۲ روز برق صنعت قطع شد، چون بخش صنعت برای کسی که می‌خواهد ارزاق عمومی را تامین کند، در اولویت نیست و در نهایت هم تصمیم‌گیران این‌گونه استدلال می‌کنند که یک واحد تولیدی چند روز هم تعطیل باشد، مهم نیست. یعنی دولت به‌دنبال جلب رضایت عامه مردم است که آن هم با تامین کالاهای اساسی تا حدودی محقق می‌شود؛ ازاین‌رو معتقدم نه با تغییر وزرا که با تفکیک وزارتخانه و بخش بازرگانی می‌توان به تولید و صنعت کشور کمک کرد.

این فعال حوزه صنعت در پایان با اشاره به اینکه حمایت از تولید به‌معنای واقعی رخ نمی‌دهد، اظهار کرد: متاسفانه آن‌گونه که در گفتمان‌ها صحبت از رفع موانع تولید می‌شود، در عمل شاهد اقدام قابل‌توجهی نیستم و می‌توان گفت صنعت در اولویت نیست.

> شکل دادن به امنیت سرمایه‌گذاری، جلوگیری از صدور بخشنامه‌های متعدد و خلق‌الساعه، رویکرد تشویقی به افزایش تولید، تسهیل صادرات و حذف امضاهای طلایی غیرضرور، بخشی از مواردی است که از وزیر جدید صمت انتظار می‌رود

انتظار حمایت واقعی داریم

سیامک مقتدری، تولیدکننده و فعال حوزه صنعت درباره انتظاراتی که تولیدکنندگان از وزیر صنعت، معدن و تجارت دارند به صمت گفت: انتظار تولیدکنندگان از وزیر صمت بیشتر حمایتی است؛ اینکه به‌طور واقعی بخش تولید و صنعت کشور حمایت شوند. موانعی که در حال حاضر در مسیر حرکت تولید وجود دارد و همه هم از آنها اطلاع دارند و در جریان آنها هستند، مسائل ارزی، بانکی، قوانین و مقررات دست‌وپاگیر است که به‌طور کلی صنعت را در تمام بخش‌ها با چالش‌های زیادی مواجه کرده و قطعا وزیر هم باید برنامه‌هایی در راستای حل این مشکلات داشته باشد تا به‌نوعی مسیر حرکت تولیدکننده تسهیل شود.

مقتدری در ادامه افزود: به‌طور خاص در صنعت خودرو انتظارمان این است که به‌عنوان صنعتی که چالش‌ها و نابسامانی‌های زیادی دارد در گام اول باتوجه به زیان قابل‌توجهی که خودروسازان داخلی با آن مواجهند، قیمت‌گذاری دستوری برداشته شود تا در ادامه قطعه‌سازان هم به مطالباتی که دارند برسند و مشکلاتی که از بابت بدهی خودروسازان متحمل می‌شوند، برطرف شود. بدهی خودروسازان زیاد است و از سویی هم سودآور نیستند که این مشکل را به تمام بخش‌های مرتبط، تسری می‌دهند.

وی گفت: در کل باید به‌نوعی عمل شود که مشکلات به‌صورت ریشه‌ای برطرف شود. اگر یک برآورد سرانگشتی نشان دهد به‌طور مثال سالانه حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان اختلاف قیمت خودرو در کارخانه و بازار است، این یعنی خودروساز این مقدار زیان می‌کنند که ناشی از اختلاف قیمت کارخانه و بازار آزاد است و در ادامه قطعه‌سازان و سهامداران نیز بخشی از این زیان را متحمل می‌شوند.

مقتدری در پاسخ به این پرسش که آیا با آمدن وزیر جدید مشکلات تکراری و پیچیده صنعت خودرو برطرف می‌شود یا خیر؟ گفت: به‌نظر نمی‌رسد این‌گونه باشد. در واقع آنهایی که تصمیم‌گیر هستند حرف‌هایی می‌زنند که خوشایند جامعه باشد. در این میان، برخی از مسائل کلاف سردرگم شده و درباره برخی از آنها اظهارنظرهای شفافی نمی‌شود و این‌گونه است که مشکلات تکرار می‌شوند.

سخن پایانی

نقش وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان سکاندار و پیش‌برنده اقتصاد، بسیار مهم است، چراکه این وزارتخانه بار اشتغال، تولید و کسب درآمدهای ارزی غیرنفتی کشور را بر عهده دارد. در این میان، باید توجه داشت براساس اهداف کلان وزارت صنعت، معدن و تجارت، سکاندار آن باید توان برقراری ارتباط تنگاتنگ بین بخش تولید با بخش بازرگانی و ایجاد یکپارچگی بین این وزارتخانه با سایر بخش‌های مرتبط کشور از جمله اتاق‌های بازرگانی را داشته باشد؛ بر همین اساس از مهم‌ترین ماموریت‌هایی که وزیر آینده صمت باید پیگیر آن باشد، اتخاذ تصمیمات و سیاست‌گذاری‌های کارشناسانه است. انتظار می‌رود وزیر آینده به برقراری درک مشترک از ظرفیت‌ها، فرصت‌ها، مشکلات و چالش‌های بخش معدن و صنایع معدنی کشور با فعالان این حوزه، کمک کند، چراکه ضرورت دارد سکاندار وزارت صمت با همکاری تشکل‌های بخش خصوصی و اتاق بازرگانی، تدوین استراتژی توسعه صنعتی و معدنی کشور را در دستور کار خود قرار دهد تا این بخش به جایگاه حقیقی خود در اقتصاد کشور، دست یابد.

در پایان باتوجه به آنکه تنها نیمی از عمر دولت سیزدهم باقی مانده، سکان این وزارتخانه مهم باید از سوی فردی هدایت شود که بر مسائل و مشکلات بخش‌های صنعت، معدن و تجارت واقف بوده و در اعتلای بخش‌های تحت نظارت خود، از تجربه کافی برخوردار باشد، چراکه دیگر زمانی برای آزمون‌وخطای دولت وجود ندارد. هرچه هست، حالا خودروسازی کشور باید منتظر سکاندار جدید وزارت صمت بماند تا مشخص شود چه سرنوشتی برای این صنعت رقم خواهد زد. با این حال، شکل دادن به امنیت سرمایه‌گذاری، جلوگیری از صدور بخشنامه‌های متعدد و خلق‌الساعه، رویکرد تشویقی به افزایش تولید، تسهیل صادرات و حذف امضاهای طلایی غیرضرور، بخش مهمی از مواردی است که از وزیر جدید صمت انتظار می‌رود.

استقبال معدنی‌ها از تشکیل وزارت صنایع و معادن

نگاه تخصصی توسعه می‌آورد

کتایون ملکی: هفته گذشته دقیقا ۲ روز بعد از استیضاح وزیر صمت، نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تقاضای دولت برای بررسی طرح دوفوریتی لایحه تشکیل وزارت بازرگانی موافقت کردند. این بدان معناست که دولت باید دو وزیر را به مجلس معرفی کند. همچنین با تفکیک بخش بازرگانی از وزارتخانه صمت، وزارت صنایع و معادن شکل می‌گیرد که می‌تواند تصمیم‌گیری در بخش معدن را تخصصی‌تر کند اما موفقیت اجرای این طرح منوط بر مدیریت افرادی با نگاه تخصصی است. در غیر این صورت تفکیک وزارتخانه هم نمی‌تواند چندان حلال مشکلات باشد و موضوعات همچون گذشته ادامه‌دار خواهد بود.

صمت در این گزارش به ابعاد این تفکیک از نگاه معدنی‌ها پرداخته است.

عکس: صمت

گاهی به‌نظر می‌رسد وزارتخانه صمت توانایی آن را ندارد که چنان‌که بایدوشاید از بخش معدن دفاع کند

با استیضاح سید رضا فاطمی امین از وزارت صنعت، معدن و تجارت بار دیگر موضوع تفکیک این وزارتخانه در دستور کار قرار گرفت.

جالب است که در دور گذشته که مسئله استیضاح فاطمی امین مطرح شد دولت این لایحه را به مجلس داد تا با این کار وزیر از استیضاح نجات پیدا کند. اما با رفتن فاطمی امین بار دیگر تفکیک وزارت صمت در دستور کار قرار گرفت و مجلس آخرین فرصت‌ها را به دولت داده است و به نظر می‌رسد به‌زودی دو وزارت بازرگانی و صنعت و معدن به چارت دولت اضافه می‌شود.

این در حالی است که در سال‌های اخیر توسعه بخش معدن به سمتی پیش رفته است که بیش‌ازپیش جای خالی وزارتخانه‌ای مستقل برای این بخش احساس می‌شود. کشورهای معدنی اغلب وزارتخانه‌ای تخصصی برای بخش معدن دارند. ایران هم که در لیست پانزده کشور معدنی و برخورداری از ذخایر غنی قرار دارد می‌تواند دارای وزارتخانه‌ای مجزا باشد. اینکه وزارت صمت هم برای تجارت تصمیم بگیرد و هم برای تولید در برخی از موارد مشکلاتی را به همراه می‌آورد و گاهی به نظر می‌رسد وزارتخانه توانایی آن را ندارد که چنان‌که بایدوشاید از بخش معدن دفاع کند.

امروز اگر نگاهی به آمارهای صادرات غیرنفتی داشته باشیم، خواهیم دید که صنعتی همچون فولاد و مس نقش مهمی در افزایش صادرات غیرنفتی و ارزآوری برای کشور ایفا می‌کنند. از سویی دیگر در سال‌های اخیر بارها شعار «معدن به‌جای نفت» به گوش می‌رسد که نشان از ظرفیت‌های موجود در این بخش است.

برای بخشی که تا این اندازه در اقتصاد و اشتغال‌زایی کشور نقش‌آفرینی می‌کند تشکیل وزارتی مجزا می‌تواند بسیاری از گره‌های موجود را رفع کند. حالا با تشکیل وزارت بازرگانی، تشکیل وزارت دیگری با عنوان صنایع و معادن بر عهده متولی بخش معدن است تا شرایط این حوزه را بهتر کند.

▣ به تجربه ثابت شد

چندی پیش نایب رئیس کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی گفت: تشکیل وزارت بازرگانی اتفاق مثبتی است. در این چند سال با توجه به گستردگی و دایره وسیع فعالیت وزارت صنعت، معدن و تجارت به تجربه ثابت شده است که اگر بازرگانی تفکیک شود و همچون گذشته باشد، وضعیت بهتری را در صادرات و واردات شاهد خواهیم بود.

سید محمدرضا میر تاج‌الدینی اظهار کرد: لایحه تشکیل سازمان بازرگانی منتفی شده و تشکیل وزارت بازرگانی در دستور کار است.

وی افزود: چندی پیش فوریت تشکیل سازمان بازرگانی در مجلس رأی نیاورد اما امروز موضوع وزارت بازرگانی مطرح است و مجلس نیز به تشکیل مجدد این وزارتخانه مهم رأی خواهد داد، ضمن اینکه دولت نیز موافق تشکیل وزارت بازرگانی است.

نایب رئیس کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی بابیان اینکه تشکیل وزارت بازرگانی پیش‌ازاین هم رأی آورده بود، تصریح کرد: آن زمان شورای نگهبان به دلیل مغایرت با اصل ۷۵ و داشتن افزودن بار مالی، آن را رد کرد اما در این نوبت دولت نامه زده که با تشکیل وزارت بازرگانی موافق است و مجلس می‌تواند نسبت به راه‌اندازی وزارت بازرگانی اقدام کند.

وی با اشاره به اینکه اگر بنا بر تفکیک بازرگانی از وزارت صمت باشد، این مهم با تشکیل وزارتخانه خواهد بود و موضوع سازمان منتفی است، اظهار کرد: تشکیل وزارت بازرگانی اتفاق مثبتی است. در این چند سال با توجه به گستردگی و دایره وسیع فعالیت وزارت صنعت، معدن و تجارت به تجربه ثابت شده است که اگر بازرگانی تفکیک شود و همچون گذشته باشد وضعیت بهتری را در صادرات و واردات شاهد خواهیم بود.

▣ مدیرانی با نگاه تخصصی

بدون شک فعالان بخش معدن و صنایع معدنی نیز با این تصمیم موافق هستند و نظر بر این دارند که تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند بخش زیادی از مشکلات را حل کند. اما شاید مهم‌ترین نکته فراهم شدن زمینه برای حضور افرادی با نگاه و تجربه معدنی باشد. این موضوع حتی برای معاونت‌های معدنی در وزارت صنعت، معدن و تجارت مطرح است و متاسفانه حضور برخی افراد در معاونت‌های معدنی باعث شد تا تصمیمات غیر کارشناسی برای بخش معدن اتخاذ شود. این موضوع می‌تواند مشکلات بخش معدن را عمیق‌تر کند.

کوروش شعبانی نایب رئیس انجمن مس ایران در گفت‌وگو با صمت با اشاره به موضوع تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: خوشبختانه اتفاق خوبی است که پیش‌تر ما به‌عنوان فعالان بخش معدن بر آن تاکید داشتیم. البته نظر بنده بر این بود با احیای وزارت معادن و فلزات شرایط بهتر می‌شود زیرا ما یک کشور معدنی هستیم و در حلقه‌های بعدی دارای صنایع معدنی گسترده‌ای هستیم که در ارزآوری و تولید نقش مهمی دارند. با چنین نگاهی می‌توان یک وزارتخانه مجزا داشت اما به‌هرحال شرایط به نحوی است که امروز شاهد تفکیک وزارت صمت و تشکیل وزارت بازرگانی باشیم.

وی ادامه داد: امروز شرایط برای احیای وزارت معادن و فلزات مهیا نیست اما تفکیک وزارتخانه می‌تواند کمک بزرگی به بخش معدن و توسعه آن کند.

▣ ضرورت برنامه‌ریزی دقیق

نایب رئیس انجمن مس ایران در ادامه تصریح کرد: فراموش نکنیم ما نیازمند یک برنامه دقیق هستیم و اعتقاددارم باید مدیران فنی، متخصص و با تجربه در بخش معدن در راس امور قرار گیرند. اگر شاهد این نگاه و برنامه‌ریزی نباشیم و درنهایت وزیر استیضاح شود اتفاق خوشایندی نخواهد افتاد. وزیری که عهده‌دار این مسئولیت می‌شود باید در برنامه‌ریزی جدید با جدیت امور را پیش ببرد و با همکاری با بخش خصوصی توسعه بخش معدن را سرعت بخشد. شعبانی همچنین اضافه کرد: جداسازی وزارت صنعت، معدن و تجارت اتفاق خوبی است اما همان‌طور که اشاره کردم باید فردی با نگاه تخصصی و با تجربه در بخش معدن و صنایع معدنی در راس قرار بگیرد و به همکاری و تعامل با بخش خصوصی اعتقاد داشته باشد. باید تفکری در این وزارتخانه حاکم شود که حمایت از بخش خصوصی افزایش پیدا کند و وزارتخانه بخش خصوصی را رقیب خود نداند. چنین نگاهی همکاری میان دولت و بخش خصوصی را افزایش می‌دهد و باعث می‌شود تا بخش معدن توسعه بیشتری داشته و فعالیت‌های خود را توسعه دهد.

سخن پایانی

پس از تفکیک وزارت صمت، وزیر جدیدی که در راس کار قرار می‌گیرد باید به این نکته توجه داشته باشد که با تصمیمات غیر کارشناسی و خلق‌الساعه نمی‌تواند توسعه در بخش معدن را محقق کند. اگر نگاه کارشناسی در بدنه وزارتخانه حاکم شود آنگاه شاهد خواهیم بود که نظرات پیشنهادی از سوی انجمن‌ها و تشکل‌های معدنی در تصمیم‌گیری‌ها دخیل شود. این موضوع می‌تواند چالش‌های موجود در بخش معدن را کاهش دهد در غیر این صورت نمی‌توان انتظار تغییر چندانی را داشت و شاید بتوان گفت در بر همان پاشنه‌ای سابق می‌چرخد. حال باید دید تصمیم دولت برای معرفی دو وزیر جدید چه خواهد بود و کسی که عهده‌دار این مسئولیت می‌شود چه تفکری نسبت به بخش معدن و صنایع معدنی دارد.

مناقصه عمومی یک مرحله‌ای واگذاری برونسپاری
توزیع بسته و امانت شهرستان شهریار (منطقه پستی جنوب غرب تهران)

شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران

شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد مناقصه عمومی یک مرحله‌ای واگذاری برون‌سپاری توزیع بسته و امانت شهرستان شهریار(منطقه پستی جنوب غرب تهران)، را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ۲۰۰۲۰۰۳۰۶۷۰۰۰۰۰۶ برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشائی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه: روز شنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۶
مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۹ روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۹
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۷ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۳۰
زمان بازگشائی پاکت ها: ساعت ۸ روز یکشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۳۱
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف به آدرس: تهران – میدان رسالت– ابتدای خیابان نیروی دریایی– نبش کوچه سهند– ساختمان شرکت ملی پست – طبقه اول منطقه پستی شمال شرق تهران– دفتر مرکزی حقوقی، املاک و قراردادها – دبیرخانه کمیسیون معاملات ارسال نمایند.
متقاضیان می توانند جهت دریافت اطلاعات فنی و کارشناسی از طریق شماره تلفن ۰۹۳۶۷۳۰۵۲۵۷ با آقای حسین پور، تماس حاصل فرمایند.
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱

شناسه آگهی: ۱۴۹۰۴۵۵ | م الف / ۴۶۸

«مناقصه عمومی شماره ۰۲/۰۰۲/۱۷۶۶»
با موضوع خرید هیدروسیکلون های کارخانه کنسانتره معدن سنگ آهن اسفندار

شرکت راهبران فولاد اصفهان جهت کارخانه کنسانتره معدن سنگ‌آهن خود واقع در ۶۰ کیلومتری شهرستان ابرکوه استان یزد، تصمیم به خرید هیدروسیکلون‌ها از طریق برگزاری مناقصه عمومی دارد.

لذا از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید با مراجعه به پایگاه اینترنتی این شرکت به آدرس www.raahbaran.com از بخش مناقصات اسناد مناقصه را دریافت و پس از بررسی در صورت تمایل نسبت به اعلام بهترین پیشنهاد قیمت با رعایت شرایط اقدام مقتضی مبذول فرمایند.

شایان ذکر است مهلت شرکت در مناقصه از تاریخ نشر آگهی لغایت پایان ساعت اداری مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۳ می‌باشد.

کلیه متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۶۲۴۰۸۳۵-۰۳۱ داخلی ۳۱۰ تماس حاصل نمایند.

واحد بازرگانی وامور قراردادها– شرکت راهبران فولاد اصفهان

آگهی مفقودی

برگ سبز، کارت خودرو و سند کمپانی سواری دنا سفید رنگ به شماره پلاک ۸۳ د ۸۱۸ ایران ۳۱ و به شماره موتور ۱۴۷h۰۲۱۵۶۰۵ و به شماره شاسی NAAW۰۱HE۹GE۴۱۱۱۲۷ مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

خرم‌آباد

آخرین اخبار وتازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری
«گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

شناسه ۱۴۸۹۳۸۶

آگهی فراخوان

شرکت شهرکهای صنعتی فارس

شرکت شهرکهای صنعتی فارس در نظر دارد مناقصه عمومی به شماره ۲۰۰۲۰۰۱۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۰۱ و ۲۰۰۲۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۰۲ را به شرح ذیل به روش یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی (فشرده) وفق قانون برگزاری مناقصات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۴۰۲/۰۲/۱۶ می‌باشد.

ردیف	موضوع	رتبه	مبلغ برآورد	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه	مدت (ماه)	محل‌تامین اعتبار
۱	پروژه احداث خط انتقال فشار متوسط بطول ۳۵۰۰ متر ناحیه صنعتی چنارشاهیجان	۵ نیرو	۷۷,۶۰۴,۷۲۰,۹۱۹	۳,۸۸۰,۵۰۰,۰۰۰	۱۲	عمرانی – اسناد خزانه اسلامی
۲	پروژه خرید لوله جدار و حفاری چاه آبرفتی ناحیه صنعتی کوار	۵ کاوش‌های زمینی	۱۴,۷۸۹,۳۹۲,۱۵۰	۷۳۹,۵۰۰,۰۰۰	۳	جاری – عمرانی – اسناد خزانه اسلامی

۱-زمان دریافت اسناد مناقصه از سایت: از ۱۴۰۲/۰۲/۱۶ لغایت ۱۴۰۲/۰۲/۲۰

۲. آخرین مهلت تسلیم پیشنهاد: در سامانه تدارکات ساعت ۱۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۱ و فیزیکی پاکت الف (ضمانت‌نامه یا فیش نقدی) تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۱ دبیرخانه شرکت

۳. زمان بازگشایی پاکت‌ها: چهارشنبه ساعت ۰۸:۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۳

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: آدرس: شیراز – بلوار زند – روبروی دانشکده پزشکی – شرکت شهرکهای صنعتی فارس تلفن: ۳۲۳۶۰۵۷۰

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۰۲۱۴۱۹۳۴

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نامه سایر استان‌ها، در سایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش "ثبت‌نام/ پروفایل تامین‌کننده/ مناقصه‌گر" موجود است.

روابط عمومی شرکت شهرکهای صنعتی فارس

یادداشت

وزارتخانه تقسیم بر ۳

سالار باوند
کارشناس و فعال حوزه مدیریت و معدن

به‌اعتقاد من، تفکیک وزارتخانه صمت ضروری است و حتما باید اتفاق بیفتد. حتی بهتر است که این وزارتخانه به بخش‌های کوچک‌تری تقسیم شود. علت این است که وقتی در فضای تحریمی قرار گرفته‌ایم، در همه حوزه‌های اقتصادی از صنعت، بازرگانی، معدن و فروش محصولات معدنی گرفته تا احداث صنایع پایین‌دستی با مشکل روبه‌رو هستیم. در این سال‌ها، کشورهای دیگر در عمل تکنولوژی‌های لازم را در اختیار ما قرار نداده و فشارهای زیادی بر کشور وارد آورده‌اند. بنابراین، در چنین شرایطی لازم است که به‌صورت تخصصی‌تر و باانرژی و قدرت بیشتر، شرایط را مدیریت کنیم تا بتوانیم این فضای تحریمی را بشکنیم و محدودیت‌ها را دور بزنیم.

در حال حاضر با تجمیع چند حوزه، از توانمندی آنها کاسته شده است. در وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ وزارت بازرگانی به معاونت بازرگانی، وزارت معادن و فلزات به معاونت معدن و فرآوری و وزارت صنایع به معاونت صنعتی تقلیل پیدا کرده‌اند که قدرت و اقتدار آنها را کاهش داده است. از طرف دیگر، در حالی که برای توسعه کشور برنامه‌ریزی کرده‌ایم، نباید با کاهش توانمندی‌های حوزه‌های مولد، انتظار تحقق اهداف توسعه‌ای خود را داشته باشیم. در برنامه‌های توسعه‌ای همیشه صنایع، نفت و معادن در اولویت قرار دارند، چون این حوزه‌ها جزو صنایع مادر به‌شمار می‌روند و می‌توانند وزارتخانه‌های دیگر را فعال کنند. زمانی تصمیم بر این بود که برای مدیریت منابع انسانی و کوچک‌تر و چابک‌تر شدن دولت، وزارتخانه‌ها تجمیع شوند، اما در عمل، آنقدر این حوزه‌ها ناتوان شدند که دیگر نمی‌توانند از پس مبارزه با تحریم‌ها برآیند. اعتقاد شخصی من این است که باید هرچه سریع‌تر، وزارت بازرگانی و صنایع و معادن تفکیک شوند. از طرف دیگر، بهتر است صنعت و معدن هم به ۲ حوزه مجزا تفکیک شود، زیرا هر یک از حوزه‌ها آنقدر گسترده است که نیازمند وزارتخانه‌ای مستقل است. اگر گذشته را مرور کنیم، مشاهده می‌شود که در عمل از وقتی وزارتخانه‌ها با هم ادغام شدند، مشکلات جدی‌تری در هر یک از این حوزه‌ها پدید آمد. صنعت که فقط ماشین‌سازی نیست. صنایع مختلفی در کشور وجود دارند که باید به‌درستی برای آنها برنامه‌ریزی کرد و مدیریت و هدایت‌شان را موردتوجه قرار داد. بخش معدن هم به همین ترتیب است. وقتی رهبری می‌فرمایند که موضوع معادن را جدی بگیرید و خواستار تقویت آن می‌شوند، معاونت یک وزارتخانه نمی‌تواند از پس کار و حل همه مشکلات برآید. نکته دیگری که باید به آن اشاره کرد، این است که برخی وزارتخانه‌ها پایه و اساس یک کشور به‌شمار می‌روند، اما برخی دیگر جنبه خدماتی دارند. در تجمیع وزارتخانه‌ها، حوزه‌هایی که باید تخصصی‌تر عمل می‌کردند، ادغام شدند و آنهایی که خدماتی بودند، به‌شکل سابق بر جا ماندند. به‌عنوان‌مثال، وزارت تعاون، ارتباطات، نیرو و مانند آن خدماتی ارائه می‌دهند تا فعالیت بخش اقتصادی و صنعتی تسهیل شود. طرح تفکیک در سال‌های اخیر چندین‌بار در مجلس مطرح و رد شد. شاید یکی از دلایل این موضوع، تفاوت بنیه مجلس بوده است. به‌عبارت‌دیگر، هروقت مجلس قوی ظاهر شده، دولت و نظام با مشکلات کمتری روبه‌رو بوده‌اند. اگر مجلس سال‌های اخیر را با مجلس اوایل انقلاب مقایسه کنیم، علت بسیاری از مشکلات روشن خواهد شد. امروزه چند مدیر صنعتی یا باتجربه در کمیسیون صنایع و معادن داریم؟ اگر بنا بر کار تخصصی است، باید در همه حوزه‌ها به‌صورت تخصصی کار کنیم. در حال حاضر در بسیاری از کمیسیون‌های مجلس، این نقطه‌ضعف به‌چشم می‌خورد و نمایندگان عضو این کمیسیون‌ها کوچک‌ترین تخصص و تجربه‌ای در زمینه حوزه فعالیت خود ندارند. راهکاری که در حال حاضر برای رفع این مشکل وجود دارد، این است که کارشناسان حوزه‌های ذی‌ربط، زمان بگذارند و نمایندگان را با ارائه گزارش‌های تخصصی توجیه کنند. باید مزایا و معایب این تصمیم در گروه‌های تخصصی مطرح شود. به‌این‌ترتیب، فکر می‌کنم تفکیک وزارتخانه قابل‌دسترسی است و اتفاق معقولی خواهد بود که در راستای برنامه‌های توسعه‌ای دولت و نظام قرار دارد و زمینه را برای تحول اقتصادی فراهم خواهد کرد. زیرا همان‌طور که گفته شد، اگر می‌خواهیم تخصصی و با قدرت و سرعت کار کنیم، بهتر است، دوباره این وزارتخانه را به ۳ قسمت تفکیک کنیم و باتوجه به اینکه پیش‌ازاین هم تجربه فعالیت جداگانه وزارت معادن و فلزات، بازرگانی و صنایع را داشته‌ایم، امید می‌رود که نتیجه فعالیت آنها موفقیت‌آمیزتر از گذشته نیز باشد.

سرمایه‌گذاری ۱۵ میلیارد دلاری برای تحول و توسعه صنعت مس

مدیرعامل شرکت ملی مس با بیان اینکه برای رفع دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب در حوزه معدن، اجرای طرح‌های توسعه صنعت مس را با سرعت بیشتری پیگیری می‌کنیم، گفت: سرمایه‌گذاری لازم برای اجرای طرح‌های توسعه ۱۵میلیارد دلار برآورد شده است.

به‌گزارش برنا، علی رستمی با تاکید بر اینکه شرکت ملی مس مصمم است تا در راستای افزایش تولید، میزان تولید کاتد را طی یک برنامه زمان‌بندی مشخص به یک میلیون تن برساند، گفت: پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد با اجرایی شدن این برنامه، صادرات شرکت مس به ۱۰ میلیارد دلار و سود خالص آن به ۵ میلیارد دلار برسد.

وی افزود: پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد نرخ جهانی مس نیز به بالای ۱۰ هزار دلار خواهد رسید.

مدیرعامل شرکت ملی مس با بیان اینکه سال گذشته در زمینه ذخایر مس کشف‌شده، رتبه هفتم جهان را داشتیم، اظهار کرد: باتوجه به اقدامات خوبی که در حوزه اکتشافات به همت تلاشگران صنعت مس انجام گرفت و با کشف ذخایر ۲ میلیارد تنی در سونگون و دیگر معادن، موفق شدیم رتبه ۵ دنیا را کسب کنیم.

وی در ادامه ۵ پروژه محصولات جانبی، ۴ پروژه ذوب پالایشگاه، ۸ پروژه تغلیظ و احداث ۲ کارخانه اسید فسفریک در بندرعباس و چابهار را از جمله طرح‌های توسعه ملی مس برشمرد.

مدیرعامل شرکت ملی مس با بیان اینکه برنامه‌های خوبی در زمینه همکاری با سازمان بورس کشور در دست اقدام داریم، خاطرنشان کرد: با همدلی بین فعلی و فضایی که برای شرکت مس در سازمان بورس ایجاد شده است، سهامداران مس شاهد تحولات بزرگی در حوزه تامین مالی و پیشرفت پروژه‌های مس خواهند بود.

در گزارش صمت درباره تحولات معدن پس از استیضاح وزیر مطرح شد

از چاله مشکلات به چاه رکود

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

حوزه معدن در ذات خود، چالش‌های زیاد و مخاطرات فراوانی دارد، بنابراین بسیاری از فعالان این حوزه باور دارند که اداره معدن توان، تخصص و تمرکز می‌خواهد. با این اوصاف، سال‌ها است که این حوزه در کنار صنعت و بازرگانی در قالب وزارتخانه‌ای عریض و طویل جا گرفته و حوزه گسترده و متنوعی را با نیازها و ضرورت‌های گوناگون تشکیل داده که مدیریت آن را با سختی‌ها و دشواری‌های فراوان روبه‌رو کرده است.

بعد از برکناری سیدرضا فاطمی‌امین از رأس وزارتخانه، دولت بلافاصله لایحه تفکیک وزارتخانه را به مجلس فرستاد که در صورت موافقت وزارت بازرگانی به استقلال می‌رسد، اما حوزه معدن، در کنار بازرگانی خواهد ماند.

هرچند کاهش حوزه تحت‌پوشش وزارتخانه می‌تواند کمی تمرکز را بر حوزه معدن بیشتر کند، اما فعالان معدن همچنان نگران لاینحل ماندن مشکلات هستند و بیم آن می‌رود که از این نمد، کلاهی نصیب معدن نشود.

در گزارش امروز صمت، از مهدی کرباسیان و داریوش اسماعیلی که هر دو در گذشته بر صندلی معاونت وزیر صمت تکیه زده‌اند، پرسیدیم آیا ضرورتی برای تفکیک حوزه معدن از دیگر حوزه‌های وزارت صمت وجود دارد یا خیر و اصلی‌ترین انتظاراتی که از وزیر جدید می‌رود، چیست؟

عکس: آیدا فریدی

به‌هرحال، مدتی کشور معطل این تفکیک خواهد ماند و شاید در خوش‌بینانه‌ترین حالت، حدود ۶ ماهی، ۲ حوزه مهم تولیدی صنعت و معدن در حالت رکود فرو بروند

مسئولیت و بار سنگین آن

مهدی کرباسیان ـ رئیس پیشین هیات عامل ایمیدرو: در مقطعی که وزارت صنعت، معدن و تجارت ادغام شد و ابتدا صنعت و معدن و بعد تجارت به هم پیوستند، وضعیت اقتصادی کشور تفاوت اساسی با وضعیت فعلی داشت. در حال حاضر تحریم‌هایی که بر کشور تحمیل‌شده بسیار سنگین است و حدود ۱۰ سالی است که سرمایه‌گذاری در کشور ما نزدیک به صفر است، آمار بیکاری بسیار بالا و تورم بالای ۵۰ درصد است و بنابراین مشکلات معیشتی بسیار زیاد و در حوزه تولید موانع متعددی پیش‌روی کشور است.

پس برای اینکه مشکلات این حوزه کاهش پیدا کند، در قدم اول باید وزیری انتخاب شود که بنگاهداری را بشناسد، معتقد به حمایت از تولید و توسعه صادرات باشد و حل مشکلات مردم را در اولویت قرار دهد و روشن است وزیری که در شرایط موجود زمام امور را به‌دست می‌گیرد، مسئولیت بسیار سنگینی برعهده خواهد داشت.

تجربیاتی که باید جدی گرفت

آنچه به آن اشاره شد، کلیات و نکات عامی است که باید در انتخاب وزیر موردتوجه قرار گیرد. بدیهی است که در مرحله بعد، وزیر منتخب، باید تیمی برای انجام امور به‌خدمت گیرد که دلسوز، صاحب دانش و تجربه باشند تا بتوانند تغییرات مثبتی را در این حوزه ایجاد کنند. یکی از نکات بسیار مهمی که متاسفانه در کل دولت و به‌ویژه در وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌چشم‌می‌خورد، بی‌توجهی به تجربیات ۴۰ ساله گذشته و استفاده نکردن از نظرات بخش خصوصی است، بنابراین انتظار می‌رود وزارتخانه تجدیدنظری در مسیر حرکت خود داشته باشد.

جایگاهی شایسته در اقتصاد

از آنجایی که معدن می‌تواند رقیب نفت باشد، شایسته است که این حوزه جایگاه بهتری در اقتصاد کشور به‌دست آورد. باید بپذیریم تولید صنایع‌معدنی، گسترش معدن و دست یافتن به‌جایگاه ویژه در صادرات مواد و صنایع‌معدنی، روزبه‌روز بیشتر می‌شود و سوالی که باید پیش از هر اقدامی به آن پاسخ داد، این است که برای رسیدن به این هدف؛ کوچک‌سازی بیشتر کارگشا است یا تجمیع؟ برای مثال در دنیا احداث کارخانه زیر ۵میلیون تن برای صنایع فولادی اصلا مقرون‌به‌صرفه و اقتصادی نیست. در صورتی که هنوز افرادی هستند که به وزارت صنعت، معدن و تجارت فعلی مراجعه می‌کنند و تقاضای مجوز کارخانه‌هایی با ظرفیت ۴۰۰ یا ۵۰۰هزار تن می‌گیرند تا در منطقه موردنظر خود اشتغال ایجاد کنند، اما به وضعیت آب و شرایط محیط‌زیستی آن توجهی ندارند.

که اگر سیاست‌گذاران این کشور به این نتیجه رسیدند که مسیر حرکت را باید به‌سمت تاسیس صنایع بزرگ تغییر دهند، بنابراین برای مقابله با مشکلات گوناگون، رفتن به‌سوی بازارهای صادراتی، کاهش نرخ تمام‌شده یا هر دلیل دیگری، باید سیاست تجمیع را در پیش بگیریم. البته هر سیاستی، مجموعه‌ای از مخالفان را هم دارد، بنابراین به‌نظر می‌رسد که سیاست‌ها باید در برنامه جامع‌تری دیده و بررسی شوند.

به‌گمان من، مجلس باید برای تایید برنامه هفتم توسعه به این موضوعات بیشتر توجه کند و برنامه‌ها را باتوجه به افق بلندمدت پیش‌رو تایید یا رد کند.

صنعت، معدن یا تجارت

زمانی که تصمیم گرفته شد که وزارت صنعت، معدن و تجارت ادغام شود؛ اقدامی کارشناسی، منطقی و عقلایی بود. هنوز هم به‌اعتقاد من، بهتر است برای حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و پرهیز از افتادن به دام چالشی که همواره میان بخش صنعت، معدن و بازرگانی وجود داشته و دارد، وزارت صمت به همین ترکیب فعلی باقی بماند، اما در مقطع فعلی برای یک مدت کوتاه، تا زمانی که وضعیت کشور به‌حالت تعادل برسد، تکلیف برجام مشخص شود، تعاملات بین‌المللی به‌نحوی تغییر کند که اقتصاد جاری کشور درباره صادرات و واردات تحول یابد و مهم‌تر از همه، نیازهای روزمره مردم تامین شود، می‌تواند جداسازی این وزاتخانه مفید فایده باشد.

ازاین‌رو، امروزه هم می‌بینیم که مجلس بعد از چند سال مقاومت، با رأی دادن به فوریت طرح تفکیک نشان داد که به اهمیت این موضوع پی برده است.

من معتقدم از آنجایی که مسائل کشور روزمره است و نمی‌توان برای آن برنامه‌هایی بلندمدت تعریف کرد؛ معطل نگه داشتن وزارتخانه تا روشن شدن سرنوشت طرح تفکیک و بالعکس، اصلا به‌صلاح نیست و بهتر است، هردو اتفاق ظرف چند هفته آینده، همزمان رخ دهند.

یک سال معطلی

بعد از سال‌ها که از ادغام وزارت بازرگانی در صنعت و معدن می‌گذرد، هنوز در عمل شاهد ترکیب و درهم‌تنیدگی واقعی این حوزه‌ها نیستیم. روشن است که جداسازی هم به‌سرعت اتفاق نخواهد افتاد و حداقل یک سال زمان نیاز است تا تشریفات اداری اتفاق بیفتد و میز، صندلی و ساختمان جدا شود و احکام نفرات را صادر کنند و... به‌هرحال مدتی کشور معطل این تفکیک خواهد ماند و شاید در خوش‌بینانه‌ترین حالت، حدود ۶ ماهی، ۲ حوزه مهم تولیدی صنعت و معدن در حالت رکود فرو بروند.

> انتظار این است که شخصیتی برازنده برای این حوزه انتخاب شود تا آرامش و ثبات را به این حوزه به‌ویژه به معدن و صنایع‌معدنی بازگرداند

وزیری با دوراندیشی معدنی

داریوش اسماعیلی ـ از معاونان سابق معدن و صنایع‌معدنی وزارت صمت: هر فردی که قرار است اداره وزارت صمت را برعهده بگیرد، باید آنقدر دوراندیشی داشته باشد که حتما بخش معدن را دو اولویت کاری خود قرار دهد، زیرا اگر نگوییم مهم‌ترین، یکی از مهم‌ترین حوزه‌های اقتصادی کشور است که ردپای آن در همه بخش‌ها دیده می‌شود. برای مثال در زمینه خودرو که بحق یکی از معضلات اصلی وزارت صمت است، باز هم تبعات ضعف حوزه معدن به‌وضوح مشهود است. مقدار قابل‌توجهی از عناصر معدنی از جمله مس و محصولات فرآوری‌شده صنایع معدنی مانند فولاد و... در خودروسازی به‌کار می‌رود. بنابراین امیدواریم که وزیر جدید، دانش کافی نسبت به حوزه معدن و باور داشته باشد که حوزه معدن پیشران اقتصاد است و نقطه آغاز توسعه صنعت کشور است. باتوجه به ظرفیتی که کشور ما در بخش معدن دارا است، در جایگاهی هستیم که می‌توانیم با استخراج مواد معدنی گوناگون، تولید و صادرات محصولات معدنی، بخش صنعت و اقتصاد را پیش ببریم. امیدواریم وزیری که سکان این وزارتخانه را به‌دست می‌گیرد، به‌نحوی عمل کند که تا پایان عمر دولت سیزدهم در رأس کار باقی بماند، زیرا از زمانی که آقای رضا رحمانی از وزارتخانه صمت دولت دوازدهم رفت تا امروز، صندلی وزارت صمت مدام بین وزیر و سرپرست دست‌به‌دست شده و این بی‌ثباتی، بخش‌های کلیدی وزارتخانه را روزبه‌روز ضعیف‌تر کرده است. انتظار این است که اینک شخصیتی برازنده برای این حوزه انتخاب شود تا آرامش و ثبات را به این حوزه به‌ویژه به معدن و صنایع‌معدنی بازگرداند.

مسابقه تولید و واردات

در حال حاضر، دولت با لایحه‌ای دوفوریتی پیشنهاد تفکیک وزارت بازرگانی را از صنعت و معدن را به مجلس ارائه داده است. به‌نظر می‌رسد که دولت فعلی هم مثل دولت قبل، راه‌حل مسئله بازار را در تشکیل وزارت بازرگانی خلاصه کرده، البته این موضوع تاحدودی درست است. در شرایط فعلی، شاید وزارت بازرگانی مستقل بتواند نظم و سامانی در وضعیت بازار ایجاد کند، اما باید به یاد داشته باشیم که با تشکیل وزارت بازرگانی به‌احتمال قریب‌به‌یقین، درگیری‌های بخش تولید و بازرگانی آغاز می‌شود، زیرا وزارت صنعت و معدن تلاش می‌کند که تولید را بالا ببرد و جلوی واردات هر آنچه را امکان تولید داخلی آن وجود دارد، بگیرد. از این‌رو، باید حداکثر تسهیلاتی را که برای تولید لازم است، مهیا کند. از سوی دیگر، وزارت بازرگانی همه تلاش خود را به کار می‌برد تا واردات را توسعه دهد و به‌این‌ترتیب، مسابقه‌ای میان این ۲ وزارتخانه به‌راه‌می‌افتد. گروهی هم که به‌دنبال فرصت هستند تا واردات بی‌رویه را باز از سر بگیرند، تمام هم‌وغم خود را به کار می‌برند تا از ظرفیت‌های وزارتخانه استفاده کنند. بااین‌همه، پیش‌بینی من این است که تشکیل وزارت بازرگانی رأی می‌آورد، اما در ادامه، شخص رئیس‌جمهوری، معاون اول یا معاون اقتصادی ایشان باید روابط ۲ وزارتخانه را به‌نوعی با هم هماهنگ کنند که در نهایت لطمه‌ای به بخش تولید وارد نشود.

وزارت مستقل معدن

من باور دارم که برای بالفعل کردن ظرفیت‌های پرشمار بخش معدن لازم است که وزارت مستقلی برای بخش معدن تشکیل شود و زمانی هم که در مجلس حضور داشتم، با همکاران این موضوع را پیگیری می‌کردیم. آخرین باری هم که بحث تفکیک به‌میان آمد، باز هم پیشنهاد مستقل شدن وزارت معدن را ارائه دادیم. امروز هم معتقدم اگر بخش معدن به‌صورت مستقل اداره نشود، باوجود اولویت‌هایی که در حوزه اقتصاد دارد، باز هم تحت‌تاثیر حوزه صنعت قرار می‌گیرد.

ضعف معدن و معدنکاری

متاسفانه در وزارت صمت دولت سیزدهم، معاونت امور معادن جزو خنثی‌ترین معاونت‌های وزارت صمت بوده است. در چارت جدید این وزارتخانه، بخش معدن کامل نادیده گرفته شد و جایگاه آن رو به نابودی رفت. با تغییر و تحولاتی که در زیرمجموعه معدنی وزارت صمت اتفاق افتاد، دفتر نظارت بر امور معدنی حذف شد و به‌جای آن، اداره کل نه‌چندان مرتبطی ایجاد شد یا معاونت امور «معادن و صنایع معدنی» جای خود را به معاونت امور «معادن و فرآوری» داد و یک بخش غیرمعدنی و مربوط به حوزه پتروشیمی جای خود را در بخش معدن باز کرد و به‌طورکلی کارها به سمت‌وسویی رفت که بخش معدن روزبه‌روز ضعیف‌تر شد. مجموعه این اتفاقات نشان می‌دهد که زیرمجموعه معدنی فعلی اعتقادی به تقویت جایگاه معدن ندارد.

امید به مجلس

درست است که دولت لایحه استقلال وزارت بازرگانی را به مجلس ارائه داده و همان‌طور که اشاره شد، زیرمجموعه معدنی هم تلاشی برای تقویت بخش معدن ندارد، امید ما به مجلس است و انتظار داریم در بررسی‌هایی که انجام می‌گیرد، مجلس ورود و ۲ حوزه صنعت و معدن را از هم تفکیک کند. البته احتمال این اتفاق بسیار کم است، زیرا دولت از لایحه‌ای که خود ارائه داده است، دفاع می‌کند. اگر قرار باشد، اتفاقی بیفتد، نماینده‌ها باید نسبت به این موضوع حساس شوند و بدانند که این موضوع به‌نفع کشور است.

سخن پایانی

جدا از بحث کلان مدیریتی، بسیاری از گره‌های حوزه معدن با تزریق بودجه به این بخش باز می‌شود. به‌عنوان‌مثال، در حال حاضر چشم‌انداز روشنی برای تامین زیرساخت‌ها یا نوسازی ماشین‌آلات معدنی و امثال آن، اما وجود ندارد و معلوم نیست در مسیر تغییر و تحولات اخیر در وزارت صمت چه زمانی منابع مالی تجهیز و نوسازی معادن و صنایع‌معدنی تامین خواهد شد.

شتاب حذف دلار از اقتصادهای جنوب شرق آسیا

حـذف دلار امریکا در پی توافق جدید اندونـزی و کره جنوبی برای استفاده از ارزهای ملی، در منطقه جنوب شرق آسیا شتاب گرفته است.

به گزارش سـرویس بین‌الملل خبرگزاری صداوسیما از کوآلالامپور، حـذف دلار امریـکا در پی توافـق جدید اندونزی و کـره جنوبی برای استفاده از ارزهای ملی در منطقه جنوب شرق آسیا شتاب گرفته است. روسـای بانک‌های مرکزی اندونزی و کره جنوبی در حاشیه بیست و ششـمین اجلاس وزرای دارایی ۱۰ کشور عضو آ.س.آن که نمایندگان چین، ژاپن و کره جنوبی هم به آن پیوسـتند؛ توافقنامه دوجانبه برای استفاده از پول ملی دو کشور در مبادلات تجاری پیش رو امضاء کردند کـه بیش از پیش موجـب انزوای دلار امریکا در منطقه جنوب شـرق آسـیا شده است. اندونزی پیشتر هم با ارائه پیشنهاد استفاده از ارزهای منطقه‌ای در میان اعضای ۱۰ کشـور عضو آ.س.آن پیگیر سیاست‌های دلار زدایـی بود که اکنون با فعال شـدن سـامانه پرداخت الکترونیک فرامرزی میان کشورهای اتحادیه جنوب شرق آسیا و حذف کامل دلار از چرخه مبـادلات تجاری به اعتقاد کارشناسـان، جایگاه دلار در این منطقه روز به روز متزلزل تر از قبل می‌شود.

اندونزی همچنین در حال تغییر مبادلات دلاری و جایگزینی ارزهای ملی با کشورهای تایلند، چین و ژاپن است.

بررسی امکان حذف دلار از مبادلات تجاری

پیمان پولی قدرت مهار یکه‌تازی دلار را دارد؟

مهم‌ترین موضوع این روزها مسئله دلار و وابستگی کشور به آن است که به اصطلاح اقتصاددانان از آن به‌عنوان دلاریزه شـدن اقتصاد نام می‌برند. گرچه با توجه به داده‌های سـال ۲۰۲۱، حدود ۸۸ درصد تراکنش‌های بین‌المللی با دلار امریکا انجام می‌شـوند و دلار ارز رایج تجارت جهانی است اما در سـال‌های اخیر دولت‌ها با محوریت چین و روسـیه سعی کرده‌اند میزان وابستگی خود به دلار را تاحدودی در تجارت دوجانبه کاهش دهند. این کاهش وابسـتگی از تجارت با ارزهای محلی شروع شـده تا متنوع‌سازی ذخایر ارزی. گرچه سـرعت دلارزدایی از اقتصاد جهان چندان زیاد نیست اما نشانه‌های تنوع‌بخشی به ارزهای قابل‌مبادله در تجارت جهانی با ارزهای نزدیک به ارزهای جهان‌روا ظهور کرده اسـت. براسـاس آمارهای بین‌المللی به‌طور میانگین بیش از ۵۰ درصد تجارت جهانی با دلار امریکا صورت می‌پذیرد اما همین مقدار نیز ابزارهای تحریمی گسـترده‌ای را در اختیار امریکا برای مجازات دیگر کشورها قرار داده است. صمت در این گزارش از نگاه فعالان و کارشناسان تجاری به موضوع حذف دلار از چرخه تجارت یا جایگزینی پیمان‌های پولی دوجانبه پرداخته است.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

دلارزدایی با پیمان‌های پولی

ایران در سـال هـای اخیر گام‌هایی را بـرای برقراری پیمان های پولی دو جانبه با برخی کشـورها برداشـته اسـت و حالا که موضوع دلارزدایی و کاهش وابسـتگی اقتصـاد و تجارت ایـران به دلار مطرح شـده این روش می‌توانـد برای فعـالان اقتصادی کشـور موثر باشـد. اسـتفاده از این پیمان‌ها می‌تواند تا حدی از فشـارهای ناشی از تحریم‌های بانکی بکاهد و قدرت چانه‌زنی کشور در مذاکـرات بین‌المللـی را افزایش دهـد. یکی دیگر از مهم‌تریـن مزایـای انعقاد ایـن پیمان‌ها کنتـرل تورم داخلـی به‌دلیل کاهش نیاز و تقاضـای ارزهای خارجی است. در شرایط کنونی که علاوه بر تحریم، رکود تورمی نیز دامنگیر اقتصاد کشـور شده، استفاده از این پیمان‌ها از طریق مدیریت نوسـانات ارزی و تسـهیل مبادلات با شـرکای تجاری خارجی می تواند به کاهش رکود کمک کنـد. در ایران موضوع پیمان‌های پولی دو جانبه به طور جدی از سـال ۱۳۹۳ کلید خورد و از آن زمان مذاکراتی با کشـورهای روسیه،عراق و ترکیه برای برقراری پیمان های پولی صورت گرفت. اما روی دیگر این سـکه معایب این نوع پیمان اسـت. عدم تعادل تـراز تجاری با برخی از شـرکای تجاری یکـی از مهم‌ترین معایب پیمان‌های پولی ایران اسـت. پیدا کردن شرکای تجاری نیز از دیگر دسـت‌اندازهای مهـم پیمان‌های پولی در ایران اسـت چراکه برای اجرایی شـدن این پیمان‌ها، مساله اساسی یافتن طرف تجاری اسـت که تمایل و انگیزه کافی برای تجارت با ایران داشـته باشـد. از آنجا که مسـائل حاکم بر شـرایط کنونـی اقتصاد ایران از جملـه رکود تورمی، نوسانات نرخ ارز و محدودیت‌های تجاری و پولی و بانکی، باعث کاهش تمایل کشـورهای دیگر بـه انعقاد پیمان پولی با ایران می‌شـود، بنابراین نیاز است علاوه بر اتخاذ سیاست خارجی پویاتر به منظور جذب شرکای تجاری، سازوکار مناسبی نیز برای پوشش ریسک طرف مقابل در برابر کاهش ارزش پول ملی اندیشیده شود. علاوه بر این تورم مستمر و بالا در ایران هم از جمله معایب پیمان‌های پولی اسـت که این گزارش بدان اشاره دارد. در عین حال کارشناسان علاوه بر این موارد، چالش بزرگ پیمان‌های پولی ایران را سیاسی بودن این دست پیمان‌ها می‌دانند و اعتقاد دارند با توجه به شـرایط کشـور، این دسـت از پیمان‌ها، کارکرد اقتصادی خود را از دسـت می‌دهند و تنها جنبه سیاسی خواهند داشت، از این‌رو نباید چندان به مثمرثمر بودن این‌گونه پیمان‌ها دلخوش بود.

نقطه آغاز پیمان‌های پولی

در سـال‌های اخیر، کشـورهای توسـعه‌یافته غیر غربی و سرزمین‌های در حال توسعه پیمان‌های پولی دوجانبه‌ای را با اقتصادهای منسجم‌تر تشکیل داده‌اند که هـم بتوانند نیازهـای تجـاری و بازرگانی حیاتی خود را در سـطح بین‌الملل تامین کنند و هم بتوانند تحریم‌های غربی را کم اثر کنند.

به طور کلی در شـیوه برقراری پیمان‌های پولی دو جانبه و چند جانبه به منظور تسهیل در روابط تجاری، مبادلات با اسـتفاده از پول‌های محلی انجام می‌شود، به این معنی که به جای اسـتفاده از واحد پول واسطه که عمدتا دلار و یورو اسـت، از پول کشورهای مبدأ و مقصد استفاده می‌شود.

ریشه آغاز پیمان‌های پولی دو جانبه را باید در کجا جستجو کرد؟ سـال ۱۹۹۷ برای کشـورهای جنوب شرقی آسیا با بحران شدید مالی همراه بود؛ بحرانی که اگرچه آن زمان لطمات اقتصادی سـنگینی را به این کشورها وارد کرد اما در نهایت سر منشأ تحول عظیم در معادلات اقتصادی جهان شـد. در واقع این بحران یک بیدارباش برای دولت‌های جنوب شرقی آسیا بود تـا بدانند که بازارها و موسسـات مالی‌شـان در برابر مدیریت جریان‌های جهانی سـرمایه موثر نیستند. در سال ۲۰۰۰ میلادی بود که وزرای اقتصادی کشورهای آسـه‌آن (اندونزی، مالزی، سنگاپور، فیلیپین و تایلند) به همراه چین، ژاپن و کره‌جنوبی در تایلند جمع شدند و به توافقی دسـت یافتند که منشأ تحولات عظیمی در حوزه ارزی جنوب‌شـرقی آسیا شـد؛ مصوبات این اجـلاس در قالب "طرح چیانگ مای" از سـال ۲۰۰۰ تاکنون در این کشورها به اجرا در آمده است.

▣ یک رابطه غیرمستقیم

میثـم مهرپـور، کارشـناس اقتصـادی در رابطه‌با روی‌آوردن برخی از کشـورها بـه ارزهای ملی گفت: از دو دهه گذشـته مسـیر تنزل جایگاه دلار و میزان نقـش و حضور دلار در تبادلات اقتصادی دنیا شـروع شـده؛ ولی تغییر روند سـلطه دلار بر اقتصاد دنیا در کوتاه‌مدت انتظار بعیدی است. البته روند نزول قدرت دلار از لحـاظ اقتصـادی به محوریت چیـن و از نظر سیاسـی به محوریت ایران به مراحل جدیدی رسیده است.

مهرپور با اشـاره به همخوانی میـان جایگاه دلار با قدرت امریکا در جهان تصریح کرد: با سـقوط و تنزل جایگاه دلار در دنیا قدرت امریکا نیز تنزل پیدا خواهد کرد؛ یعنی اقتدار و سـقوط هر یک بـر دیگری تأثیر داشـته و به‌نوعی جایگاه سیاسـی و نظامی امریکا در دنیا با دلار متناسب است.

این کارشـناس اقتصادی با تأکید بر اینکه سـقوط هژمونـی دلار و امریکا همانند یکدیگر اسـت، گفت: امریـکا موجودیتـی به‌غیراز دلار نـدارد جایگاه فعلی امریکا متاثر از جایگاهی اسـت که از ۷۰ سـال پیش نسـبت به دلار به‌عنوان ارز بین‌المللی بنا شده است و درحال‌حاضر هر دو در حال افول هستند.

▣ سقوط یکباره دلار ناممکن است

وی ادامـه داد: البتـه افول دلار به معنـای محو یا نابودی آن نیسـت؛ بلکه به معنـای تنزل جایگاه دلار اسـت. با بررسی آمارهای رسـمی منتشر شده درباره نقش و جایگاه دلار در ۲۰ سال اخیر متوجه کاهش و نزول ارزش آن در طول زمان می‌شویم.

مهرپور عنوان کرد: به‌هرحال همان‌گونه که جایگاهی که دلار در ۷۰ سال گذشته به‌دست آورده دفعی نبوده است، سقوط آن هم یک‌باره اتفاق نمی‌افتد به عبارتی بحـث اصلی در خصوص تنـزل جایـگاه دلار بوده و ازبین‌رفتن آن فعلا امکان‌پذیر نیست.

این کارشـناس اقتصادی با بیان اینکه افول جایگاه دلار در نهایـت باعث خلق قدرت‌های جدید اقتصادی می‌شـود، تصریح کرد: تنزل جایگاه دلار در سال‌های گذشته شروع شده؛ اما اکنون بر سرعت و شدت تنزل آن اضافه شده است و این امر در پایان منجر به خروج دنیا از تک‌قطبی اقتصادی می‌شود.

وی افـزود: اقداماتـی نظیر تعریف واحـد پول یورو در اتحادیـه اروپا، شـکل‌گیری کشـورهای مجموعه بریکس و غیره در راسـتای تنزل جایگاه دلار و خروج دنیـا از تک‌قطبی اقتصادی بوده اسـت و اتفاقاتی که در اقتصاد چین در حال انجام اسـت باعث تسریع این مسیر می‌شـود، البته با وجود راهبری اقتصادی چین این مسئله را نمی‌توان صرفا به افزایش جایگاه اقتصاد چین محدود کرد. چنانچه در ۲ سـال گذشـته، ۵۰ درصد از تجارت خارجی چین بدون دلار انجام شـده است.

مهرپـور با بیان اینکه چین مسـیر خـروج دلار از معامـلات خود را از حـدود ۲ دهه پیـش آغاز کرده اسـت، گفت: بانک مرکزی چین اعلام کرده که در ۲ سال گذشـته ۵۰ درصد از تجارت خارجی این کشور بدون دلار انجام شـده است و بیشـتر تبـادلات مالی آن بر اسـاس یوان شکل‌گرفته و سـایر معاملات تجاری نیز مطابق با ارز کشورهای مورد معامله انجام شده است.

وی در همیـن رابطـه اظهارکرد: زمانـی که چین پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه و اسـتفاده از ارزهای ملـی را مطرح کـرد، ایـن موضوعات جـدی گرفته نمی‌شـد؛ اما این سیاسـت‌ها درحال‌حاضرجواب داده اسـت. در ایران هم در چند سـال اخیر این مسائل تا حـدودی رواج پیدا کرده اسـت و در صورت پیگیری جـدی آن در چنـد سـال آینـده می‌تـوان جـواب برنامه‌ریزی‌های امروز را دید.

این کارشـناس اقتصادی افزود: امروز سهم یوآن در تبادلات تجاری دنیا رقم بالایی نیسـت و حتی از یورو و دلار بسـیار پایین‌تر اسـت؛ اما اقتصاد چین حاصل برنامه‌ریزی‌های ۲ دهه گذشته این کشور است.

مهرپور بـا بیان اینکـه نـزول دلار به‌تنهایی تاثیر مسـتقیمی بر اقتصاد ایران نخواهد گذاشـت، گفت: شکسـتن تابو یکه‌تازی دلار، شکسـت جایـگاه آن و در نهایت امریکا در حال وقوع اسـت؛ اما این مسـئله تنها اثر روانی برجا می‌گذارد؛ زیرا مشـکلات اقتصادی کشور درونی بوده و به سـاختارهای اقتصادی داخلی برمی‌گـردد بـه همین خاطـر حتی فروپاشـی کامل سـاختار و جایـگاه دلار هم بـر اقتصاد ایـران تأثیر مستقیمی نمی‌گذارد.

> افول دلار به معنای محو یا نابودی آن نیست؛ بلکه به معنای تنزل جایگاه دلار است

رشد صادرات غیر نفتی در گرو حذف دلار از تجارت

علی عبـدی‌زاده، تحلیلگر اقتصادی درباره کمرنگ شدن نقش دلار در اقتصاد ایران گفت: بحث کمرنگ شدن دلار تنها مربوط به ایران نیست بلکه کشورهای دیگـر همانند چین، روسـیه و کشـورهای حاشـیه خلیج‌فارس به سمت حذف دلار حرکت کرده‌اند. البته نباید اینکه دلار ۴۲ درصد تجارت جهانی را پوشـش می‌دهد را نادیده گرفت از سوی دیگر سلطه‌گری دلار باعث شده تا امریکا کشورهای زیادی را تحریم کند و تجارت کشورها را با اهداف سیاسی پیوند بزند.

وی در ادامه افـزود: کمرنگ کردن دلار در تجارت سال‌های زیادی است که در دستورکار قرار گرفته بود و با توجه بـه پیمان‌های دوجانبه‌ای که در این مدت بسـته شـده می‌توان به‌راحتی این کار را انجام داد و تبادلات به سمت حذف دلار حرکت کند.

عبـدی زاده در ادامه از حذف دلار طی سـال‌های آینده گفت: برنامه کمرنگ شـدن دلار باعث می‌شود طی سال‌های آتی دلار از مبادلات تجاری حذف شود.

وی در ادامـه افـزود: در سـال ۱۴۰۰ حـدود ۳۵ میلیـارد دلار صـادرات غیر نفتـی و در آخرین آمار اعلامی تجارت بیش از ۵۲ هزار میلیارد دلار صادرات غیر نفتی در سـال ۱۴۰۱ وجود داشـت که باید دید کـه ارز این مبادلات بـه چرخه اقتصاد بازگشـته یا خیر؟ با توجه به اینکه دولت سیزدهم رویکر متفاوتی نسبت به عملکرد تجار با دلار داشته است و به دنبال حذف آن با کشورهای همسایه و حاشیه خلیج‌فارس پیمان‌هایی را بسـت که به جای دلار از سـایر ارزها استفاده کند.

▣ راهکار حذف دلار چیست؟

این تحلیلگر اقتصادی درباره تنش‌های ایجاد شده از سـوی امریکا نسبت به جنگ روسیه و اوکراین که باعـث برهم ریختگی بازار دلار شـد گفت: در جنگ روسـیه و اوکراین امریکا از سلطه گری دلار استفاده کـرد و با تحریم‌های نفتی و غیر نفتی روسـیه باعث تنش‌هـای زیادی شـد اما با وجـود پیمان‌های چند جنبه روسـیه توانسـت دلار را از مبادلات اقتصادی خود حذف کند و این امر می‌تواند برای ایران نیز یک راهکار مناسـب برای کمرنگ کـردن دلار در اقتصاد باشد.

وی در ادامه راهکار برای حذف دلار را اینگونه بیان کرد: پیمان‌های چند جانبه با کشـورهای همسایه و خلیج‌فارس از یک‌سـو و از سـوی دیگر پیمان‌هایی مانند اوراسیا و شانگهای می‌تواند سلطه گری دلار را در آسـیا ازبین ببرد و حتی تاثیر مثبتی در سال‌های آینده بر روی اقتصاد داشته باشد.

ایـن تحلیلگـر اقتصادی در پایـان بیان کرد: کمرنگ شدن و حذف دلار از اقتصاد ایـران می‌تواند شـرطی بودن اقتصـاد را رفع کرده و تاب‌آوری اقتصادی را نیز افزایش دهد.

سخن پایانی

یکی از دلایل ایجاد بحران در اقتصاد کشـور مسـئله وابسـتگی به دلار است و به اصطلاح دلاریزه شدن اقتصاد، تبعات سنگینی برای کشور داشته و دارد، بنابراین حذف دلار از نظام بانکی و تجاری کشور مهم‌ترین گام در دستیابی به اهداف اقتصاد مقاومتی است. بدون شک مبادله تجاری می‌تواند سلطه‌گری‌های امریکا را نسـبت به سایر کشـورها کم کند چرا که امریکا با توجه به دلار کشورها را تحریم می‌کند اگر وابستگی تجار به دلار کم یا حذف شود دیگر امریکا اهرمی برای سلطه گری نخواهد داشت. هند و امارات دلار را از معاملات خود حذف کرده‌اند و روسیه و چین نیز به دنبال استفاده از ارزهای مشترک در قالب پیمان‌های پولی در مبادلات هستند. ایران هم به تبعیت از سیاست حذف دلار، به دنبال عدم وابستگی دلار به تجارت است اما مهم‌ترین مشکل این است که باید ارز کشورهای مقصد و مبدا برای خرید موجود باشد.

نظرگاه

راهکارهای کاهش سلطه دلار

ایمـان صمدی نیا - پژوهشـگر اقتصاد: امریکا توانسـته با اسـتفاده از ابزارهایـی ماننـد درگاه‌های پولی جهانـی ماننـد سـوئیفت و طراحی قوانینی بـه نـام FATF و... نظارت دقیقی بر ارز ملی خود داشـته باشد و به‌راحتی تشـخیص دهـد هر دلار این کشور در دست چه کسی اسـت. ایالات‌متحده امریکا برای ردیابی دلارهایش در سـطح جهان از مجموعه‌ای از سیستم‌ها و موسسـات بین‌المللی استفاده می‌کند نخستین ابزار این کشور، بانک مرکزی آن می‌باشد.

فـدرال‌رزرو، چرخه دلارهایش را در سـطح جهـان ردیابی کـرده تا ارزش دلارش را با ثبات نگه دارد. فدرال‌رزرو همچنین روابطش را با سـایر بانک‌های مرکزی و موسسـات مالی حفظ می‌کند تا نظارت خودش را روی دلار در سایر کشورها نیز حفظ کند.

ابـزار دیگر امریکا داده‌های بازارهای مالی اسـت. موسسـات مالـی و شـرکت‌ها در سـطح جهان نیاز اسـت کـه داده‌های تراکنش‌های دلاری خود را گزارش دهند. این داده‌ها جمع‌آوری و تجزیه‌وتحلیل می‌شـوند، همچنین ابزار دیگری که این کشور برای کنترل بر دلار خود در اختیار دارد، سازمان‌های بین‌المللی هسـتند که از طریق صندوق بین‌المللی پـول (IMF) و بانک جهانـی پول (BIS) که داده‌های مرتبط با بازارهای مالی جهانی و ارزهـای کشـورها را جمع‌آوری و تحلیـل می‌کنند، (به‌علاوه وام‌هایی که به دلار امریکا به کشورهای درحال توسعه می‌دهند) سـلطه خود را بـر دلار حفظ می‌کند. همچنیـن اعمال قوانین بین‌المللـی مانند قانون رازداری بانکی (bank secrecy act)، موسسـات مالی را ملزم می‌کند که تراکنش‌های مشکوک بیش از ۱۰هزار دلار را به شـبکه اجرای جرائـم مالی (FInCEN) گزارش دهند.

قانـون بین‌المللـی مبـارزه بـا پولشـویی و تروریسـم (IMLAFAT) نیـز بانک‌های ایالات متحـده را ملزم می‌کند کـه رویه‌هـای دقیقی را برای گزارشـگری حسـاب‌هایی را که مشـکوک به انجام اعمال غیرقانونی مانند پولشویی و تروریسم هستند، اعمال کنند. دولت ایالات‌متحده همچنین قراردادهای دوجانبه‌ای با کشـورهای خارجی دارد که امکان تبادل اطلاعات مالی و همکاری در تحقیقات را فراهم می‌کند، بنابراین منطقی اسـت که اقتصاد جهان -که با دلار امریـکا می‌چرخد- دلاریزه باشـد و زمانی که چنین سـطحی از نفوذ دلار امریکا در اقتصاد جهانـی وجـود دارد، حذف دلار از مبادلات جهانی یک کشـور به‌سختی امکان‌پذیر است.

با این همه حذف دلار از اقتصاد دارای راهکارهای است که با اجـرای آنها می‌توان سـلطه دلار در اقتصاد را کم کرد. برخی از این راهکارها عبارتند از:

۱. تشـویق به اسـتفاده از ارزهـای ملی: دولت‌هـا می‌توانند اسـتفاده از ارزهـای محلـی خود را بـرای معامـلات داخلی و بین‌المللی ترویج دهند. این می‌تواند توسعه اکوسیستم‌های مالی داخلی را تحریک کند، وابسـتگی به ذخایر ارزی را کاهش دهد و قرار گرفتن در معرض ریسک‌های مبادله ارز را محدود کند.

۲. ایجـاد ارزهای جدید: برخی کشـورها ممکن اسـت ایجاد یک ارز جدید را به‌عنوان وسـیله‌ای برای افزایش استقلال مالی خود در نظر بگیرند. این ممکن اسـت چالش‌برانگیز باشـد، زیرا مستلزم ایجاد اعتماد و پذیرش در بین همتایان و سرمایه‌گذاران بین‌المللی است.

۳. اسـتفاده از ارزهـای ذخیره جایگزین: کشـورها می‌توانند ذخایر خود را با سـرمایه‌گذاری در ارزهای جایگزین مانند یورو، ین ژاپن یا یوآن چین متنوع کنند. تنوع ارزها می‌تواند وابستگی به دلار امریکا را کاهش دهد که این امر کشـورها را از نوسانات ارزش دلار و خطرات اقتصادی مرتبط محافظت می‌کند.

۴. توسعه سیستم‌های مالی منطقه‌ای: کشورها می‌توانند برای ایجاد سیستم‌های مالی منطقه‌ای مانند منطقه یورو که تجارت و سرمایه‌گذاری فرامرزی را تسهیل می‌کند با یکدیگر همکاری کنند، چنین سیستم‌هایی می‌توانند ثبات مالی را افزایش دهند و جایگزینی برای دلار امریکا ارائه دهند.

۵. ترویـج همکاری‌های بین‌المللی: کشـورها می‌توانند برای ایجاد سیسـتم‌های تسویه‌حسـاب بین‌المللی جایگزین که دلار امریـکا را دور می‌زند، با یکدیگـر همکاری کنند، به‌عنوان مثال کشورها می‌توانند استفاده از ارزهای دیجیتال را ترویج دهند که می‌تواند برای تراکنش‌ها و پرداخت‌های بین‌المللی استفاده شود.

۶. توسـعه سیسـتم‌های پرداخت جایگزین: ایـران می‌تواند سیستم‌های پرداخت جایگزینی را توسعه دهد که برای معاملات بین‌المللی به دلار امریکا متکی نباشد. این امر شامل استفاده از ارزهای دیجیتال یا ایجاد یک سیستم پرداخت منطقه‌ای است.

۷. توسعه یک سیستم ملی پرداخت غیرنقدی: ایران می‌تواند سیسـتم پرداخت بـدون نقد خود را، مشـابه Alipay چین یا WeChat Pay Tencent توسـعه دهـد. ایـن سیسـتم پرداخت‌های دیجیتال را تحریک می‌کند که نیاز به اسـتفاده از ارزهای فیزیکی و درنتیجه وابستگی به دلار را کاهش می‌دهد.

۸. افزایـش تولید داخلی: ایران می‌تواند برای افزایش ظرفیت تولید داخلی بـرای کالاهای حیاتی مانند دارو، غذا و پوشـاک تلاش کند، این امر وابستگی به واردات و نیاز به دلار امریکا برای پرداخت آن را کاهش می‌دهد.

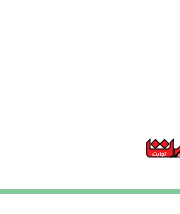
۹. تقویـت سـرمایه‌گذاری خارجـی: اقتصاد ایـران می‌تواند به‌تدریج برای سرمایه‌گذاری خارجی -که ارزهای خارجی تزریق می‌کند- باز شود. این امر ظرفیت اقتصادی کشور را آزاد می‌کند و به توسـعه زیرسـاخت‌های تجارت بین‌المللی ضروری کمک می‌کند و به کشـور اجـازه می‌دهد با چندین کشـور و ارزهای خود روابط برقرار کند.

۱۰. متنوع‌سازی اقتصاد: توسعه تجارت با سایر کشورها بدون توجه به دلار امریکا بسیار مهم است. با تنوع تجارتی می‌توان به درک بهتر از ارزش‌های پایه و نرخ ارز داخلی خود رسید.

گپ و گفت

نباید بگذاریم اقتصاد بمیرد!

کیمیا ملکی: اقتصاد یک علم است که براساس محاسبات دقیق پیش می‌رود. شما وقتی نگران نیازهای کوتاه‌مدت خود هستید، نمی‌توانید برای امورات بلندمدت وقت بگذارید و همین اتفاق دقیقا برای اقتصاد ما رخ داده و آنقدر دولت‌ها با مشکلات کوتاه‌مدت دست به گریبان هستند که برنامه‌ریزی برای آینده دشوار شده و همین موضوع ما را در رقابت عقب نگه داشته است. با نگاهی تاریخی، ریشه‌های وقوع تورم کشور را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد؛ دسته اول تورم‌های مستمر و مزمن کشور در ۴ دهه گذشته که ریشه آن کسری بودجه مستمر دولت بوده که از طریق استقراض از بانک مرکزی جبران شده و دست دیگر افزایش بی‌رویه نقدینگی، عدم ساماندهی بانک‌های ناسالم که نسبت کفایت سرمایه آنها زیر ۸ درصد است و به موجب تسهیلات‌دهی با اعتبارسنجی نادرست و عدم دریافت وثیقه کافی، مطالبات آنان، معوق شده و با افزایش بدهی آنان نسبت به دارایی‌هایشان، دارای ترازنامه منفی و زیانده شده‌اند. صمت برای بررسی بیشتر مشکلات اقتصادی به گپ‌وگفت با محمدصادق مشایخ، رئیس کمیسیون توسعه بازرگانی بنیاد امید ایرانیان پرداخت.

به‌نظر شما مشکلات فعلی اقتصاد ناشی از چیست؟

بنایی که از پایه کج باشد، قطعا ریزش می‌کند. باید سیستم مدیریت تولید و توزیع خود را هماهنگ کنیم. متاسفانه مدیریت اقتصادی ما بسیار ضعیف است. فضای کسب‌وکار نیز تابعی از مدیریت اقتصادی کشور است. یکی از دلایل اختلاف قیمت‌ها در سطح شهر به مدیریت ضعیف اقتصاد بازمی‌گردد. وقتی یارانه به مصرف‌کنندگان داده شد و در مقابل آن نرخ مرغ افزایش و مصرف کاهش یافت، شاهد کشتار جوجه‌های یک‌روزه بودیم. راهکار اقتصادی درست این بود که ابتدا یارانه به حساب تولیدکننده و پس از تولید نیازهای اولیه مصرف‌کننده به حساب مردم واریز می‌شد، اما بدون بررسی قفسه‌ها و میزان تولید محصولات این فرآیند انجام شد. در نتیجه احتکار برای افراد سطح بالای جامعه و کمبود کالا برای قشر ضعیف رخ می‌دهد. نمونه دیگر زمانی است که فردی اقدام به احداث کارخانه می‌کند. در این زمان هیچ بررسی توسط سازمان برنامه و بودجه نمی‌شود که شاید به تولید محصولات کارخانه جدید نیاز نباشد تا در نتیجه آن شاهد کارخانه‌های بسیار با تولید محصولات مشابه نباشیم که به‌دنبال آن کارخانه‌ها برای فروش محصولات خود و رقابت دست به شیوه‌های فروش متفاوت بزنند و در بعدی دیگر برای ادامه حیات خود کیفیت محصولات یا تعداد کارگران خود را کاهش دهند. این روند ورشکستگی را به‌دنبال دارد.

راهکار چیست؟

راهکار اصلی برای حل معضلات موجود در فضای کار این است که کارخانه‌های داخلی باز شوند. مادامی که تولید داخلی به حد مطلوب نرسد، بیکاری، تورم و گرانی ادامه خواهد داشت. تا زمانی که کارخانه‌های ما تعطیل هستند و تولید ملی نداریم، مجبور به تهیه کالاهای موردنیاز از کشورهایی مانند چین هستیم که در بسیاری از موارد به‌صورت قاچاق به کشور وارد می‌شوند و در نتیجه آن قاچاقچیان پردرآمدتر خواهند شد. ارزی که به‌سختی تامین می‌شود، زمینه مصرف آن واردات است و نتیجه بیکاری نیروی داخل! تا وقتی تقاضا برای ارز داریم، یعنی تولید ملی نداریم و در نتیجه واردات رخ می‌دهد. با افزایش عرضه تولیدات داخل، به‌طور ناخودآگاه تقاضا برای دلار کاهش می‌یابد.

تا زمانی که تولید نداشته باشیم، اوضاع اقتصادی هر روز بدتر از دیروز می‌شود، این در حالی است که ما اصلا منابع تولید نداریم و بسیاری از کارخانه‌های ما تعطیل هستند. در نتیجه این روند، اوضاع برای قاچاقچیان، عروسی و برای تولیدکننده عزا است. نباید بگذاریم اقتصاد بمیرد که سپس برای آن مجلس عزا بگیریم.

می‌توانیم امیدی به بهبود داشته باشیم؟

تا زمانی که رانت و فساد موجود در ساختار اقتصاد کشور از بین نرود، وضعیت اقتصادی درست نخواهد شد. تا زمانی که اختلاس و رشوه برقرار است و در مقابله با آن اقدام قاطع و عملیاتی صورت نمی‌گیرد، همین روند ادامه خواهد داشت؛ در نتیجه پولدارها پولدارتر و فقیران فقیرتر می‌شوند.

هزینه‌های سرسام‌آور مواد اولیه

علی‌اکبر نریمانی، رئیس اتحادیه چلوکباب و چلوخورش تهران درباره وضعیت کسب‌وکار این صنف گفت: در دوران شیوع کرونا صنف ما از رونق قبلی افتاد. این اواخر هم مواد اولیه موردنیاز افزایش نرخ سرسام‌آوری داشته و باتوجه به اینکه اوضاع اقتصادی مردم اصلا خوب و مطلوب نیست و قدرت خریدشان کاهش یافته، طبیعتا صنف ما هم متضرر شده است.وی افزود: در واقع از زمان شروع کرونا تاکنون حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد واحدهای صنفی زیرمجموعه این اتحادیه تغییر کاربری داده و از صنف خارج شده‌اند. به گزارش اتاق اصناف، نریمانی تصریح کرد: اکنون دیگر شادابی و رونق در صنف ما منسوخ و گرانی‌ها باعث ریزش شدید مشتری‌های‌مان شده است. حل این مشکل برعهده دولتمردان است. دولت باید برنامه‌ای داشته باشد که مواد اولیه غذایی ارزان شود؛ همچنین سازمان امور مالیاتی باید همکاری بیشتری در زمینه مالیاتی با ما داشته باشد.

رئیس اتحادیه چلوکباب و چلوخورش تهران تاکید کرد: مالیات ارزش افزوده یکی از فاکتورهای آسیب‌زننده جدی به کسب‌وکار واحدهای صنف ما به‌شمار می‌آید. وی ادامه داد: موضوع دیگری که باید مطرح کنیم این است که هزینه‌های جانبی به‌ویژه در بخش انرژی به میزان زیادی بالا رفته و نسبت به اوایل سال ۱۴۰۱ افزایش ۱۰۰ درصدی داشته است. تمامی اصناف به ویژه صنف ما در بخش هزینه‌ها زیر فشار زیادی هستند؛ بنابراین درخواست داریم نه‌تنها برای خودمان، بلکه برای تمام صنوف جامعه و برای احیای چلوکبابی‌ها و از بین نرفتن آن به‌عنوان یک نماد ملی-ایرانی حمایت کنند و تدابیر منجر به کاهش هزینه‌ها اتخاذ شود.

بازار افسار گسیخته به مدیریتی کارآمد نیاز دارد

چه کمکی از دست آقای وزیر ساخته است؟

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

تغییر باید دارای نتیجه‌ای باشد؛ اصلا تغییر می‌دهیم که چیزی عوض شود. کافی است صفحه بازی شطرنج را تصور کنیم که در آنجا جابه‌جایی مهره‌ها تلاشی است برای نباختن. حال در صف کابینه تغییر رخ می‌دهد که چه چیزی را نبازیم؟ مدتی است که دولت با گذر زمانی نه‌چندان طولانی مهره‌ها را حذف می‌کند. البته بماند که برخی را زود حذف می‌کند و برخی را با هر چنگ‌ودندانی که شده تا لحظات آخر در کنار پرتگاه نگه می‌دارد. در هر حال موضوع مهم این است که از رفت‌وآمد این آقایان مردم را چه حاصل؟ بازاری که هاج‌وواج مانده از این همه رویداد یک‌شبه یا در مواردی یک‌ساعته، آیا توان دارد شوک بزرگ‌تری را تحمل کند؟ آدمی است دیگر مبادا روزی را ببینیم که بگویید این هم نشد برویم سراغ بعدی! اصلا مشکل این رفت‌وآمدها است؟ حال باید به‌دنبال این باشیم که آدمی که آمده باید چه کند که روزگارمان از این بدتر نشود، شاید این حداقل‌ترین کار ممکن باشد. اقتصاد رو به موت است؛ آن را دریابید تا وقتی از بین رفت به ما تسلیت نگویید! صمت در این گزارش به واکاوی خواسته‌های فعالان بخش خصوصی از وزیر جدید پرداخته است.

عکس: صمت

مشکل کجاست؟

جبار کوچکی‌نژاد، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی درباره استیضاح وزیر صمت و عملکرد تیم اقتصادی دولت سیزدهم، گفت: به‌عقیده من با سابقه چند دوره نمایندگی مجلس، مشکل دولت آقای رئیسی یک یا دو استیضاح نیست؛ مشکل این دولت شیوه مدیریت، هیات دولت است که بیشتر مرتبط می‌شود به معاون اول و تیمی که در یک مرحله بالاتر از وزرا حضور دارند. اینها مانند سدی هستند که آبی پشت آن جمع می‌شود و نمی‌تواند از آنها عبور کند. به‌نظر من آقای رئیسی باید یک جابه‌جایی و تغییرات داخلی انجام دهد؛ برای مثال رئیس سازمان برنامه و بودجه را تغییر دادند که قطعا در آنجا گشایش ایجاد خواهد شد. تغییرات دیگری هم نیاز است؛ منظور انتصاباتی است که مربوط به خود آقای رئیسی است و ایشان شخصا انجام دادند. وی افزود: غیر از منصوبین رئیس جمهوری بحث وزرا هم است. در این قسمت راه‌های تغییر از استعفا و عزل تا استیضاح وجود دارد که در صورت وجود مشکل اگر دولت نسبت به تغییر اقدام نکند، مجلس به این موضوع ورود می‌کند، اما به‌عقیده من این موارد همگی معلول هستند و این دولت است که باید به اصل موضوع بپردازد و با ایجاد تغییرات جدی، تحولی در نگاه و مسیر حرکت دولت در حوزه اقتصاد ایجاد کند.

همه دردها و مشکلات عیان است و باید دید از آقای وزیر جدید ما را چه حاصل؟

نظر بخش خصوصی را بشنوید

علی توسطی، منتخب هیات رئیسه اتاق ایران با اشاره به شروع مدیریت خود در اتاق اصناف تهران به صمت گفت: سال گذشته هنگامی که مسئولیت اتاق اصناف تهران را بر عهده گرفتیم، مبنای کار را این گذاشتیم که همه عملکردها براساس قانون، اخلاق و عقلانیت باشد، زیرا هر ۳ این موارد منجر به تقویت منافع ملی می‌شود؛ منافعی که همه مردم جامعه از آن بهره می‌برند.

وی ضمن تاکید بر ضرورت شنیدن نظرات فعالان بخش خصوصی اظهار کرد: امیدواریم شخصی که قرار است به‌عنوان وزیر صمت معرفی شود، از نظرات فعالان اقتصادی در اخذ تصمیم‌ها استفاده کند.

امیدواریم زنجیره توزیع از صفر تا صد با هم دیده شود و نگاه جزیره‌ای وجود نداشته باشد. درخواست ما این است که فعالان بخش خصوصی را به‌عنوان مطالبه‌گران همیشگی در تصمیم‌گیری‌های خود در نظر بگیرند.

تنها کمک همین است!

رئیس اتاق اصناف تهران با اشاره به اینکه مشکلات اقتصادی تنها به‌دست یک نفر حل نمی‌شود، بیان کرد: علت‌العلل بسیاری از مشکلاتی که در جامعه پیش می‌آید تورم است. تورم نیز مشکلی نیست که آقای وزیر بتواند به‌تنهایی از پس آن بر بیاید. تنها حوزه‌ای که در اختیار ایشان است و می‌توانند به‌تنهایی برخی از چالش‌های آن را برطرف کنند، تولید است؛ به‌بیان دیگر تامین مواد اولیه و ماشین‌آلات جزو چالش‌هایی به‌شمار می‌رود که وزیر صمت می‌تواند در راستای رفع آنها اقدام کند، این در حالی است که هر دو مواد اولیه و ماشین‌آلات در کیفیت کالا و نرخ نهایی تاثیرگذار است.

همه دردها و مشکلات عیان است و باید دید از آقای وزیر جدید ما را چه حاصل؟ تحریم، نرخ دلار، بازار بی‌سروسامان و مردمی که هر روز دست‌شان از بازار کوتاه‌تر می‌شود. همه این مشکلات پشت در ایستاده‌اند تا آقای وزیر در اتاق را باز کند. نحوه

مسئولان حتی نمی‌دانند ما مشکل داریم

جمشید نفر، دبیر کنفدراسیون صادرات ایران درباره تغییر وزرا و میزان تاثیر این جابه‌جایی‌ها در حل مشکلات به صمت گفت: استیضاح آقای فاطمی‌امین بسیار غلط بود، زیرا مشکلات موجود در وزارت صمت تنها مختص دوره ایشان نبود. تنها ایراد وزیر برکنارشده این بود که مدیریت درستی در زمینه این مشکلات نداشت. وقتی این مشکلات توسط یک وزیر حل نشد، بعید است در آینده یک وزیر دیگر بتواند کاری انجام دهد. موضوع مهم‌تر این است که عمر زیادی از دولت سیزدهم نمانده و این تغییرات فقط زمان را هدر می‌دهد.

وی در بیان راهکاری برای حل مشکلات اظهار کرد: طرح دوفوریتی تشکیل وزارت بازرگانی اگر به‌زودی تصویب شود، بخش بزرگی از مسئولیت از وزارت صمت خارج می‌شود.

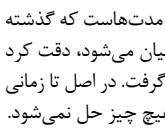
اقتصاد یک علم است

دبیر کنفدراسیون صادرات ایران با اشاره به مشکلات دیرینه بازار بیان کرد: ۴۴ سال است که مشکلی به‌نام تنظیم بازار و قیمت‌های دستوری داریم. هنگامی که صحبت از نرخ ۹۰ هزار تومانی هر کیلوگرم مرغ می‌شود، می‌گویند نرخ مرغ ۶۳ هزار تومان است و این مبالغ گرانفروشی است. تا روزی که قبول نکنند اقتصاد یک علم است و چارچوب‌هایی دارد که باید آن را پذیرفت، مشکلات ادامه دارد. این قاعده باید در وزارت صمت نیز حکمفرما شود.

نفر با ارائه یک پیشنهاد مهم گفت: یکی از پیشنهاداتی که همیشه به وزارت صمت داده‌ام، این است که تمام معاونت‌های وزارت یک مشاور عالی از بخش خصوصی داشته باشند تا در تدوین بخشنامه‌های مختلف بتوانند از توان کارشناسی دست‌اندرکاران صادرات، فروش، تولید و... استفاده کنند. این یکی از ضرورت‌های مهمی است که باید در همه وزارتخانه‌ها لحاظ شود.

گوش شنوا داشته باشید

دبیر کنفدراسیون صادرات ایران با طرح سوالی از مسئولان اظهار کرد: باید از مسئولان سوال کنیم که آیا به‌نظر شما ما مشکلی داریم یا خیر؟ به‌نظر بنده مسئولان حتی نمی‌دانند ما مشکل داریم. از نظر آنها نرخ مرغ کیلویی ۶۳ هزار تومان است؛ نزدیک به یک دلار که شاید در همه جای دنیا همین باشد پس مشکلی نیست! ما باید ببینیم مسئولان اصلا قبول دارند که ما در کشور مشکل داریم. اگر این موضوع را پذیرا هستند باید مشورت کنند و گوش شنوا داشته باشند.

زمان شعار دادن مدت‌هاست که گذشته است

نفر با اشاره به شعارهای بی‌عمل و لزوم تفکر به آنها اظهار کرد: با شعار که نمی‌شود مملکت را اداره کرد. زمان شعار مدت‌هاست که گذشته است. باید به هر وعده‌ای که بیان می‌شود، دقت کرد و میزان تحقق آن را در نظر گرفت. در اصل تا زمانی که قبول نکنیم مشکل داریم، هیچ چیز حل نمی‌شود.

سخن پایانی

همه دردها و مشکلات عیان است و باید دید از آقای وزیر جدید ما را چه حاصل؟ تحریم، نرخ دلار، بازار بی‌سروسامان و مردمی که هر روز دست‌شان از بازار کوتاه‌تر می‌شود. همه این مشکلات پشت در ایستاده‌اند تا آقای وزیر در اتاق را باز کند. نحوه استقبال آقای وزیر از مشکلات بسیار در نحوه بدرقه ایشان تاثیرگذار است. خلاصه کلام اینکه یک دنیا انتظار از آقای وزیر وجود دارد. امیدواریم جابه‌جایی کلید حل مشکلات موجود باشد و شاهد روزهای خوبی در اقتصاد کشور باشیم.

ضرورت‌های گذر از اقتصاد سنتی به اقتصاد مدرن

معاون وزیر صمت در حاشیه جلسه تقدیر و اعطای تندیس رعایت حقوق مصرف‌کنندگان به یکی از شرکت‌های برتر در این زمینه، ضمن ابراز خرسندی از روحیه و نگاه امیدوارانه و فعالیت‌های ملموس فعالان عرصه دانش‌بنیان، تولید و کارآفرینی گفت: راهکار عبور از شرایط فعلی بر پایه اقتصاد دانش‌بنیان و نوآوری استوار است که خوشبختانه طی سال‌های اخیر این نکته در اولویت برنامه‌ریزی‌های اقتصادی کشور قرار گرفته است.

به گزارش روابط عمومی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، حسین فرهیدزاده، وضعیت ایران در استفاده از فناوری‌های نو و دانش‌بنیان را نسبت به سال‌های گذشته مناسب ارزیابی و اظهار کرد: اگر قرار باشد گذر از اقتصاد سنتی به سمت اقتصاد مدرن اتفاق بیفتد، به تغییرات زیربنایی گسترده‌ای در کشور نیاز داریم.

رئیس سازمان حمایت همچنین به تشریح چالش‌های اقتصاد سنتی کشور و انتقال آن به اقتصاد مدرن پرداخت و افزود: اقتصاد کشور یک اقتصاد سنتی است و این موضوع مشکلات زیادی را در مسیر تولید و مقوله نوآوری و کارآفرینی ایجاد کرده است.

وی در ادامه کاهش بهره‌وری را یکی از مشکلات مهم در اقتصاد سنتی کشور بیان کرد و گفت: کاهش هزینه تولید و افزایش بهره‌وری از نتایج اقتصاد دانش‌بنیان است. به‌باور فرهیدزاده امروز پاشنه آشیل اقتصاد کشور، نبود فرهنگ کارآفرینی و عدم اعتماد و بهره‌برداری شرکت‌های صنعتی از فناوری‌های روز دنیا و دانش‌بنیان است. وی حذف بروکراسی را یکی از راهکارهای مناسب برای بهبود وضعیت کسب‌وکار در کشور نام برد و تصریح کرد: به‌نظر من در بخش کسب‌وکار می‌توانیم پیشرفت‌های خوبی داشته باشیم؛ اگر دولت بتواند از بروکراسی اداری خود کم کند تا زمان کمتری صرف اخذ مجوزها و... شود.وی ادامه داد: حذف بروکراسی نه‌تنها هزینه‌بر نیست، بلکه می‌توان با این اقدام به عملکرد مناسب چرخه اقتصادی کمک کرد. فرهیدزاده با اشاره به نقش حوزه توسعه مدیریت و برنامه‌ریزی در استفاده از منابع دانشگاهی و دانشگاه‌های پژوهش‌محور به‌عنوان یکی از محورهای موردتوجه در بحث دانش‌بنیان و نوآوری عنوان کرد: ارتباط با دانشگاه برای ما یک اتفاق اساسی و راهبردی است که امیدواریم با هماهنگی و برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده بتوانیم این مسئله را محقق کنیم.

وی خاطرنشان کرد: موضوع آموزش و فرهنگ‌سازی وجه مهمی است که تاکنون از آن غافل بوده‌ایم.

معاون وزیر صمت گفت: جدا از مسائل سیاسی، باید تلاش کنیم برای تولید ثروت و دسترسی به بازارهای خارج از کشور، تا حد امکان روابط تجاری و اقتصادی خود را با دنیا گسترش دهیم.

آمادگی برای حضور سعودی‌ها در نمایشگاه‌های ایران

احمدرضا علایی، مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران اظهار کرد: ما در سال‌های گذشته، در زمینه همکاری‌های نمایشگاهی با بسیاری از کشورهای منطقه توافقات و تجربیات موفقی را به ثبت رسانده‌ایم. کشورهایی مانند امارات متحده عربی و عمان در این سال‌ها در نمایشگاه‌های ایران حضوری موفق داشته‌اند و بسیاری از دیگر کشورهای منطقه نیز با ما همکاری می‌کردند. در این زمینه سیاست ما ارتباط گسترده با کشورهای همسایه و استفاده از ظرفیت‌های موجود است.

به‌گزارش ایسنا، وی با اشاره به سیاست دولت سیزدهم مبنی بر روابط گسترده تجاری با کشورهای همسایه بیان کرد: در کنار فعالیت‌هایی که در حوزه تجارت انجام و در سازمان توسعه تجارت دنبال می‌شود، نمایشگاه‌ها نیز بستری بسیار مهم برای معرفی ظرفیت‌ها و نهایی کردن توافق‌های تجاری است و مانند سال‌های گذشته، در سال جاری نیز تلاش می‌کنیم زمینه را برای حضور شرکت‌های داخلی و خارجی در نمایشگاه‌های ایران فراهم کنیم.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌ها در پاسخ به این سوال که آیا مقدمات حضور شرکت‌های اروپایی در نمایشگاه‌های ایران نیز فراهم است، تصریح کرد: ما در ماه‌های گذشته ارتباطات خود را با اروپایی‌ها حفظ کردیم و تعاملات خوبی نیز وجود دارد؛ حتی در «ایران‌اکسپو» که در روزهای آینده برگزار خواهد شد نیز میزبان شرکت‌های اروپایی خواهیم بود.

علایی ادامه داد: باوجود تحریم‌ها، ما تعامل خود را با اروپایی‌ها حفظ کرده‌ایم و می‌توان گفت از طرف ما خط قرمز و مشکلی وجود ندارد و برای مشارکت در نمایشگاه‌ها، با حفظ اولویت‌های اقتصادی ایران، آمادگی لازم از طرف ما وجود دارد.

رشد ۱۱ درصدی صادرات ایران به سوریه

سخنگوی کمیسیون توسعه تجارت خانه صمت گفت: در سال گذشته، حدود ۱۴۷هزار تن کالای غیرنفتی به ارزش ۲۴۳میلیون و ۱۶۸ هزار دلار به سوریه صادر شد که از لحاظ وزنی ۱۰.۶ درصد و از لحاظ ارزش ۱۱.۴ درصد رشد داشته است.

سیدروح‌اله لطیفی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: صادرات کالاهای ایرانی به سوریه در ۲ دهه اخیر فراز و نشیب بسیاری داشته است و می‌توان آن را به قبل و بعد بحران این کشور در سال ۲۰۱۱ تقسیم‌بندی کرد.

وی افزود: از سال ۱۳۸۱ تا سال ۱۳۹۰ یعنی قبل از بحران سوریه به مدت ۱۰ سال، صادرات غیرنفتی ما به این کشور در مسیر افزایشی قرار گرفته بود و در مجموع در این ۱۰ سال، ۲ میلیارد و ۴۷۶ میلیون و ۶۰۸ هزار و ۶۹۲ دلار کالای ایرانی به سوریه صادر شد، اما بعد از آغاز بحران در این کشور تا سال ۱۴۰۱ به مدت ۱۱ سال، میزان صادرات ما به سوریه به یک میلیارد و ۸۸۱ میلیون و ۵۸۸ هزار و ۵۶۱ دلار رسید.

لطیفی در تشریح دلایل این روند گفت: علاوه بر جنگ، حضور و دخالت نیروهای بیگانه، توقف و انسداد مسیرهای ترانزیتی و حمل‌ونقلی منتهی به سوریه و بروز فراگیری کرونا نقش مهمی در کاهش این میزان طی این ۱۱ سال اخیر داشته که از روی کار آمدن دولت سیزدهم، دوباره در مسیر افزایشی قرار گرفته است.

در گفت‌وگو با کارشناسان مطرح شد

درخواست فعالان تجاری از وزیر آینده

۱۰اردیبهشت با کنار رفتن سیدرضا فاطمی امین از وزارت صمت، سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری، طی حکمی سیدمهدی نیازی را به‌عنوان سرپرست این وزارتخانه منصوب کرد. هر وزارتخانه براساس قانون اساسی ۳ماه مهلت اداره با سرپرست را دارد و از همان فردای تعیین سرپرست، بحث و گفت‌وگوها درباره گزینه‌های تصدی احتمالی وزارت در محافل سیاسی و رسانه‌ای کلید خورده است. استیضاح وزیر صمت، تبعات مختلفی در حوزه‌های صنعت، تجارت و معدن دارد. یکی از مهم‌ترین تبعات، بی‌توجهی به بخش خصوصی است. در دولت گذشته بخش خصوصی به حاشیه رانده شده بود و به دیدگاه‌ها، پیشنهادها و درخواست‌های آنها توجه نمی‌شد، اما وزارت صمت در دولت سیزدهم به نظرات بخش خصوصی و همفکری با آنها در تصمیم‌گیری بها داد و در جلسات مختلف انجمن‌ها و تشکل‌ها حضور داشتند، همچنین برنامه‌های جامعی که برای بخش‌های مختلف صمت قابلیت اجرا دارد، تدوین شده است. حال اگر وزیر جدیدی بخواهد در خیابان سمیه مستقر شود، ممکن است با تغییر معاونان و مدیران در صورت اختلاف دیدگاه، برخی از برنامه‌ها به فراموشی سپرده شود. این یعنی برگشت به عقب؛ آن هم در شرایطی که کشور با سخت‌ترین تحریم‌ها روبه‌رو است.

صمت در این گزارش به درخواست‌های فعالان تجاری از وزیر یا سکاندار آینده حوزه تجارت پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

نگرانی از نبود ثبات در سیاست‌ها

در شرایطی که کشور به ثبات تصمیم‌گیری نیاز دارد، هرگونه تغییر مدیریتی می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیری را برجای بگذارد، از همین‌رو بسیاری از فعالان حوزه تجارت نگران تغییر هرگونه سیاست در مبادلات تجاری بین‌الملل و تجارت داخلی هستند.

یکی از نقدهای جدی فعالان بخش خصوصی در پیشبرد برنامه‌ها، نبود ثبات در تصمیم‌گیری‌ها، قوانین خلق‌الساعه و تناقض قوانین است. با تغییر یک وزیر، دوباره گرفتار تنوع در تصمیمات خواهیم شد و این امر برای کشوری که با تحریم، تورم و... روبه‌روست، بسیار دشوار است. واقعیت آن است که تا اصلاحات ساختاری در حوزه تجارت صورت نگیرد، رونق این بخش در اقتصاد محقق نمی‌شود و نمی‌توان با تغییر وزیر و معاون و مدیر، امید به اصلاح داشت.

۷اولویت در دستور کار قرار گیرد

امرالله امینی ـ کارشناس اقتصاد: دولت سیزدهم با رویکرد جدیدی می‌تواند حوزه صنعت و تجارت را مدیریت کند و براساس این امر، اولویت‌هایی را در نظر بگیرد. یکی از موضوعات مهم و کلیدی این است که صنعت و تجارت مرجع باشند که با ساختار وزارت صمت این روند اجرایی شده بود. اصولا زمانی در تجارت می‌توان به رشد دست یافت که صنعت هم به‌موازات آن، مسیر توسعه را طی کند و البته بالعکس این موضوع نیز وجود دارد. با چنین تعریفی، باید سیاست‌هایی در حوزه تجارت و صنعت اتخاذ شود که به یکدیگر ضربه نزنند. از این‌رو، ضروری است سیاست‌های تجاری در راستای رشد صنعت باشد و سیاست‌های تجاری هم بتواند توسعه صنعتی را رقم بزند.

از این‌رو، در مقطع فعلی یکی از محورهایی که باید به آن توجه مضاعف شود، سیاست واردات است. دولتمردان باید تلاش کنند که استراتژی جایگزینی واردات ادامه پیدا کند و از صنایع داخلی حمایت شود. تاکید می‌کنم که واردات باید طبق یک برنامه باشد و نباید هر وارداتی را انجام دهیم. مسئله دیگری که اهمیت بسزایی دارد، داشتن نگاه صادراتی بلندمدت است. برای تحقق چنین امری تولیدکنندگان باید خود را ملزم به تولید کالای صادراتی کنند. تولید برای مصرف داخلی، استراتژی قابل‌قبولی نیست، چرا که با این رویکرد نمی‌توان وارد بازار جهانی شد و با سایر کشورها رقابت کرد.

بر این اساس، در ۷ محور اولویت‌هایی که باید دولت سیزدهم در حوزه صنعت و تجارت دنبال کند، می‌آید:

۱- سیاست‌های تجاری و صنعتی همسو باشد.

۲-استراتژی بلندمدت برای حوزه صنعت و تجارت و براساس آن استراتژی کوتاه‌مدت و میان‌مدت تعریف شود.

۳- چالش‌های بخش صنعت و تجارت را به‌صورت واقعی برطرف کنیم،به‌ویژه چالش‌هایی که در بخش‌های نقدینگی، مالیات (سیستم‌های مالیاتی باید در راستای رشد تولید باشد)، تامین‌اجتماعی و فضای کسب‌وکار وجود دارد.

۴-در برابر فعالیت‌های نامولد راهکار داشته باشیم و در مسیر کاهش رانت و فساد گام برداریم. درست نیست که فعالیت‌های نامولد ۲۰۰ تا ۳۰۰ درصد سود داشته و سود تولید کمتر از ۲۰ درصد باشد.

۵-دولت آینده کوچک شود و دست از تصدیگری و کارخانه‌داری بردارد؛ دولت باید راهبرد بدهد.

۶- به خصوصی‌سازی اهلیت اقتصادی، فنی و... بدهد.

۷- برنامه‌ها باید تولیدمحور باشد و بر این اساس، بانک‌ها تغییر رویه و سیاست دهند. بانک‌ها باید برای رشد و توسعه صنعت کشور تلاش کنند، در غیراین‌صورت بانک‌ها مانع رشد خواهند شد. ضروری است که به‌سمت ایجاد بانک‌های توسعه‌ای برویم که آنها در خدمت تولید باشند؛ بانکی که نمی‌تواند چنین خدمتی را ارائه بدهد، بهتر است که کرکره آن پایین کشیده شود.

ابتدا مسیر بین‌المللی هموار شود

علی مزیکی ـ استاد دانشگاه: دولت سیزدهم به‌خوبی می‌داند که علت اصلی افت تولید و افزایش تورم که طی چند سال اخیر مردم با گوشت، پوست و خون خود احساس کرده‌اند، ناشی از تحریم و محدود شدن ارتباطات بین‌المللی است. از این‌رو، قبل از آنکه درباره اولویت‌های صنعت و تجارت در کشور صحبت کنیم، احیای روابط بین‌المللی اهمیت بسزایی دارد. واحدهای تولیدی، صنعتی و تجاری طی سال‌های اخیر به‌واسطه تحریم صدمه‌های زیادی دیدند و نتوانستند برنامه‌های توسعه‌ای خود را پیاده‌سازی کنند. بنابراین اگر می‌خواهیم بخش قابل‌توجهی از مشکلات تولید و تجارت را برطرف کنیم، به دولت سیزدهم توصیه می‌کنم که برای برگشت به برجام و حذف تحریم‌ها تمام تلاش خود را انجام دهد. خیلی از تولیدکنندگان به‌دلیل نداشتن ارتباط با سایر کشورها، امکان توسعه فعالیت‌های خود را از دست دادند و همین امر منجر به تضعیف صنعت کشور شده است.

همه ما می‌دانیم که صنعت، زمانی به بالندگی و رشد دست پیدا می‌کند که با شرکت‌های قدرتمند خارجی در ارتباط باشد و تکنولوژی خود را به‌روز نگه دارد. زمانی‌که جابه‌جایی ارز، واردات و صادرات مشکلات زیادی دارد، چگونه فعال صنعتی و تجاری می‌تواند براساس استراتژی و برنامه حرکت کند. اگر دولت سیزدهم می‌خواهد صنعت و تجارت رشد کند، در مقطع فعلی فقط یک راه وجود دارد و آن اینکه، قبل از هر چیز دستگاه دیپلماسی را برای هموارسازی مسیر تولید و تجارت به‌سمت مذاکره و رسیدن به نتیجه مناسب هدایت و راهبری کند. نکته دیگری که توصیه می‌کنم که دولت آینده برای رشد و اعتلای صنعت و تجارت در برنامه کاری خود قرار دهد؛ مطالعه و ارزیابی دقیق شرایط موجود است و بعد از آن نسبت به اولویت‌بندی حمایت از واحدهای صنعتی و تجاری گام بردارد.

اگر مطالعه دقیق و جامع از وضعیت صنعت و واحدهای تجاری داشته باشیم، می‌توانیم به جمع‌بندی درستی برسیم؛ گاهی دیده شده که بدون ارزیابی، برخی صنایع موردحمایت دولت قرار گرفته‌اند و در عمل سرمایه ملی از دست رفته است. دولت آینده باید صنایع و تجارتی را موردحمایت ویژه خود قرار دهد که آن بخش در چرخه اقتصاد نقش مهمی دارد و می‌تواند ضمن اشتغالزایی، ارزآوری برای کشور داشته باشد.

در ایران خیلی از واحدهای صنعتی ظرفیت بالایی دارند که متاسفانه به دلایل مختلف و از جمله تصدیگری دولت هنوز نتوانسته‌اند جایگاه خود را در چرخه اقتصاد پیدا کنند و به این دلیل، ضروری است که دولت به برخی صنایع مانند فرزندان خود نگاه نکند و اجازه دهد که بنگاه‌ها مسیر خود را پیدا کنند. اعتقاد دارم که دولت برای توسعه صنعت و تجارت کشور باید تسهیلگر باشد و سیاست‌هایی را اتخاذ کند که تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی دچار تنش نشوند.

> تا اصلاحات ساختاری در حوزه تجارت صورت نگیرد، رونق این بخش در اقتصاد محقق نمی‌شود. نمی‌توان با تغییر وزیر و معاون و مدیر، امید به اصلاح داشت

تحول بنیادی در حوزه صنعت و تجارت

میثم زالی ـ دبیر سابق ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور: تولید و تجارت رابطه مستقیم و معناداری با یکدیگر دارند. بنابراین، یکی از اقدامات اولیه سکاندار جدید حوزه تجارت، باید رفع محدودیت اعمال‌شده علیه واحدهای تولیدی دارای وثایق کافی باشد. همچنین، می‌توان رفع محدودیت‌های اعمال‌شده علیه واحدهای تولیدی از قبیل انسداد حساب بانکی، عدم‌صدور ضمانتنامه یا دسته‌چک، عدم‌صدور یا تمدید کارت بازرگانی را پیگیری کرد. از سوی دیگر، دولت باید با کاهش تصدیگری خود در فعالیت‌های اقتصادی و خودداری از مداخله در قیمت‌گذاری و کنترل دستوری بازار، با رفع موانع موجود و بازگرداندن آرامش به فضای کلان اقتصادی کشور و رفع نگرانی‌ها و جلب اعتماد فعالان اقتصادی، آنها را به سرمایه‌گذاری بیشتر در حوزه تولید ترغیب کند. همچنین لازم است، سکاندار آینده با کاهش هزینه‌های سربار بر تولید به‌ویژه کاهش نرخ مالیاتی تولیدکنندگان و جبران آن از طریق مالیات‌ستانی از فعالیت‌های غیرمولد و اخذ مالیات ارزش‌افزوده از مصرف‌کننده نهایی، حاشیه سود حوزه تولید را افزایش دهد و با از بین بردن جذابیت از سایر فعالیت‌های اقتصادی از قبیل بازار سکه و ارز؛ نقدینگی سرگردان موجود در جامعه را به‌سمت تولید هدایت کند. در این صورت، می‌توان به ادامه گردش چرخ تجارت امیدوار بود.

از سوی دیگر، باتوجه به عدم‌استقرار و فعالیت رایزنان بازرگانی در کشورهای هدف، لازم است به‌فوریت، سکاندار جدید، ضمن پیگیری برای ارتقای کیفیت و افزایش تولیدات صادرات‌گرا، نسبت به اعزام رایزنان بازرگانی به کشورهای منتخب با بهره‌مندی از تجار و صادرکنندگان خلاق بخش خصوصی بهره بگیرد تا امکان توسعه بازار و افزایش صادرات غیرنفتی فراهم و سهم فوق‌العاده اندک و ناچیز ایران از تجارت بین‌المللی به‌ویژه کشورهای همسایه افزایش چشمگیری داشته باشد. موضوع مهم دیگری که به‌صورت جدی باید به آن پرداخت، بحث قاچاق کالا است. قاچاق کالا منجر به کاهش درآمدهای دولت از محل گمرکات، کاهش تولید ناخالص داخلی، کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری و کاهش نرخ اشتغال می‌شود،اما تاکنون مقابله جدی با آن انجام نگرفته است. میزان قاچاق به‌صورت دقیق مشخص نیست و از رقم ۱۲ میلیارد دلار تا ۲۰ میلیارد دلار توسط دستگاه‌های مختلف اعلام می‌شود،بنابراین ضروری است دولت سیزدهم، بدون ملاحظه ذی‌نفعان، نسبت به مبارزه جدی با قاچاق اقدام کند تا شاهد نتایج آن بر تولید و اشتغال کشور باشیم.

سخن پایانی

کیفیت محصولات تولیدی داخل کشور، ارتباط مستقیم و غیرقابل‌انکاری با میزان صادرات کشور دارد. تولیدکنندگان نیز در این میان، جزو مهره‌های اصلی شریان صادرات کشور به‌حساب می‌آیند که حمایت از آنها و رفع مشکلات آنان، موجب رونق گرفتن صادرات و چرخه اقتصادی کشور خواهد شد. اما به‌راستی با خواندن عبارت ساخت ایران روی محصولات چه عناوینی در ذهن مخاطب نقش می‌بندد؟ آیا تولیدکنندگان و صادرکنندگان ما در کشور توانسته‌اند تولید داخل را به‌نحوی شایسته و بایسته به دنیا معرفی کنند؟ نقش دولت و بخش خصوصی و رابطه این دو در این میان چیست؟

بسیاری حمایت از کالاهای داخلی با استانداردسازی جهانی را شاه‌کلید رونق تولید در کشور می‌دانند و معتقدند رقابت‌پذیری با تعرفه‌گذاری مناسب نیز یکی دیگر از راهکارهای اصلی رونق گرفتن تولید در کشور است. بنابراین، باید برای کالاهایی که در کشور تولید می‌شود، تعرفه‌های مشخصی در نظر بگیریم تا ضمن اینکه کالای خارجی وارد کشور می‌شود، رقابت‌پذیری و استانداردسازی کالاهای داخلی نیز به‌وجود بیاید. همچنین، با ایجاد زیرساخت‌های امنیت اقتصادی در کشور می‌توان تضمین‌های لازم صادراتی را عهده‌دار شد. اگر ما به سرمایه‌گذار اجازه دهیم که کالای خود را در کشور ما تولید کند و طبق ضوابط خاصی که ما برای او تعیین می‌کنیم، اقدام به صادرات کند، به‌طورقطع در جذب سرمایه‌گذار خارجی موفق خواهیم بود. همچنین، اگر می‌خواهیم به جایگاه مناسب در اقتصاد بین‌المللی دست یابیم، باید به‌دنبال ارائه خدمات نوین در بستر اقتصاد هوشمند باشیم.

در نهایت، عملکرد و سیاست‌های سکاندار جدید بخش تجارت است که مسیر تحقق این برنامه‌ها را هموار خواهد ساخت.

یادداشت

چگونه دلار وارد تجارت جهانی شد؟

امین دلبری
کارشناس اقتصاد

در تعاریف معمول بین‌المللی، ارز (Foreign exchange) یک وسیله پرداخت در مبادلات خارجی است که کشوری از راه صادرات کالا و خدمات به‌دست می‌آورد. این ارز مرجع باید خصوصیت نقدشوندگی و تبدیل به پول سایر کشورها، فراوانی و قابلیت دسترسی آسان داشته باشد و در بلندمدت، دامنه نوسان ارزش آن کم بوده و ارزش آن در مقابل طلا حفظ شود.

بعد از جنگ جهانی دوم و پس از پیروزی متفقین در جنگ، در تاریخ ۲۲ جولای ۱۹۴۴ میلادی، کنفرانسی در امریکا با عنوان «برتون وودز» Bretton Woods با شرکت ۴۴ کشور جهان برگزار شد تا یک سیستم پولی بین‌المللی در تجارت خارجی تمام کشورها لحاظ شود. در این کنفرانس، علاوه بر نمایندگان کشورها، صاحب‌نظران و اقتصاددانان مطرح جهان نیز حضور داشتند. جان مینارد کینز، اقتصاددان معروف انگلیسی که در کنفرانس حضور داشت، پیشنهاد کرد؛ برای توسعه تجارت و جلوگیری از نوسان و بحران‌های مالی، کشورها یک ارز واحد و یک بانک مرکزی واحد داشته باشند. پس از تبادل‌نظر افراد شرکت‌کننده درباره پیرامون موضوع و پیشنهاد نماینده امریکا که دلار امریکا این وظیفه را برعهده بگیرد، مورد بحث قرار گرفت. در نهایت، در این کنفرانس تصمیم گرفته شد تا دلار در مبادلات تجاری خارجی کشورها یک ارز مرجع باشد و ارزش آن برای هر اونس طلا معادل ۳۵ دلار تعیین شد.

برتون وودز در واقع همان سیستم فدرال رزرو بانک مرکزی امریکا است. به این ترتیب، در کنفرانس برتون وودز، اینکه دلار به‌صورت موقت به‌عنوان ارز واحد و سیستم فدرال رزرو در جایگاه یک بانک مرکزی جهانی در مبادلات ارزی و پولی بین‌المللی عمل کند، مورد تصویب قرار گرفت و اینکه ارزش آن برابر ارزش طلا باشد، پذیرفته شد. در این کنفرانس، همزمان ۲ نهاد بین‌المللی پولی و مالی یعنی صندوق بین‌المللی پول (IMF) و بانک جهانی (World Bank) با اهداف کمک به تراز پرداخت‌ها و حمایت مالی از برنامه‌های توسعه‌ای کشورهای عضو تاسیس شد.

ایران در ۱۸ دسامبر ۱۹۴۶ به عضویت صندوق بین‌المللی پول و سپس بانک جهانی درآمد. در آن زمان، ابتدا برابری ریال با دلار، ۵۰.۳۲ ریال بود. در این سال، فرار سرمایه با مهاجرت بسیاری از تجار و متمولان همراه شد، براساس فشار تقاضا ارزش دلار نسبت ریال، ۷۵ ریال شد،اما نرخ رسمی آن ثابت ماند. با تاسیس بانک ملی ایران در ۱۸ مه ۱۹۵۷ که با کودتا علیه دولت مرحوم دکتر مصدق قرین بود، نرخ دلار ۷۵ ریال تعیین شد؛ البته پس از تاسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۹۶۰ ، نرخ دلار در برابر ریال در نوسان قیمتی ۶۰ تا ۷۰ ریال باقی ماند.

سال ۱۳۷۱ خورشیدی با سخنان نیکسون، رئیس‌جمهوری وقت امریکا که به‌عنوان شوک نیکسون معروف است، اعلام کرد که از این پس، ارتباط دلار با ذخایر طلا در فدرال رزرو قطع می‌شود. در این صورت، فدرال رزو اجباری ندارد تا در برابر حجم دلارهای انتشاریافته، ذخایر طلا را در صندوق بین‌المللی پول افزایش دهد؛ البته در همان موقع هم یک ناترازی در میزان دلارهای انتشاریافته و ذخیره طلا وجود داشت.

بعد از قطع ارتباط ارزش دلار با طلا، همان‌طور که اشاره شد، تا سال ۱۹۷۱ ارزش ارزهای کشورهای جهان دارای یک نرخ ثابت با حداقل نوسان (به اضافه یک و منهای یک) بود. البته با افزایش ارزش طلا در مقابل کاهش ۵ درصدی ارزش دلار، این نوسان کمی بالای ۲ و کمی منهای ۲ تعیین شد،اما بعد از اعلام نیکسون مبنی بر قطع ارتباط دلار با طلا و خارج شدن ارزهای کشورها از نرخ ثابت نسبت به دلار، ارزهای کشورها به‌صورت نرخ ارز شناور در مقابل دلار تغییر کرد. ارزش ارزهای کشورها نسبت به دلار در بازار «اف ایکس» که بزرگ‌ترین بازار دادوستد پول در جهان است و حجم معاملات آن در روز بالغ بر ۵ تریلیون دلار است، تعیین می‌شود. مرکز این بازار خریدوفروش ارز در نیویورک است.

در این صورت، کشورهای دیگر عضو هم، اجباری برای افزایش ذخیره طلای خود در قبال چاپ و انتشار پول ملی خود نداشتند. از این به بعد، تعیین ارز پول ملی کشورها تابع صادرات و واردات و ایجاد تعادل در نیروهای عرضه و تقاضای آن در بازارهای ارزی خارجی که نرخ ارز در آن تعیین می‌شود، بستگی دارد و ارزش ارزهای کشورهای دیگر با دلار در بازار خریدوفروش ارز در مرکز ارزی اف ایکس تعیین می‌شد. بنابراین نرخ ارز کشورها از نرخ ثابت نسبت به دلار به طرف نرخ‌های شناور سوق داده شد.

بنابراین، ارز خارجی و ذخیره آن برای واردات کالاهای وارداتی نظیر مواد اولیه، واسطه‌ای و سرمایه‌ای و مصرفی و خدمات اختصاص می‌یابد و امکان پرداخت آن از طریق خالص صادرات کالا و خدمات با داشتن تراز پرداخت‌های تجاری مثبت و ذخایر ارزی داخلی و خارجی قابل‌انجام است. کشوری موفق است که میزان صادرات آن از واردات آن بیشتر و بدون تراز تجاری منفی باشد.

یادداشت

حباب قیمتی بلای جان بازار مسکن

کیاکسار محمدی
کارشناس بازار مسکن

تحریم‌های غرب کمابیش بر تمام بخش‌های اقتصادی کشور تاثیر گذاشته است، از این‌رو نگاه بسیاری از معامله‌گران بازارهای مالی به شکسته شدن یا نشدن تحریم‌ها است.

از طرف دیگر، در نیمه پایانی امسال انتظار می‌رود معاملات بازار مسکن افزایش پیدا کند. اکنون شرایط خرید خانه برای معامله‌گران بهتر از هر فرصت دیگری است، چرا که به‌دلیل رکود معاملات، به‌نظر نمی‌رسد شاهد رشد قیمت‌ها در این بازار پرتقاضا باشیم.

در ماه‌های اخیر، سازنده‌ها بیشترین نرخ را برای نرخ پیشنهادی فروش آپارتمان‌های نوساز خود اعلام کرده‌اند. علت این نوع اعلام نرخ از سوی سازنده‌ها، تورم مصالح ساختمانی و زمین است.

سازنده‌ها در یکی، ۲ ماه اخیر صرف‌نظر از اینکه نرخ تمام‌شده آپارتمان‌های آنها چقدر بوده، تورم مصالح و زمین را در محاسبه نرخ فروش خود در نظر گرفتند تا امکان شروع یک پروژه ساختمانی جدید را پس از فروش واحدهای تکمیل‌شده داشته باشند.

این در حالی است که ثبات حاکم بر بازار مسکن سبب شده است تا قیمت‌های مذکور مورداقبال خریداران مسکن واقع نشود و بیشتر آنها به‌طورکلی از جست‌وجوی فایل‌های نوساز صرف‌نظر کنند.

از آنجا که تورم مصالح ساختمانی در طول دوره جهش مسکن از تورم مسکن بازمانده بود، در سال گذشته این تورم به ۱۰۰ درصد رسید و در نتیجه، سازنده‌ها اکنون بیش از هر زمان دیگری نگران هزینه تمام‌شده پروژه‌های آتی خود هستند.

در واقع، تورم بالای مصالح ساختمانی در سال ۱۴۰۱ روی محاسبات سازنده‌ها اثر گذاشته و این اثر به‌شکل اعلام قیمت‌های تند برای فروش آپارتمان‌های نوساز، خود را نشان داده است. در نتیجه، تقاضای خرید مسکن نیز به طبقات سنی بالاتر یعنی آپارتمان‌های میانسال و قدیمی روی آورده است.

عامل دیگری که می‌تواند بر آینده نرخ مسکن اثرگذار باشد، برنامه دولت برای استفاده موثر از ابزارهای مالیاتی بخش مسکن است.

اگر دولت به‌جای اتلاف وقت برای سیاست‌های ناکارآمدی نظیر مالیات بر خانه‌های خالی، به سراغ مالیات سالانه املاک به‌عنوان ابزار مالیاتی دست‌اول برود، حداقل نتیجه آن، شکستن مقاومت فروش زمین و املاک کلنگی است و به‌دنبال عرضه این املاک، نرخ زمین کاهش پیدا و فضای عمومی تعیین نرخ فروش آپارتمان‌های نوساز تغییر می‌کند.

در حال حاضر، نرخ زمین ۸۰ درصد از نرخ تمام‌شده ساخت هر واحد آپارتمان مسکونی را شامل می‌شود و این یعنی اگر حباب نرخ زمین از طریق افزایش عرضه به‌واسطه وضع مالیات تخلیه شود، اثر آن بلافاصله روی نرخ مسکن نوساز، نمود پیدا خواهد کرد.

دریافت مالیات سالانه از املاک مسکونی یکی از اهرم‌های قوی و متداول مالیاتی برای تنظیم بازار مسکن است. کشورهای دریافت‌کننده این مالیات توانسته‌اند به این ترتیب ثبات بازار مسکن در درازمدت را حفظ کنند. در قالب مالیات سالانه املاک مسکونی، مالکان واحدهای مسکونی در پایان هر سال، مبلغی معادل ضریبی از ارزش روز ملک خود را به دولت پرداخت می‌کنند.

کشورهایی در کاربرد اهرم مالیاتی و تحقق اهداف مربوط به آن در تنظیم بازار مسکن، موفق بوده‌اند که بدون هیچ‌گونه تبصره، استثنا و شرایطی، اقدام به وضع و دریافت مالیات از املاک مسکونی به‌صورت سالانه کرده‌اند. در واقع، در الگوهای موفق این نوع مالیات در دنیا و در کشورهای پیشرفته، همه املاک مسکونی با ضرایب مشخص، مشمول پرداخت مالیات سالانه هستند.

یک میلیون و ۴۰۰هزار واحد نهضت ملی در حال ساخت

سرپرست دفتر اقتصاد مسکن، با اعلام اینکه یک‌میلیون و ۴۰۰هزار واحد مسکونی نهضت ملی در مراحل مختلف ساخت قرار دارد، گفت: هرجایی که امکان تامین زمین وجود داشته باشد، خانه یک‌طبقه حیاط‌دار احداث می‌شود.

به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، ابوالفضل نوروزی در برنامه زنده تلویزیونی ثریا با تشریح سیاست‌های توسعه مسکن گفت: وزارت راه و شهرسازی برای حل معضل مسکن ۲ خط تلاش را دنبال کرد؛ نخستین خط، افزایش عرضه مسکن و مسیر دیگر نیز، کنترل تقاضاهای سرمایه بود.

سرپرست دفتر اقتصاد مسکن درباره اقدامات وزارت راه و شهرسازی برای عرضه مسکن توضیح داد: باتوجه به نیاز کشور و قانون مصوب مجلس، اجرای طرح نهضت ملی مسکن در دستور کار قرار گرفت. وزارت راه و شهرسازی در مرحله نخست اراضی را احصا، بانک زمین را تشکیل و ثبت‌نام متقاضیان را در چند مرحله همراه با پالایش انجام داد که همه این مراحل فرآیندی زمانبر بود که با تلاش شبانه‌روزی تلاش شد تا در کمترین زمان ممکن این مهم انجام شود.

نوروزی ادامه داد: حدود ۶ میلیون نفر در طرح نهضت ملی مسکن ثبت‌نام کردند که همه این افراد به‌شکل برخط در سامانه پالایش و متقاضیان واجد شرایط شناسایی شدند. در مرحله شناسایی زمین، وزارت راه و شهرسازی موفق شد تا تغییر کاربری‌های مجاز و الحاق به محدوده را انجام دهد که بیش از ۲۴هزار هکتار زمین، تغییر کاربری پیدا کرد و تمامی این شناسایی‌ها با ملاک عمل قرار دادن نبودن اراضی در حریم گسل‌ها، رودخانه‌ها، فرونشست و توجه به سایر مخاطرات انجام شد.

صمت دلایل رکود بازار ملک را بررسی کرد

نقدینگی، پاشنه آشیل تولید مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

دولت هیچ اقدام موثری به‌منظور تقویت قدرت نقدینگی متقاضیان مسکن و تولیدکنندگان انجام نداده است و در بخش تولید نیز به‌واسطه افزایش هزینه‌های صورت‌گرفته، توان افزایش سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی کشور سخت به‌نظر خواهد رسید. بی‌ثباتی در حوزه اقتصاد کلان، ریسک سرمایه‌گذاری در حوزه تولید مسکن را افزایش داده و تورم در حوزه مسکن ادامه‌دار شده است و از اساس، اقدامات حداقلی صورت نگرفته که انتظار داشته باشیم که تورم در بازار مسکن رخ ندهد.

با یک نگاه کلی به بازار تولید و عرضه مسکن، مشاهده می‌شود که بالغ بر ۹۵ درصد ساخت‌وساز کشور توسط بخش خصوصی مدیریت و برنامه‌ریزی می‌شود، اما امروز بخش خصوصی؛ شرایط مناسبی برای تولید برایش فراهم نشده است. علاوه بر اینکه طی سال‌های اخیر هیچ اقدام موثری برای رفع مشکلات توسط دولت و مجلس برای این بخش انجام نگرفته است.در این‌باره به‌نظر می‌رسد، باید اصلاحات بنیادین در حوزه ساخت‌وساز کشور برنامه‌ریزی شود و نگاه دولتی و پیمانکاری در حوزه ساخت‌وساز کشور باید از وزارت راه و شهرسازی جدا شود و این وزارتخانه تسهیل فضای کسب‌وکار برای تولید مسکن توسط بخش خصوصی کشور را به‌عنوان یک راهبرد اصلی پیگیری و برای این موضوع مهم برنامه‌ریزی کند و چنانچه مسیر نامناسب فعلی تداوم داشته باشد، شاهد اتفاق و انتظار قابل‌توجهی در حوزه مسکن در آینده نخواهیم بود. صمت در این گزارش، ضرورت حل مشکل نقدینگی برای افزایش توان تولیدکنندگان مسکن را از نگاه کارشناسان بررسی کرد.

عکس: صمت

فرازونشیب‌هایی که بازار ملک در این چند سال تجربه کرده، باعث شده میزان سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش شیب نزولی به خود بگیرد و شاهد خروج سرمایه از این بازار مهم و حیاتی باشیم

وضعیت حوزه مسکن مطلوب نیست

مسکن یکی از دغدغه‌های بزرگ امروز مردم ما است که ابعادی فراتر از اقتصاد دارد. امنیت روانی جامعه، ازدواج و تشکیل خانواده و فرزندآوری و حتی نوآوری در کسب‌وکارها همگی می‌توانند به موضوع مسکن مرتبط باشند، اما متاسفانه وضعیت امروز حوزه مسکن مطلوب نیست؛ هم میانگین نرخ هر مترمربع واحد مسکونی و هم نرخ‌های اجاره‌بها، حکایت از روزهای دشواری برای مردم به‌ویژه طبقات متوسط و ضعیف دارد.

براساس ارزیابی‌های انجام‌گرفته، در ماه‌های فروردین تا بهمن سال گذشته، بخش مسکن سردمدار تورم در بین غیرخوراکی‌ها برای دهک اول بوده؛ به‌عبارت دیگر، فقیرترین دهک جامعه، بیشترین تورم را میان گروه‌های غیرخوراکی از سمت گروه مسکن متحمل شده است.

مسکن نیز کالایی ضروری برای خانوار به‌حساب می‌آید و ضریب اهمیت مسکن در محاسبه تورم دهک اول در حدود ۳۸ درصد است. به‌بیان دیگر، یک‌سوم تورم تحمیلی بر فقیرترین گروه جامعه، متاثر از مسکن است.

کارشناسان معتقدند که مسکن یکی از پیشران‌های اصلی اقتصاد کشور است که مانند یک لکوموتیو، می‌تواند قطار اقتصاد را به‌دنبال خود به‌حرکت درآورد. به‌عبارت دقیق‌تر، ساخت مسکن به‌دلیل بیشترین پیوندهای بعدی و پیشینی که با بخش‌های مختلف اقتصاد دارد، می‌تواند زمینه‌ساز رونق تولید در همه آنها شود و همچنین اشتغال‌آفرینی بسیار زیادی هم داشته باشد.

یکی دیگر از محورهای اثربخشی رونق ساخت‌وساز، ماهیت ضدتورمی آن است. با هدایت منابع و تسهیلات بانکی به‌سمت مسکن‌سازی، از رفتن سرمایه‌ها به‌سمت دلالی در بازارهای ارز، طلا و خودرو جلوگیری و یکی از ریشه‌های تورم خشکانده می‌شود. همچنین، با افزایش عرضه مسکن، تب بالای بازار تا حدود زیادی آرام خواهد شد و از این نظر هم، به مدیریت تورم انتظاری کمک خواهد کرد. براساس آمارها، حدود ۵۰ درصد از هزینه‌های خانوار در کشورمان را بخش مسکن می‌بلعد که اگر این حوزه سامان یابد، بخش اصلی فشار هزینه‌ای از دوش خانوار برداشته می‌شود.

دولت به تعهدات خود عمل کند

جواد خوانساری، دبیر انجمن شرکت‌های ساختمانی کشور در رابطه با شرایط تولید در بازار مسکن به صمت توضیح داد: دولت باید برای رونق و افزایش تولید مسکن به تعهدات خود با انبوه‌سازان خصوصی پایبند باشد، زیرا اگر تعهدات دوطرف وصول نشود، مشکلات زیادی از قبیل افزایش مدت اجرای پروژه و تعویق اقساط تسهیلات بانکی را به‌همراه دارد. دولت باید مطالبات پیمانکاران را جدی بگیرد، چرا که آن‌طوری که شاید همگان فکر کنند، سازندگان سود کلانی از ساخت‌وساز نمی‌برند و حساسیت شرایط اقتصادی و افزایش بهره‌های بانکی و همچنین نبود یک قانون حمایت مناسب از انبوه‌سازان باعث شده است تا حتی با یک تاخیر چندماهه در وصول مطالبات، سازندگان متضرر شوند.

وی خاطرنشان کرد: در حال حاضر، دغدغه اصلی سرمایه‌گذاران ساختمانی همین مسئله است و می‌گویند تا زمانی که تورم بالایی در بازار مصالح ساختمانی وجود دارد، حضور در این بازار به‌صرفه نخواهد بود. این در حالی است که نرخ نهاده‌های ساختمانی تنها یکی از عوامل موثر بر نرخ مسکن است. به این ترتیب، برای اینکه وضعیت بازار مسکن به‌خوبی بررسی شود، باید ابتدا تحلیل درستی از متغیرهای موثر بر نرخ مسکن داشت و سپس به‌سراغ پیش‌بینی وضع موجود رفت.

چالش‌های ساخت‌وساز

خوانساری افزود: بارها اعلام شده است که نرخ بسیار بالای مصالح ساختمانی در نهایت بسیاری از سرمایه‌گذاران را ناچار به خروج از حوزه ساخت‌وساز کرده و در این میان، بررسی‌ها همچنان نشان‌دهنده افزایش نرخ مسکن است. مشاهدات اخیر بر نرخ مسکن و شاخص‌هایی که بر نرخ آن تاثیر می‌گذارند، به‌خوبی نشان می‌دهد که وضعیت جالب‌توجهی بر بازار مسکن حاکم نیست و باید هرچه سریع‌تر فکری به حال اسفناک مسکن صورت بگیرد.

فراز و نشیب‌هایی که بازار ملک در این چندساله تجربه کرده است، باعث شده تا میزان سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش شیب نزولی به خود بگیرد و شاهد خروج سرمایه از این بازار مهم و حیاتی باشیم. از سوی دیگر، افزایش روزافزون قیمت‌ها باعث شده تا بخش زیادی از اقشار کم‌درآمد، دیگر توانایی خرید خانه را نداشته باشند؛ همین موضوع نیز انگیزه سرمایه‌گذاری در بخش مسکن را کاهش داده است.

این کارشناس تاکید کرد: یکی از اصلی‌ترین مشکلاتی که کمابیش تمام سرمایه‌گذاران بازار مسکن با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند، بحث افزایش نرخ ناگهانی مصالح ساختمانی است که در نهایت بر نرخ تمام‌شده مسکن نیز اثر می‌گذارد. خیلی از کارشناسان عقیده دارند، تا زمانی که تورم بر بازار مصالح ساختمانی حاکم است، نمی‌توان انتظار داشت که تورم بازار مسکن کاهش پیدا کند. در این شرایط، همچنان حلقه آخر بازار یعنی حلقه فروش مسکن، دچار چالش می‌شود.

خوانساری در پایان گفت: در صورتی که نرخ مسکن از تورم مصالح بیشتر شود، می‌توان احتمال کاهش نرخ مسکن و نزدیک شدن سطح قیمت‌ها به استطاعت خریداران را به‌وضوح مشاهده کرد. این موضوع امیدواری و اطمینان نسبی لازم برای شروع سرمایه‌گذاری در پروژه‌های جدید ساختمانی را فراهم می‌آورد، زیرا سازندگان مطمئن می‌شوند که معاملات مسکن دوباره رونق یافته است و وضعیت بهبود پیدا می‌کند.

مسکن در کشور ما به‌علت رونق‌نداشتن تولید و مشکلاتی که در صنعت و تجارت خارجی وجود دارد، از کالای مصرفی به سرمایه‌ای تبدیل شده است

سایه رکود تورمی بر سر بازار مسکن

محسن فلکی، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: مسکن در کشور ما به‌علت رونق نداشتن تولید و مشکلاتی که در صنعت و تجارت خارجی وجود دارد، از کالای مصرفی به کالای سرمایه‌ای تبدیل شده است و به‌عنوان مطمئن‌ترین کالا برای سرمایه‌گذاری در بین مردم شناخته می‌شود.

به‌همین علت، مشکلات مسکن در کشور فراتر از وزارتخانه و جابه‌جایی دولت‌ها است و هر دولتی هم که می‌آید، نظر و سلیقه خود را دنبال می‌کند و نبود منشوری واحد در ساخت مسکن، باعث موفق نبودن طرح‌های مسکنی از جمله مسکن مهر، مسکن ملی و نهضت ملی مسکن می‌شود و بسیاری از مردم، به‌ویژه خانه‌اولی‌ها از مسکن در شأن خود و خانواده دور می‌مانند. وی در ادامه افزود: کشور به‌علت افزایش بازارهای موازی و ناکارآمدی متولیان مسکن در کشور، دچار رکود تورمی شده و توان خرید نداشتن مردم، باعث فلج شدن بسیاری از اصناف مرتبط با مسکن شده است. در چنین شرایطی، سازنده‌های سنتی مسکن که با افزایش نرخ مصالح ساختمانی با کمبود نقدینگی مواجه شده‌اند، حاضر هستند تا برای انجام تعهدات خود، دست به فروش ۵ تا ۱۰ درصدی زیر نرخ املاک خود بزنند.

ضرورت کشف راه‌حل برای خانه‌دار کردن مردم

فلکی خاطرنشان کرد: بعد از رشد افسارگسیخته مسکن در چند سال گذشته و رویا شدن مسکن برای خانه‌اولی‌ها و در کنار آن، بی‌اثر بودن وام خرید مسکن و باتوجه به اینکه عمده هزینه مسکن صرف زمین می‌شود؛ سیاست‌گذار باید به فکر راه‌حل جدید برای خانه‌دار کردن مردم باشد که در این زمینه، اهدای زمین رایگان به مردم و کارآمدتر کردن صندوق مسکن ادارات و شرکت‌ها می‌تواند بسیار موثر باشد.

وی افزود: ما در بحث مسکن، تشکل انبوه‌سازان را داریم که به ۲ بخش صنعتی‌سازان و سنتی‌سازان تقسیم می‌شوند که اگر سازنده‌های سنتی با اطلاعات و تکنولوژی روز این صنعت آشنایی بیشتر داشته باشند و طبق استانداردهای جهانی عمل کنند، نه‌تنها به نرخ تمام‌شده افزوده نمی‌شود، بلکه کاهش نرخ تمام‌شده مسکن را خواهیم داشت.

وی در پایان گفت: در تمام دنیا به مسکن نگاه مصرفی دارند، اما متاسفانه در کشور ما به‌علت رونق نداشتن تولید، بیشتر مردم مسکن را با دید سرمایه‌ای نگاه می‌کنند و متاسفانه سیاست‌گذار به‌جای اصلاح این نگاه خود، با تصمیمات غلط مانند بورس مسکن، مهر تایید به این فرهنگ غلط می‌زند و ما با فرار سرمایه از بخش تولید و سرازیر شدن نقدینگی به بخش مسکن روبه‌رو می‌شویم و این سیکل معیوب، همچنان ادامه پیدا می‌کند و ما هرساله شاهد رشد افسارگسیخته نرخ مسکن هستیم.

سخن پایانی

یکی از چالش‌های چند سال اخیر برای ساخت مسکن، موضوع تامین مالی بوده است. باتوجه به ساختار بانک‌محور اقتصاد ایران، بار اصلی بر دوش نظام بانکی قرار داده شد، به‌طوری‌که طبق قانون مجلس، باید هرساله ۲۰ درصد تسهیلات بانکی به ساخت مسکن برسد، هرچند بانک‌ها نیز باتوجه به محدودیت منابع، با مشکلاتی مواجهند و باید برای مشکل ناترازی منابع آنها که عواقب تورمی در پی دارد نیز، فکری شود. طبق تاکید رئیس‌جمهوری، باید همه بانک‌ها به این قانون عمل کنند، جز بانک‌های دارای تراز منفی که مقرر شد با حضور رئیس سازمان برنامه‌وبودجه، وزیر اقتصاد و رئیس کل بانک مرکزی، روش‌های تامین مالی جدید در این‌باره طراحی شوند.

تولید مسکن در کشور نیازمند زمین، خدمات، تامین منابع مالی، مصالح ساختمانی و توان فنی است. درباره زمین در ایران کمبودی وجود ندارد. از سوی دیگر، ایران چهارمین تولیدکننده سیمان است و ظرفیت تولید سالانه سیمان در کشور ۸۰ میلیون تن و ظرفیت تولید سالانه فولاد در کشور ۲۸ میلیون تن است. باتوجه به اینکه تولید یک‌میلیون مسکن در سال نیازمند ۳۰ میلیون تن سیمان و ۱۰ میلیون تن فولاد است، بنابراین مشکل مواد و مصالح برای ساخت یک‌میلیون واحد مسکونی هم در کشور وجود ندارد.

سالانه در کشور حدود ۳۰۰ هزار واحد مسکونی احداث می‌شود که با سرمایه افرادی است که نیازی به کمک و تسهیلات دولتی ندارند.

اقشار کم‌درآمد و ضعیف، اما نیازمند حمایت‌های ویژه و برنامه‌ریزی‌های دولت هستند. دولت باید همه هم‌وغم خود را اجرای هرچه دقیق‌تر و کم‌هزینه‌تر تولید مسکن قرار بدهد؛ اقدامی که هم امنیت روانی را برای جامعه به‌ارمغان می‌آورد، هم به رونق تولید و اشتغال منجر می‌شود و هم آثار ضدتورمی به‌دنبال خواهد داشت.

کاهش ارزبری با احداث کارخانه تولید نوار نقاله

به‌گفته رئیس هیات‌عامل ایمیدرو، اجرای طرح احداث کارخانه تولید نوار نقاله، کاهش ارزبری قابل‌توجهی برای کشور به‌همراه دارد. به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، وجیه ا... جعفری در مراسم آغاز عملیات اجرایی طرح تولید نوار نقاله استیل کورد با بیان این مطلب گفت: اجرای این طرح در منطقه کمتر توسعه‌یافته الشتر (استان لرستان)، نقطه عطفی برای توسعه صنعتی این منطقه است. وی ادامه داد: طرح تولید نوار نقاله استیل کورد برای نخستین‌بار در کشور انجام و اکنون نیاز کشور از طریق واردات تامین می‌شود. رئیس هیات‌عامل ایمیدرو بااشاره با اینکه حضور شرکت‌های بزرگ در اجرای هر طرح توسعه‌ای، منجر به توسعه آن منطقه می‌شود، تصریح کرد: امیدواریم، شرکت‌های سرمایه‌گذار (شرکت‌های فولاد مبارکه و توسعه معادن و فلزات)، نسبت به تامین مالی این طرح نیز در بازه زمانی برنامه‌ریزی‌شده اقدام کنند. وی افزود: این طرح همچون طرح‌های دیگر، ماهانه در ایمیدرو پایش خواهد شد تا ان‌شاءالله با حمایت سرمایه‌گذاران، طرح با سرعت اجرا شود و مردم در موعد مقرر، شاهد توسعه منطقه باشند. جعفری خاطرنشان کرد: در منطقه مذکور، محدوده‌های معدنی شناسایی شده است و امیدواریم با اکتشافات بیشتر، به نتایج مطلوبی برسیم.وی افزود: با دستیابی به ذخایر قابل‌توجیه، امکان توسعه زنجیره ماده معدنی فراهم خواهد شد. جعفری خواستار شد: مسئولان طرح تولید نوار نقاله، برنامه آموزش نیروی انسانی موردنیاز برای دوران بهره‌برداری را از میان نیروهای بومی اجرایی کنند. وی ادامه داد: ایمیدرو نیز در امر آموزش حمایت می‌کند.رئیس هیات‌عامل ایمیدرو با بیان اینکه این سازمان ۱۰۲ کیلومتر جاده برای فعال‌سازی معادن مطالعه و برنامه‌ریزی کرده است، گفت: در حال حاضر، اجرای بخشی از این میزان تکمیل و پایان یافته و برخی در مرحله اجرا و بخشی نیز آماده اجرا است. وی ادامه داد: ایجاد زیرساخت‌های لازم برای معادن، یکی از راهبردهای ایمیدرو برای توسعه این حوزه مهم است.

تاکید فعالان معدن و صنایع‌معدنی به سکاندار جدید صمت:

آمایش سرزمین، توسعه معادن را متوازن می‌کند

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

معدن و صنایع‌معدنی همواره از جمله بخش‌های مهم و تاثیرگذار در رشد اقتصادی کشور است که همواره با فرازونشیب‌هایی روبه‌رو بوده که این تغییرات در برخی زمینه‌ها با رشد مثبت و در برخی موارد نیز با رشد منفی نمایانگر شده است. به‌گفته بسیاری از کارشناسان و جامعه‌شناسان، تمرکزگرایی و بی‌توجهی به تعادل منطقه‌ای طی چند دهه اخیر زمینه‌ساز مهاجرت اجباری و برهم‌خوردن نظم اجتماعی شده که مصائبی نظیر افزایش سرقت و ناامنی یکی از پیامدهای آن است. بر همین اساس، اجرای طرح آمایش صنعتی، معدنی و تجاری کشور مطرح شده و تاکید می‌شود اجرای این برنامه موجب رونق و توسعه متوازن مناطق مختلف کشور خواهد شد. به‌علاوه اینکه، توجه به آمایش سرزمین می‌تواند مانع از بروز خطر توسعه نامتوازن معادن شود. یکی از مهم‌ترین وظایف سکاندار صمت، توجه به آمایش سرزمین در توسعه معدن و صنعت است.

صمت در این گزارش بااشاره به خطر توسعه نامتوازن معدنی و بحران اقلیمی پرداخته و به تمرکز بر آمایش سرزمین تاکید داشته و به بررسی درخواست معدنی‌ها از سکاندار جدید صمت با این نگاه پرداخته است.

عکس: صمت

گاهی بسیاری از صنایع و تولیدکنندگان با چنان چالش‌های عمیقی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند که در عمل از مفاهیم توسعه پایدار عقب می‌مانند

آسیب‌های توسعه نامتوازن معدنی

بکارگیری ظرفیت‌ها و ایجاد تحول در مناطق مختلف کشور از ویژگی‌های برجسته طرح آمایش سرزمین است. بسیاری معتقدند که توجه به این الگوی کلان، می‌تواند ضمن احیای واحدهای تولیدی راکد و نیمه‌فعال، زمینه توانمندسازی و بکارگیری ظرفیت‌های انسانی و طبیعی کشور را در پی داشته باشد. این در حالی است که چالش‌های ناشی از تغییرات اقلیمی، تمام کشورهای جهان از جمله ایران را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. روند توسعه صنعتی و اقتصادی کشورها و تولید گازهای گلخانه‌ای تاثیر منفی بسزایی بر آب‌وهوا و دمای جهانی دارد. ایران نیز در طول سال‌های گذشته در مسیر تولید صنعتی گام برداشته که بخشی از این فرآیند توسعه با تکیه بر ذخایر معدنی و انرژی ممکن شده است. با این وجود، انتقاد قابل‌توجهی به مسیر توسعه صنایع معدنی کشور مطرح است. توسعه غیراصولی صنایع یادشده حتی فرآیند تولید این واحدها در آینده را با ابهام روبه‌رو کرده است. باوجود جایگاه غیرقابل‌جایگزین معدن و صنایع‌معدنی در روند توسعه صنعتی و اقتصادی کشور، نقش این صنایع در تخریب محیط‌زیست و ایجاد آلودگی‌های محیطی نیز غیرقابل‌کتمان است. در دنیای کنونی انتظار می‌رود سیاست مسئولانه‌تری در قبال محیط‌زیست از سوی صنایع‌معدنی اتخاذ شود. باوجود اهمیت و اثرگذاری طبیعت بر زیست طبیعی ما در طول دهه‌های گذشته نسبت به این موضوع بی‌توجهی شده است؛ تا جایی که حتی در روند احداث صنایع به موضوعات و اولویت‌های آمایش سرزمین توجه کافی نشده است. این موضوع در حال حاضر از یک‌سو، به چالشی جدی در مسیر تداوم فعالیت صنایع بدل شده و از سوی دیگر، حیات طبیعت ما را تحت‌تاثیر قرار داده است.

ضرورت ارزیابی نظام‌مند توسعه صنعتی

ارزیابی نظام‌مند عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... با هدف بهره‌مندی از توان سرزمینی ایران در دهه ۵۰ آغاز شد. سازمان برنامه‌وبودجه وقتی این مطالعات را آغاز کرد که این مطالعات در سال‌های بعد نیز ادامه یافت و به‌روز شد. با این وجود، نتایج این ارزیابی در روند فعالیت صنایع آنقدرها موردتوجه نبوده و همین بی‌توجهی چالش‌های جدی در روند فعالیت صنایع ایجاد کرده است.

سعید برزگر، کارشناس صنایع‌معدنی در گفت‌وگو با صمت ضمن بیان این مطلب اظهار کرد: ارزیابی نظام‌مند عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... با هدف بهره‌مندی از توان سرزمینی در راستای برآوردن نیازهای جامعه یکی از ضرورت‌های اصلی قبل از احداث صنایع به‌شمار می‌رود. این ارزیابی که از آن با عنوان آمایش سرزمین نیز یاد می‌شود، تاثیر بسزایی در کاهش آسیب‌های اجتماعی و محیط‌زیستی فعالیت صنایع دارد. با این وجود، در موارد متعددی مطالعات آمایش سرزمین برای احداث صنایع‌معدنی آن‌طور که باید موردتوجه قرار نگرفته است. در مواردی این دست مطالعات تحت‌تاثیر فشارهای سیاسی از توجه و اولویت سیاست‌گذاران خارج می‌شود که این موضوع به جانمایی اشتباه صنایع منتهی شده است. سیاست‌گذاری اشتباه یادشده از یک‌سو، آسیب‌های جدی را به محیط‌زیست تحمیل و از سوی دیگر، تداوم تولید و توسعه صنعتی را با خلل روبه‌رو می‌کند.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: برای رفع چالش‌های یادشده، نیازمند تدوین برنامه‌ای جامع هستیم که در آن تمامی ظرفیت‌های ملی و منطقه‌ای موردتوجه قرار گیرد. در همین حال، انتظار می‌رود توزیع مناسب و هماهنگ صنایع در کشور نیز به‌عنوان اولویتی مهم موردتوجه باشد.

برزگر گفت: باوجود اینکه در طول سال‌های گذشته کاستی‌های بسیاری در فرآیند آمایش سرزمین وجود داشته و مشکلات متعددی را ایجاد کرده است، هنوز هم برای بازگشت از این مسیر اشتباه دیر نیست. همان‌طور که بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته دنیا نیز در سال‌های اخیر باتوجه به بروز بحران‌های ناشی از تغییرات اقلیمی، به فکر جبران شرایط برآمده‌اند. بدون‌تردید رفع چالش‌ها و نواقص یادشده در این حوزه نیازمند سرمایه‌گذاری قابل‌توجه است، اما بسیاری از صنعتگران باتوجه به مشکلات اقتصادی که روند فعالیت آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار داده است، از پس هزینه‌ها برای کاهش آسیب‌های محیط‌زیستی ناشی از فعالیت‌های صنعتی برنمی‌آیند.

وی گفت: ایران از ظرفیت‌های ویژه طبیعی در حوزه‌های معدنی و صنعتی برخوردار است و وجود ذخایر غنی معدنی و انرژی در طول دهه‌های اخیر، زمینه توسعه صنایع وابسته به این ظرفیت‌ها را فراهم کرده است. بی‌تردید نمی‌توان این ظرفیت‌ها را کنار گذاشت و از تاثیر بسزای آنها بر اقتصاد و اشتغال، غفلت کرد، اما توسعه هدفمند، نیاز به بازنگری در سیاست‌های اتخاذشده از سوی مسئولان دارد. برزگر گفت: علاوه بر این، انتظار می‌رود اطلس جامعی در حوزه صنایع تنظیم شود تا صنایع از یک‌سو، نیازهای اجتماعی استان‌ها را تامین کنند و از سوی دیگر، میزان تحقق برنامه‌های توسعه‌ای را در استان‌ها موردتوجه قرار دهند.

توجه به تمام موارد یادشده، نیازمند برقراری هماهنگی در سطح کلان کشور است.

در ادامه، باید فعالیت در حوزه‌های تجارت و خدمات در کنار هم موردتوجه قرار گیرد و زیرساخت‌های اصولی برای توسعه تامین شود.

وی افزود: بی‌توجهی به ظرفیت‌های واقعی هر منطقه و اصرار سیاسی بر احداث صنایع با جانمایی اشتباه و بدون توجه به توان و نیاز کشور، مشکلات غیرقابل‌جبرانی را در میان‌مدت و بلندمدت پدید می‌آورد. این دست سیاست‌ها در سال‌های گذشته موردتوجه بوده‌اند و در عمل امنیت سرمایه‌گذاری را تحت‌تاثیر منفی قرار داده‌اند؛ بنابراین بازنگری در روند فعالیت صنایع ضروری به‌نظر می‌رسد.

بی‌توجهی به محیط‌زیست در عمل به‌منزله نادیده گرفتن آینده است؛ بر همین اساس از فعالان صنعتی و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با نگاهی مسئولانه نسبت به شرایط، تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کنند

لزوم طراحی استراتژی مدیریت زیست‌محیطی

در ۲ دهه اخیر به‌طورتدریجی توجه به حفظ کیفیت محیط‌زیست افزایش یافته و فعالیت‌های معدنکاری را تحت‌تاثیر قرار داده است. اگرچه آلودگی مرتبط با فعالیت‌های معدنی اجتناب‌ناپذیر است، اما مطالعات زیست‌محیطی ارائه‌شده در طراحی یک استراتژی مدیریت زیست‌محیطی به‌منظور کاهش اثرات زیست‌محیطی اثرگذار است.

حسن حسینقلی، فعال بخش معدن در گفت‌وگو با صمت درباره آثار منفی فعالیت‌های معدنی بر محیط‌زیست اظهار کرد: حیات بشر در زمین به‌منزله تخریب محیط‌زیست است. تمامی فرآیندهای تولیدی، صنعتی و حتی حیات بشر به‌منزله تحمیل خسارت‌هایی به طبیعت است. بااین‌وجود، نمی‌توان مانع زندگی بشر شد، البته می‌توان آسیب‌های ناشی از فعالیت‌های بشر را در همه حوزه‌ها به‌حداقل رساند.

حسینقلی گفت: فعالیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن از اثرگذاری بالایی بر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور برخوردار است، اما همین امر آسیب‌هایی را به طبیعت تحمیل می‌کند. البته باید تاکید کرد اثرات فعالیت‌های معدنی بر طبیعت، قابلیت رفع و برطرف کردن دارند. از کل مساحت کشور، ۷ درصد مورد بررسی‌های اکتشافی قرار گرفته است که ۳ درصد از این ۷ درصد، پروانه بهره‌برداری دارد و تنها در یک درصد مساحت کشور، فعالیت‌های بهره‌برداری معدنی و استخراج انجام می‌شود؛ بنابراین انتظار می‌رود میزان اثرگذاری فعالیت‌های معدنی و همچنین تخریب آنها به‌طورهمزمان موردتوجه قرار گیرد.

حسینقلی گفت: فعالان بخش معدن هر سال هزینه‌ای را به‌عنوان حقوق دولتی پرداخت می‌کنند که دولت نه‌تنها هیچ تخفیفی در دریافت این حقوق دولتی نمی‌دهد، بلکه هر سال این مبلغ را افزایش می‌دهد. دولت موظف است تا ۱۲ درصد حقوق دولتی دریافتی را در اختیار منابع‌طبیعی و سازمان محیط‌زیست قرار دهد تا این منابع مالی صرف بهسازی تخریب‌های محیط‌زیستی شود؛ بنابراین دولت در زمینه به‌حداقل‌رساندن آسیب‌های محیط‌زیستی مسئول است و باید اقدامات لازم را در این بخش اجرایی کند.

وی افزود: باوجود آسیب‌هایی که فعالیت‌های معدنی به محیط‌زیست تحمیل می‌کنند، نمی‌توان منکر اثرات مثبت اقتصادی و حتی اجتماعی این دست فعالیت‌ها شد و آنها را متوقف کرد. تنها باید با ساماندهی شرایط، این آسیب‌ها را به حداقل ممکن کاهش داد.

این فعال بخش معدن گفت: ذخیره‌سازی باطله‌های به‌جامانده از فرآوری معدن، دیگر چالش دائمی میان سازمان محیط‌زیست و معدنکاران است، در حالی که در تمام دنیا مکانی برای ذخیره‌سازی باطله تحت‌عنوان سد باطله اختصاص داده می‌شود. در واقع، انتظار می‌رود این باطله‌ها در مکانی به‌درستی انبار شوند تا چالشی در این زمینه ایجاد نشود. چنانچه تعامل میان فعالان محیط‌زیستی و معدنکاران افزایش یابد و اقدامات معدنی و محیط‌زیستی در دنیا رصد شود، زمینه‌ای برای رفع این دست مشکلات در کشور فراهم می‌شود. حسینقلی افزود: از معدنکاران نیز انتظار می‌رود اهتمام خود را به کار ببندند تا آسیب به محیط‌زیست به حداقل ممکن کاهش یابد. وی در پایان گفت: در سال‌های اخیر، طرحی مطرح شد که براساس آن معدنکاران به‌جای پرداخت سهمی به دولت برای رفع تخریب‌های محیط‌زیست ناشی از فعالیت‌های معدنی، خودشان این هزینه را به‌شخصه متقبل شوند. این طرح با نمایندگان مجلس، در جلسات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مطرح شد، اما به نتیجه نرسید. بنابراین، هنوز نظارت دقیقی بر نحوه هزینه‌کرد این سهم توسط دولت و اختصاص هزینه بازسازی طبیعت وجود ندارد؛ پس از دولت انتظار می‌رود که نسبت به هزینه‌کرد خود برای بازسازی طبیعت پس از فعالیت‌های معدنی، شفاف باشد.

سخن پایانی

رابطه میان استخراج و تولید مواد معدنی و محیط‌زیست بسیار نزدیک و وابسته به یکدیگر است و جدا کردن این ۲ از یکدیگر ناممکن است، زیرا از یک‌طرف، به محیط‌زیست دست‌اندازی می‌کنیم و از طرف دیگر، می‌خواهیم از آن نگهداری و محیطی سالم برای آیندگان به‌جا بگذاریم؛ بنابراین بحث استخراج، برداشت و آسیب آن به محیط‌زیست تضادی میان فعالیت اجتماعی ما ایجاد می‌کند.

در نگاهی کلان‌تر، روند زیست انسان در کره خاکی فرآیند تغییرات اقلیمی را به‌شدت تسریع بخشیده و همین موضوع حیات زمین را با دشواری روبه‌رو کرده است. صنعتی شدن کشورها از مهم‌ترین مواردی است که می‌تواند گرمایش زمین و تغییرات اقلیمی را شدت بخشد. بر همین اساس، بسیاری از کشورها در سال‌های اخیر نسبت به این تغییرات محیطی حساس شده‌اند و به‌دنبال آن هستند تا از آسیب‌های ناشی از فعالیت‌های صنعتی بر طبیعت بکاهند. بااین‌وجود، همچنان انتقادات جدی به روند توسعه عملکردی صنایع معدنی در کشور ما وارد است. در واقع، بسیاری از صنایع و تولیدکنندگان با چنان چالش‌های عمیقی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند که در عمل از مفاهیم توسعه پایدار عقب می‌مانند. در هر حال، بی‌توجهی به محیط‌زیست در عمل به‌منزله نادیده گرفتن آینده است. بر همین اساس، از فعالان صنعتی و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با نگاهی مسئولانه نسبت به شرایط تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کنند.

گزارش خبری

ساماندهی طرح شناسنامه‌دار شدن گوهرسنگ‌ها

به گفته معاون طرح‌های توسعه معدن و صنایع‌معدنی ایمیدرو، ساماندهی شناسنامه گوهرسنگ‌ها در کشور در دستور کار قرار دارد.

به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، حسام مقدم‌علی در نشست پایش طرح توسعه صنعت گوهرسنگ کشور که با حضور سیدابومحمد هاشمی مجری طرح برگزار شد، اظهار کرد: با همکاری تشکل‌های تخصصی، صاحب‌نظران و کارشناسان این حوزه، فرآیند ساماندهی شناسنامه گوهرسنگ‌ها تدوین و اجرایی شود.

وی بااشاره به مجموعه اقدامات انجام‌گرفته در حوزه‌های زیرساختی صنعت گوهرسنگ ادامه داد: باید به‌منظور «استخراج غیرمخرب» گوهرسنگ‌ها، دستورالعمل و ضوابطی تهیه و در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار داده شود. معاون ایمیدرو همچنین یادآور شد که تمامی فعالیت‌های ایمیدرو در حوزه گوهرسنگ مبتنی بر «سند ملی توسعه صنعت گوهرسنگ کشور» در حال انجام است.

مقدم‌علی درباره جایگاه تسهیلگری ایمیدرو گفت: ظرفیت‌یابی اکتشاف از سوی ایمیدرو انجام می‌شود، اما اقدامات بعدی برای ثبت و واگذاری معادن به بخش خصوصی، در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت است. وی تاکید کرد: هدف ایمیدرو، ایجاد زمینه برای جذب، حضور سرمایه‌گذاران و توسعه و توانمندی بخش خصوصی این صنعت است.

مقدم‌علی به برنامه «طرح توسعه صنعت گوهرسنگ کشور» برای راه‌اندازی دپارتمان نوآوری و توسعه صنعت گوهرسنگ کشور اشاره کرد و گفت: علاوه بر استفاده از نظرات کارشناسان داخلی و خبرگان این صنعت، همکاری با موسسات معتبر بین‌المللی نیز در این راستا ضرورت دارد.

۱۱ استان اولویت‌دار اکتشاف گوهرسنگ

در این نشست، ابتدا مجری طرح توسعه صنعت گوهرسنگ، گزارشی از اقدامات انجام‌شده ارائه کرد و گفت: دپارتمان نوآوری و توسعه صنعت گوهرسنگ، با بهره‌گیری از مشاوره برجسته‌ترین صاحب‌نظران این صنعت، راه‌اندازی خواهد شد. مجری طرح توسعه گوهرسنگ در ادامه سخنانش خبر داد: نخستین مسابقه ملی مهارت گوهرتراشی برگزار می‌شود. به‌گفته وی، این مسابقه با همکاری سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کل کشور و در شهرستان فردوس برگزار خواهد شد.

هاشمی به اکتشافات در حال انجام اشاره کرد و گفت: ۱۱ استان جزو مناطق اولویت‌دار اکتشاف گوهرسنگ هستند که در حال حاضر توسط طرح توانمندسازی اکتشاف (زیرمجموعه ایمیدرو) انجام می‌شود.

آموزش نیروی انسانی

هاشمی در ادامه گزارش عملکرد، درباره آموزش و توسعه نیروی انسانی اظهار کرد: برای بیش از هزار نفر، دوره‌های آموزشی برگزار شده است که درصد قابل‌توجهی از آموزش‌دیدگان، موفق به راه‌اندازی کارگاه‌های خانگی شده‌اند.

مجری طرح توسعه گوهرسنگ گفت: آزمایشگاه گوهرشناسی مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران و همچنین، کارگاه گوهرتراشی در ادارات آموزش فنی و حرفه‌ای شهرهای زاهدان، همدان و سیرجان توسط ایمیدرو تجهیز و آماده افتتاح هستند. همچنین، کارگاه گوهرتراشی مرکز تحقیقات مواد معدنی یزد نیز در سال گذشته به بهره‌برداری رسیده است و در حال حاضر دومین دوره آموزشی خود را برگزار می‌کند.

هاشمی، ساماندهی آزمایشگاه‌های گوهرشناسی را نیز از دیگر برنامه‌های این مجموعه اعلام کرد و گفت: این برنامه با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در حال اجرا است، به‌طوری که پس از اعتبارسنجی آزمایشگاه‌ها، برای اخذ استانداردهای لازم به سازمان استاندارد معرفی خواهد شد.

مجری طرح توسعه صنعت گوهرسنگ اظهار کرد: کمیته راهبری صنعت گوهرسنگ با همکاری معاونت‌های وزارت صمت و نهادهای دخیل در سند ملی به‌صورت فعال مسائل صنعت گوهرسنگ کشور را پیگیری می‌کند.

در ادامه این نشست، علی‌اصغر یوسف‌نژاد، عضو هیات‌عامل ایمیدرو، با تاکید بر اینکه ایمیدرو به‌دنبال انتفاع در این فرآیند نیست و فقط تسهیلگر و زمینه‌ساز حضور بخش خصوصی است، موضوعاتی همچون ایجاد پایلوت حوزه‌های مختلف این صنعت برای اهداف بلندمدت، اصلاح قوانین، همکاری با تشکل‌ها و مجلس شورای اسلامی را ضروری خواند.

یک منتقد اقتصاد در گفت‌وگو با صمت:

تا پایان دولت سیزدهم وضعیت وخیم‌تر می‌شود

من فکر می‌کنم در ۲ سال باقیمانده از عمر این دولت، وضعیت اقتصاد به‌مراتب بدتر خواهد شد و بعید می‌دانم با وصله‌پینه کردن مدیران هم موفق شوند از شیب انباشت مشکلات کم کنند، به همین دلیل روزهای آینده روزهای خوبی نخواهد بود

امیرعباس آذرموند: یک منتقد اقتصادی درباره انتظارات از جانشین فاطمی‌امین در وزارت صمت می‌گوید: «از آنجایی که پاشنه آشیل فاطمی‌امین موضوع خودرو بود، وزیر بعد باید موفق شود در این حوزه مشکلات را سروسامان دهد. البته مشکلات دیگری هم وجود دارند. تورم بالا در بخش لوازم خانگی، راکد ماندن کارگاه‌ها و ناتوانی در تامین مالی، اشتغال و تجارت خارجی، هر کدام موضوعات مهمی هستند، اما موضوع اصلی خودرو است. این مشکلات هنوز پابرجاست و استیضاح وزیر پیشین هم بیشتر ناشی از عملکرد وزیر در این بخش بود؛ پس انتظار می‌رود وزیر جدید به این موضوعات ورود و تلاش خود را معطوف به رفع آنها کند.»

محمدتقی فیاضی، کارشناس حوزه اقتصاد کلان درباره چشم‌انداز اقتصاد کشور تصریح می‌کند: «من فکر می‌کنم در ۲ سال باقیمانده تا پایان این دولت، وضعیت اقتصاد به‌مراتب بدتر خواهد شد و بعید می‌دانم با وصله‌پینه کردن مدیران هم موفق شوند از شیب انباشت مشکلات کم کنند. به همین دلیل روزهای آینده روزهای خوبی نخواهند بود.»

مشروح گفت‌وگوی صمت با این منتقد اقتصاد را در ادامه می‌خوانید.

◉ سرعت تغییر مدیران ارشد دولت، باز هم شتاب گرفت و در آخرین تغییرات فاطمی‌امین هم استیضاح و برکنار شد. وزیر بعدی باید به کدام انتظارات پاسخ دهد؟

اگر کسی به‌طور اجمالی هم تنش‌های میان دولت و مجلس در ماجرای وزارت صنعت، معدن و تجارت را دنبال کرده باشد، متوجه می‌شود پاشنه آشیل فاطمی‌امین موضوع خودرو بود. این را در بحث‌های طرفداران استیضاح فاطمی‌امین هم آشکارا می‌توانیم مشاهده کنیم که بیش از نیمی از انتقادات مستقیما به مسئله خودرو مربوط بود. جدا از مشکلات واقعی که خودروسازان داخلی به آن دچار شده‌اند و بازار خودرو را بی‌ثبات کرده‌اند، در بحث واردات خودرو نیز قیمت‌ها در ایران حداقل ۳ برابر نرخ کشورهای همسایه است. گفتنی است خودرو چه وقتی به‌شکل یک کالای مصرفی موردتوجه قرار می‌گیرد و چه به‌عنوان کالایی سرمایه‌ای که اجازه کاهش قدرت سرمایه‌های مردم را نمی‌دهد، مورداقبال بخشی از مردم ایران است. در کنار نرخ ناعادلانه، باید توجه کنیم تلاطم‌های بازار خودرو دامنه‌دارتر از این صحبت‌ها بود. استفاده از روش‌هایی مثل قرعه‌کشی یا ایجاد صف‌های طولانی خریداران، همگی نارضایتی‌ها را در کشور را افزایش و نشان داد وزارت صنعت توان سروسامان دادن به اوضاع را ندارد.

◉ این ناتوانی از فاطمی‌امین و مدیرانش ناشی می‌شد یا شرایط موجود؟

به‌نظر من از هر دو. یعنی قطعا نام فاطمی‌امین هم می‌تواند در کنار بسیاری از مسئولان ناتوان این دوره به یادگار بماند، اما باید توجه کنیم مشکلات وسیع صرفا ناشی از ناتوانی مدیران نیست. تحریم‌ها واقعیتی سخت و دشوار هستند که به مانعی برای دسترسی به فناوری‌های نو و روزآمد تبدیل شده‌اند. در چنین وضعیتی اگر مشکلات دیگر هم به‌وجود بیاید، طبیعی است محدودیت عرضه رخ می‌دهد. محدودیت عرضه وقتی با تقاضای فزاینده همزمان می‌شود، نوسانات قیمتی به حداکثر ممکن می‌رسد که در ایران هم شاهد چنین وضعیتی بوده‌ایم.

◉ فساد چقدر در شکل‌گیری این مشکلات موثر است؟

نباید از حرف من این‌طور برداشت شود که ماجرا یکطرفه است. این محدودیت‌ها واقعی هستند و منجر به مشکلاتی شده‌اند، اما نقش مافیا هم قابل چشم‌پوشی نیست. آنها به‌راحتی موفق شدند از ضعف موجود بهره ببرند و از تلاطم‌های بازار حداکثر سود را به‌دست آورند.

◉ به سوال اصلی بازگردیم؛ انتظاری که از وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت می‌رود، چیست؟

از آنجایی که پاشنه آشیل فاطمی‌امین موضوع خودرو بود، وزیر بعد باید موفق شود در این حوزه مشکلات را سروسامان دهد. البته مشکلات دیگری هم وجود دارند. تورم بالا در بخش لوازم خانگی، راکد ماندن کارگاه‌ها و ناتوانی در تامین مالی، اشتغال و تجارت خارجی، هر کدام موضوعات مهمی هستند، اما موضوع اصلی خودرو است. این مشکلات هنوز پابرجاست و استیضاح وزیر پیشین هم بیشتر ناشی از عملکرد وزیر در این بخش بود؛ پس انتظار می‌رود وزیر جدید به این موضوعات ورود و تلاش خود را معطوف به رفع آنها کند.

◉ چقدر شانس می‌توانیم برای وزیر آینده در راستای رفع مشکلات قائل باشیم؟

حقیقتا من شانس چندانی برای این وزیر (که هنوز نمی‌دانیم کیست) قائل نیستم، زیرا موانعی که این وضعیت را رقم زدند دست‌نخورده باقی ماندند و این مشکلات اگر به‌راحتی قابل حل‌وفصل بودند، فاطمی‌امین در این زمینه موفق می‌شد. بعید می‌دانم وزیر جدید بتواند چنان شرایط را متحول کند که رضایت نسبی مردم و نمایندگان مجلس را جلب کند.

فراموش نکنیم تحریم به‌عنوان مادر مشکلات فعلی که به محدودیت‌های ارزی و تجاری دامن می‌زند، همچنان برقرار است و این، کار را برای وزیر آینده دشوار می‌کند. او برای تامین خودرو در داخل و مقابله با مافیا باید کارهای بزرگ و دشواری انجام دهد که من بعید می‌دانم در این شرایط موفق باشد.

◉ تحریم مانعی نیست که کسی آن را فراموش کند، اما به‌نظر شما در شرایط بحرانی نیست که تفاوت میان مدیران کاربلد و تازه‌کار خود را نشان می‌دهد؟

این مسئله را نمی‌توانیم نفی کنیم. موضوع اصلی این است که در دولت سیزدهم هیچ کدام از سیاست‌های کلان کشور تغییر نکرد و تنها افراد عوض شدند. متاسفانه توان مدیریتی مدیران جدید گاه از مدیران پیشین هم کمتر بود که همین بر میزان مشکلات موجود افزود. شما نهادی چون بانک مرکزی را که سیاست‌گذار پولی کشور است در نظر بگیرید؛ در وضعیت نرمال، این نهاد منابع ارزی حاصل از فروش نفت و گاز را وارد حساب‌های خود می‌کرد و بسته به نیاز روز یا این منابع را در بازار عرضه می‌کرد یا معادل ریالی آن را به دولت می‌پرداخت. این راه مهمی برای تامین ارز موردنیاز کشور و دولت بود و با همین روش کسری بودجه در دوره پیش از تحریم جبران می‌شد و بانک مرکزی نیز می‌توانست با عرضه برخی از این منابع در بازار، از نوسانات بیش از اندازه قیمتی جلوگیری کند.

اگر به دوره پیش از تحریم‌ها و حاکمیت نسبی انضباط در اقتصاد کشور برگردیم، مثلا به دوره خاتمی، صنعت خودروسازی کشور این وضعیت را نداشت. چندی پیش با برخی مدیران صنعت خودروسازی صحبت می‌کردم. آنها می‌گفتند در آن دوره، گاه هر سال یک مدل جدید خودرو تولید می‌شد. در واگذاری خودرو نیز نه نیازی به قرعه‌کشی بود، نه اثری از صف، چراکه تحریم نبودیم و روابط خوبی با خودروسازهای بزرگ جهان مثلا فرانسوی‌ها داشتیم که می‌شد پیشرفت کرد.

بیشتر محدودیت‌ها و موانع موجود ناشی از تحریم‌ها است که در هر بخش اثرات خاص خود را دارد. حرف شما را نفی نمی‌کنم، چون درست می‌گویید؛ وقتی در روش سیاست‌گذاری‌ها و سیاست‌ها تحول مهمی رخ نمی‌دهد، حضور افراد کاربلد می‌تواند تا اندازه‌ای به مدیریت مشکلات کمک کند، اما این مدیران توانمند در چارچوب وضع موجود می‌توانند عمل کنند، نه بیشتر. بخشی از مشکلات ما به مدیریت روانی جامعه برمی‌گردد. اگر یادتان باشد در یک سال اول فعالیت دولت رئیسی هم تا حدی در کنترل وضعیت روانی جامعه موفق بوده‌ایم. آن زمان دائم اخبار مذاکرات پخش می‌شد و تریبون‌های رسمی و غیررسمی از احتمال توافق دوباره خبر می‌دادند. همین امر به دولت رئیسی کمک کرد که هیجانات روانی را تا حدی کنترل و از شوک‌های جدید جلوگیری کند. به مرور مشخص شد این دولت اراده کافی برای به نتیجه رساندن مذاکرات ندارد یا حداقل طرف مقابل حاضر نیست به شرایط مدنظر دولت تن دهد.

در این میان افرادی هم که سکان امور را در دست گرفتند، به‌جای اینکه مدیرانی کارکشته باشند، افرادی کارنابلد بودند. اگر از افراد کارکشته در مناصب مهم استفاده می‌شد، ممکن بود در همین چارچوب نیز توفیق حاصل شود. متاسفانه چه در بخش پولی، چه در حوزه صنعت و مدیریت مالی و برنامه‌ریزی کشور این وضعیت کاملا عیان است و در نهایت مجبور شدند خیلی زود همین افراد را از ریاست سازمان برنامه و بانک مرکزی بردارند و مجلس نیز وزیر صنعت را استیضاح کرد.

◉ چه انتظاری از مدیران ارشد، مثلا رئیس سابق سازمان برنامه وجود داشت که برآورده نشد؟

واقعیت این است که انتظار داشتیم او با علم به محدودیت منابع ارزی کشور و اینکه آگاهی از میزان منابع کشور، بودجه‌ای اصولی و منعطف بنویسد، اما با معرفی آقای میرکاظمی بسیاری، از تحولات آینده ناامید شدند. او از بودجه و برنامه‌نویسی اقتصادی هیچ شناختی نداشت و ناگهان بر رأس یک سازمان تخصصی که مسئولیت نوشتن برنامه و بودجه را دارد قرار گرفت؛ پس نتیجه حاصل‌شده دور از انتظار نیست. میرکاظمی دو لایحه بودجه به مجلس تقدیم کرد که هر کدام از دیگری ضعیف‌تر بود. او بودجه را با یک‌سوم کسری بست و موفق شد همان را، با همه تبصره‌های فاجعه‌بار و شلخته به تصویب مجلس برساند. اینجا است که نمی‌شود نافی نقش افراد شد، اما رئیس دولت ترجیح داد در چارچوب موجود، افرادی بی‌تجربه را به وزارت و صدارت برساند که توانمندترین آنها در دولت احمدی‌نژاد فعال بودند؛البته در بخش‌هایی دیگر و بقیه نیز تحت عنوان «جوانان مومن و انقلابی» مقام‌شان توجیه شد.

◉ چشم‌انداز اقتصاد را چگونه می‌بینید؟

من فکر می‌کنم در ۲ سال باقیمانده از عمر این دولت، وضعیت اقتصاد به‌مراتب بدتر خواهد شد و بعید می‌دانم با وصله‌پینه کردن مدیران هم موفق شوند از شیب انباشت مشکلات کم کنند، به همین دلیل روزهای آینده روزهای خوبی نخواهد بود.

◉ شنیده می‌شود بناست دولت امسال برنامه هفتم را تحویل مجلس دهد. برخی امسال را بدترین سال برای این کار می‌دانند. نگاه شما به این مسئله چگونه است؟

من فکر می‌کنم منتقدان تا حدود زیادی حق دارند، زیرا در پایان سال جاری، انتخابات مجلس برگزار می‌شود و نمایندگان از همین امروز فکر و ذکرشان حضور دوباره در بهارستان است.

باید به این نکته توجه شود که بنا بر تجربه، در هر انتخابات مجلس حدود ۷۰ درصد نمایندگان یا توسط شورای نگهبان کنار زده می‌شوند یا رای نمی‌آورند. این مهم در حالی رخ می‌دهد که هم‌اکنون خود دولت با ۷ تغییر در ۲۱ ماه، تغییرات فراوانی داشته و رئیس سازمان برنامه هم به‌تازگی تغییر کرده است. مهم است که رئیس جدید این سازمان چقدر سریع بتواند بر امور مسلط شود.

به‌نظر می‌رسد برنامه هفتم توسعه با ۲ سال تاخیر، اواخر سال تدوین و به مجلس ارسال شود که به احتمال زیاد در اواخر سال به‌دست نمایندگان خواهد رسید. به این ترتیب بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ همزمان خواهد بود با بررسی برنامه هفتم توسعه که هر کدام زمان‌بر و دشوار هستند و وقتی همزمان می‌شوند دشوارتر هم خواهند شد. در شرایطی که تنها چند ماه به انتخابات مجلس باقی مانده، برای جمع کردن نمایندگان در مجلس، باید تلاش فراوانی کرد؛ بر همین اساس می‌توان حدس زد برنامه هفتم و بودجه احتمالا به‌شکل سرسری و بدون دقت کافی بررسی می‌شوند که به زیان کشور است.

◉ چالش‌های برنامه هفتم چیست؟

در این باره باید یک نگاه کلی به برنامه‌های مختلف در کشور بیندازیم. من فکر می‌کنم از برنامه پنجم توسعه به این سو، نظام برنامه‌ریزی کشور دچار یک تغییر جدی شد و همین انحرافات جدی در محتوای برنامه‌های توسعه را به‌دنبال داشت. تا پیش از این، برنامه یک رسالت اصلی داشت که عبارت بود از تعیین اهداف کلان نظام حاکم؛ اهدافی که کلیت نظام هم خود را مقید به رعایت چارچوب و کلیات آن می‌کرد. از برنامه پنجم توسعه، قانون برنامه به بسته‌ای حقوقی تبدیل شده که با مجموعه‌ای از احکام چون کشکولی می‌ماند که آرزوهای دولت و نمایندگان مجلس را حمل می‌کند. نتیجه این رویکرد تازه و انحرافی این است که کشور در شرایط محدودیت منابع، نسبتی با آرزوهای بزرگ بیان‌شده در برنامه ندارد و مسئله‌ای مثل میزان سرمایه‌گذاری موردنیاز کشور هم موردبی‌توجهی قرار می‌گیرد. پس باید اذعان کنیم لااقل دو برنامه اخیر کشور کارکرد اصلی خود را از دست داده است.

در جهان امروز شیوه برنامه‌ریزی سلب که در ایران باب است، دیگر مرسوم نیست و در عوض روش‌هایی در دستور کار دولت‌ها قرار دارند که به‌مراتب منعطف‌تر و کارآمدتر هستند. به‌طور مثال بستن بودجه چندساله که بتواند بودجه‌ریزی سالانه را هم در خود داشته باشد و اهداف کلان را مشخص کند، امروز بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نکته گفتنی دیگر هم این است که امسال مجلس یازدهم به پایان می‌رسد. اگر بخواهم دقیق‌تر بگویم در بهار سال آینده مجلس بعدی کار خود را شروع می‌کند و دولت فعلی هم در ابتدای سال ۱۴۰۴ باید دوباره وارد انتخابات شود و ممکن است تغییر کند. پس این برنامه را که به‌نظر نمی‌رسد برنامه‌ای کارشناسی‌شده باشد باید دولت و مجلسی اجرا کنند که ممکن است از نظر رویکرد با دولت و مجلس فعلی متفاوت باشند. از آنجایی که در کشور ما گاه پیش آمده که یک دولت برنامه دولت پیشین را به‌دلیل اختلاف‌نظر جناحی اجرا نکرده، این برنامه نیز باوجود هزینه‌هایی که برای تدوین و تصویبش می‌شود، می‌تواند دچار چنین مواجهاتی بشود.

اجرای آزمایشی پیش‌نویس ارزیابی دانش‌بنیان‌ها

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهوری از اجرای آزمایشی پیش‌نویس ارزیابی دانش‌بنیان‌ها از اواخر اردیبهشت جاری خبر داد. به گزارش ایسنا، روح‌الله دهقانی فیروزآبادی در نخستین نشست خبری خود با رسانه‌ها به تشریح برنامه‌های معاونت علمی پرداخت. وی توسعه اقتصاد دانش‌بنیان را از مسائل جدی معاونت علمی دانست و گفت: در این راستا از ابتدای فعالیت این دوره ماموریت جدی به معاونت علمی ابلاغ شده که آن هم اقتصاد دانش‌بنیان است. وی با بیان اینکه، در حال حاضر، ۸ هزار و ۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان در حوزه‌های مختلف در کشور ایجاد شده، اظهار کرد: ما برای توسعه، هیچ راهی جز توسعه اقتصاد دانش‌بنیان نداریم و امید داریم با سیاست‌های جدیدی که طراحی شده است، نسل چهارم معاونت علمی، شاهد رشد اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش سهم آن در GDP کشور باشیم. دهقانی برنامه‌ریزی برای ایجاد ۲۰ هزار شرکت در افق ۱۴۰۴ را از برنامه‌های معاونت نام برد و ادامه داد: طی ۱۰ سال، تنها ۶ هزار و ۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان تاییدیه دریافت کردند و این در حالی است که در سال ۱۴۰۰، تعداد ۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان و در سال ۱۴۰۱، تعداد ۱۴۰۰ شرکت دانش‌بنیان تاییدیه دریافت کرده‌اند. این مقام مسئول، در راستای ایجاد اشتغال برای همه دانش‌آموختگان، ایجاد ۲۰ شرکت دانش‌بنیان را تا افق ۱۴۰۴ ضروری دانست. معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری ادامه داد: از سال ۱۳۸۹، قانون حمایت از دانش‌بنیان‌ها تصویب و طی ۱۲ سال اجرایی شد و از سال گذشته نیز، طرح جهش تولید دانش‌بنیان به تصویب رسید تا در نقاطی که ناهماهنگی و نبود تناسب جدی به چشم می‌خورد، براساس این قانون مرتفع شود؛ از این رو قانون جهش تولید دانش‌بنیان، دستمایه تغییر نظام ارزشیابی دانش‌بنیان‌ها در کشور شده است.

وزارت صمت بعد از فاطمی‌امین با دانش‌بنیان‌ها چه می‌کند؟

خوش‌بین به آینده

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

واضح است که اقتصاد دانش‌بنیان موجب کاهش هزینه‌های تولید می‌شود و قاعدتا بهره‌وری و کیفیت محصول را افزایش می‌دهد و شرایط را برای رقابت‌پذیرتر کردن محصولات فراهم می‌کند. به‌همین دلیل، کارشناسان تاکید می‌کنند که شرکت‌ها و صنایع بزرگ نباید نسبت به حوزه دانش‌بنیان غفلت داشته باشند. با این مبنا و باتوجه به اصلاح رویکردی که در وزارت صمت از سال گذشته اتفاق افتاده بود، بحث فناوری و نوآوری به‌عنوان یکی از موضوعات مهم در دستور کار وزارتخانه قرار گرفت و چند هدف کلیدی و عمده برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در کشور طراحی شد که بحث توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری، حفظ محیط‌زیست، کاهش قیمت، افزایش کیفیت و توسعه صادرات، اهدافی بودند که برای توسعه اقتصاد و تولید دانش‌بنیان در وزارت صمت در نظر گرفته شدند. حال باید منتظر بود و دید که بعد از برکناری سیدرضا فاطمی‌امین، نگرش موجود درباره تعاملات با دانش‌بنیان‌ها در وزارت صمت ادامه‌دار خواهد بود یا خیر؟

صمت در این گزارش به بررسی تعاملات وزارت صمت در راستای توسعه فعالیت دانش‌بنیان‌ها در بدنه صنعت کشور پرداخته است.

صاحبان صنایع به تولیدکنندگان داخلی بی‌اعتماد هستند، به‌گونه‌ای که در بسیاری از مواقع، این افراد حاضر می‌شوند تا هزینه بیشتری برای خرید کالای خارجی پرداخت کنند

استیضاح وزیر یک تصمیم زودهنگام بود

امیرعباس اختراعی، رئیس هیات‌مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران در گفت‌وگو با صمت، فعالیت‌های سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر سابق صمت را درباره تغییرات مهم ساختاری این وزارتخانه ارزشمند دانست و بااشاره به آینده تعاملات وزارت صمت با دانش‌بنیان‌ها گفت: در گام نخست باید به این موضوع اشاره کرد که صمت وزارتخانه بزرگی متشکل از ۳ نهاد بزرگ دیگر است که به‌عنوان بزرگ‌ترین وزارتخانه اجرایی در بدنه دولت شناخته می‌شود. به‌همین‌دلیل، حجم فعالیت‌ها در این نهاد پیچیده است و از شرایط خاصی پیروی می‌کند.

وی ادامه داد: یکی از ضرورت‌هایی که در این وزارتخانه مهم به نظر می‌رسید، تغییر ساختار بدنه وزارتخانه بود که به‌اعتقاد من، آقای فاطمی‌امین دست روی نقطه خوبی گذاشت و تغییرات ساختاری خوبی ایجاد کرد، اما به‌ثمرنشستن چنین کارهای زیربنایی زمانبر است، به‌همین دلیل، شایسته بود که مجلس فرصت بیشتری را برای وی قائل می‌شد تا فرصت اجرایی کردن آن کارها را پیدا کند. شاید بعد از گذشت مدت زمانی، بهتر و دقیق‌تر می‌شد نسبت به فعالیت‌های آقای فاطمی‌امین قضاوت کرد.

وی افزود: موضوع دیگر، حل چالش‌های صنعت خودرو است، از نظر من، هیچ وزیر صمتی نتوانسته بر وضعیت ژولیده و نابسامان خودرو فائق آید. باوجود آنکه همه در زبان و بیان، خواهان سامان یافتن صنعت خودرو هستند، اما همواره شاهد این بوده‌ایم که هرگاه وزیری خواهان سامان‌بخشی به صنعت خودرو بود، با شکست یا استیضاح مواجه شده است. حال صرف‌نظر از اینکه عملکرد وزرا چه بوده است، نباید غافل از این شویم که صاحبان صنعت خودرو نفوذ بالایی دارند و حتی می‌توانند مدیران بالادستی خود را تغییر دهند.

بی‌شک توان تغییرات ساختاری صنعت خودرو بزرگ‌تر از توان وزیران شده است و مجلسی‌ها خود باید فکری به حال این اوضاع کنند تا این ضایعه بزرگ به‌شکلی شایسته‌تر مدیریت شود. در غیر این صورت، دوره به دوره، شاهد این خواهیم بود که مسائل حاشیه‌ای بیشتری به‌وجود می‌آیند و باید شاهد سلام و خداحافظی وزرای بیشتری باشیم.

به‌گفته رئیس هیات‌مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران، آقای فاطمی‌امین تاکید داشت که برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای باشند که در راستای منافع بخش خصوصی باشند، نه آنکه تنها به مزاج برخی مدیران خوش بیایند.

وی افزود: به‌اعتقاد من، چنین دیدگاهی خوب است که استمرار پیدا کند. خواهان این هستیم که در صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات، روابط صمیمی‌تری میان معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان با اعضای صنایع به‌وجود بیاید تا اجرایی‌تر و عملی‌تر به تفاهمنامه‌ای که پیش‌تر در راستای توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان در صنعت منعقد شده بود، پرداخته شود که پیش‌بینی می‌شود این وضع باوجود تغییر و تحولات ادامه پیدا کند.

اهمیت ناچیز کیفیت برای تولیدکننده

بشری قنبری، مدیر یک شرکت دانش‌بنیان که به تولید مواد اولیه محصولات نانویی می‌پردازد، در گفت‌وگو با صمت درباره اهمیت ارتباط دانش‌بنیان‌ها با صاحبان صنایع گفت: چالش اصلی در توسعه کاربرد مواد اولیه نانویی به‌منظور تولید محصولات صنعتی با کیفیت بالا، به اقناع تولیدکنندگان بزرگ در صنعت ارتباط دارد، به‌گونه‌ای که باوجود تولید نانو مواد اولیه با کیفیت داخلی، هنوز نتوانسته‌ایم نمایندگان صنایع مختلف را متقاعد به همکاری و خرید محصول خود کنیم. وزارت صمت به‌عنوان متولی اصلی صاحبان صنایع نقشی جدی در تحکیم روابط میان این دو دارد.

▣ ارتقای کیفیت از حوصله تولیدکننده خارج است

وی افزود: ناگفته نماند که شرایط تولید در کشور به‌قدری دشوار و سخت است که اضافه کردن یک مزیت به کالا در راستای افزایش کیفیت، از درجه اهمیت پایینی برخوردار است. در اصل، شرایط تولید در کشور به‌گونه‌ای است که تولیدکننده به فکر افزایش کیفیت نیست، چرا که بسیاری معتقدند، فروش کالاها با همین کیفیت با مشکل روبه‌رو است، چه برسد به آنکه بخواهند کیفیت خود را هم افزایش دهند و در راستای آن، افزایش نرخ هم داشته باشند، حتی تولیدکنندگانی که با هدف صادرات فعالیت می‌کنند هم، به‌سختی به افزایش کیفیت کالاهای خود راضی می‌شوند.

▣ صمت مقابل ورود مواد اولیه بی‌کیفیت چینی بایستد

قنبری افزود: اعتماد صاحبان صنایع هم چالش دیگری است که بیشتر دانش‌بنیان‌ها با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

گفتنی است، صاحبان صنایع به تولیدکنندگان داخلی بی‌اعتماد هستند، به‌گونه‌ای که در بسیاری از مواقع، این افراد حاضر می‌شوند تا هزینه برای خارجی بودن یک کالا پرداخت کنند و توجهی به کیفیت بالای کالاهای تولیدی در داخل ندارند. آنها با اینکه می‌دانند کیفیت بسیاری از کالاهای خارجی کمتر است، باز ترجیح‌شان این است که مواد اولیه ایرانی نخرند، حتی در برخی موارد، در شرایط نرخ برابر هم، کالای خارجی را ترجیح می‌دهند. به‌اعتقاد من، تفکر نسبت به تولیدات داخلی به‌شدت در عرصه تولید مخدوش شده است، حتی باوجوداینکه نمونه آزمایشی هم در اختیار شرکت‌های بزرگ تولیدی و صنعتی می‌گذاریم، اما بحث اینجا است که بیشتر تولیدکنندگان، حوصله تحقیق و تولید ندارند. آنها معتقدند بازار داخلی، کشش کیفیت بالا را ندارد و مشتری به کیفیت قبلی راضی است.

این فعال دانش‌بنیان بااشاره به برخی تولیدات خود در زمینه ساخت نانو مواد اولیه ادامه داد: خوشبختانه تاکنون توانسته‌ایم مواد مختلف نانو از قبیل اکسید روی، اکسید تیتانیوم، اکسید گرافن و نانو ذرات نقره را تولید کنیم که این نانومادها را می‌توان در کاربردهای صنعتی مورداستفاده قرار داد. برای مثال، در تولید کاشی و ماسک‌های آنتی‌باکتریال از نانو پودر اکسید روی استفاده می‌شود که کیفیت آن را بسیار بالا می‌برد. در کل، وقتی به محصولات، ویژگی آنتی‌باکتریالی اضافه شود، افزون بر اینکه مانع رشد باکتری می‌شود، مدت‌زمان ماندگاری مواد غذایی را هم افزایش می‌دهد که عمر آن مواد غذایی را برای مصرف بیشتر می‌کند.

قنبری درباره روند تولید نانومواد اولیه داخلی افزود: به‌طورمعمول، نانو موادی را تولید می‌کنیم که مواد اولیه آن در داخل کشور موجود باشد و نیازی به تهیه از خارج نباشد؛ چرا که از یک‌سو هزینه تمام‌شده بالا می‌رود و از طرفی هم، تامین آن با فرآیند دشواری همراه است، به‌همین‌دلیل صرفه اقتصادی ندارد. همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، از آنجایی که بیشتر تولیدکنندگان ترجیح می‌دهند، نانومواداولیه خارجی و بیشتر چینی تهیه کنند، ساخت این مواد برپایه مواد اولیه خارجی اصلا برای مصرف‌کننده به‌صرفه نیست. برای مثال، بیشتر کارخانه‌های رنگ‌سازی و صنایع آرایشی برای تولید رنگ نیاز به نانو مواد اولیه اکسیدتیتانیوم دارند؛ مواد اولیه این نانو مواد وارداتی است و چون نرخ تمام‌شده تولید بالا است، تنها در صورت دریافت سفارش از شرکت‌های تولیدی آن را می‌سازیم. گفتنی است، این ماده، کاربردهای مختلف و مهمی دارد که موجب ارتقای کیفیت محصولات نانویی می‌شود؛ اما به‌دلیل ارزان بودن نمونه مشابه چینی، توان رقابت نداریم. این در حالی است که کیفیت نانو مواد اولیه چینی بسیار پایین‌تر از همان محصول در داخل است، اما با این شرایط، شرکت‌های تولیدکننده به‌دلیل نرخ ارزان‌تر ترجیح می‌دهند که از چین این مواد را تهیه کنند و چون تهیه همان مواد به‌دلیل دریافت مواد اولیه از خارج برای شرکت‌های داخلی گران تمام می‌شود، شرکت‌ها ترجیح می‌دهند کالایی بی‌کیفیت‌تر اما با نرخ تمام‌شده کمتری خریداری کنند.

> هیچ وزیر صمتی نتوانسته بر وضعیت ژولیده و نابسامان خودرو فائق آید؛ باوجود آنکه همه در زبان و بیان، خواهان سامان یافتن صنعت خودرو هستند

توفیق چندانی در صنعت کشاورزی نداشتیم

به‌طورکلی، وقتی صحبت از ارتباط صنعت با شرکت‌های دانش‌بنیان می‌شود؛ یعنی آنکه به کمک علم و فناوری به تولید انبوه کالا و خدمات داخلی با کیفیت بالا برسیم. سیامک آزادی، رئیس پارک علم و فناوری استان کرمانشاه در تاکید این فرآیند به صمت گفت: توسعه دانش‌بنیان‌ها زمانی رخ می‌دهد که همه اجزای این زیست‌بوم اعم از اکوسیستم نوآوری با صاحبان صنایع بتوانند در ارتباط با یکدیگر به‌عنوان یک راهبرد اساسی در توسعه کشور به آن نگاه کنند، نه آنکه تنها به‌عنوان یک رویکرد مهم در نظر گرفته شود، بنابراین توجه به کسب‌وکارهای نوین باید از الزامات اساسی وزارتخانه‌ها و اداراتی که در زمینه صنعت، معدن، تجارت، کشاورزی، فنی و مهندسی و... فعالیت می‌کنند، باشد. در حالی که تاکنون نتوانسته‌ایم توفیقات چندانی به‌ویژه در صنایع تبدیلی کشاورزی حاصل کنیم.

وی گفت: یادمان باشد، استفاده از قدرت صاحبان صنایع برای این هدف، می‌تواند به‌عنوان رویکردی مهم در نظر گرفته شود. از آنجایی که محور توسعه اقتصادی هر کشوری بخش خصوصی است، بنابراین برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان‌ها، راهی جز جذب بخش خصوصی به‌عنوان رکنی مهم در بازار و تولید انبوه نیست، چرا که امکانات مالی نهادهای دولتی تنها برای بقای دانش‌بنیان‌ها کفایت می‌کند نه توسعه آنها به‌عنوان یک قدرت اقتصادی در کشور. در نهایت، ایجاد اشتغال و توسعه کارآفرینی باید برعهده بخش خصوصی باشد. بسیاری معتقدند که دولت و پارک‌های علم و فناوری باید خطر سرمایه‌گذاری را برای بخش خصوصی کاهش دهند تا بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در راستای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان‌ها قانع شود. در غیر این صورت، هم نمی‌توان هدف توسعه اقتصاد دانش‌بنیان را عملیاتی کرد، هم اینکه نمی‌توان توقعی از بخش خصوصی داشت.

وی درباره اهمیت تجاری‌سازی محصولات دانش‌بنیان با توان وزارت صمت گفت: به‌طورقطع، در فرآیند تجاری‌سازی، یکی از رویکردهای مهم در راستای بهره‌گیری از محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان، تاییدیه از سوی متولیان استاندارد در کشور است که این روند را برای بازار هدف راحت‌تر می‌کند و می‌تواند با رویت این گواهینامه با اطمینان بیشتری خرید کند، همچنین کار بخش‌های دولتی در روند شناسایی محصول تسهیل می‌شود تا آن دسته از محصولاتی را که دارای این گواهینامه هستند، بهتر و دقیق‌تر انتخاب کنند. باتوجه به اینکه بخش گسترده‌ای از بازار شرکت‌های دانش‌بنیان در داخل است، می‌تواند کمک شایانی به توسعه بازار برای این محصولات داشته باشد و زمینه ورود محصولات دانش‌بنیان به بخش‌های خصوصی و دولتی را با روند بهتری فراهم کند.

سخن پایانی

باتوجه به گفته سیدرضا فاطمی‌امین که چندی پیش درباره توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان در مراسمی به آن تاکید داشت، الزاما نباید به‌دنبال کارهای پیچیده بود. فاطمی‌امین باور دارد دانش‌بنیان شدن کسب‌وکارها فقط به یکی،دو حوزه خاص برنمی‌گردد و همه کسب‌وکارها باید دانش‌بنیان شوند. چنین تفکری موجب حذف موانع دست‌وپاگیر دانش‌بنیان‌ها در مسیر توسعه می‌شود. گفتنی است، حوزه دانش‌بنیان در همه عرصه‌ها اعم از تولیدی، توزیعی و خدماتی اهمیت دارد. کالا و خدماتی که در سازکار دانش‌بنیان تولید می‌شود، می‌تواند کیفیت بهتری داشته باشد و با نرخ پایین‌تر عرضه شود؛ پس ما به‌سمت دانش‌بنیان شدن می‌رویم تا به تولیدات باکیفیت‌تر برسیم.

یادداشت

صنعت هوایی، نیازمند حمایت دولت

بهرام سلطان‌محمد ـ رئیس یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه ساخت تجهیزات هواپیماهای بدون سرنشین

صنعت هوانوردی جزو صنایع پیشرو و پیشران در دنیا است که در لبه تکنولوژی قرار گرفته است. باتوجه به ارزش ۱۱میلیارد دلاری بازار ناوگان هوایی، بازار ۵میلیارد دلاری تعمیر و نگهداری و بازار تحقیق و توسعه به ارزش یک میلیارد دلار که زمینه ایجاد بازاری ۱۷ میلیارد دلاری را فراهم آورده است، باید گفت، توسعه ناوگان هوایی کشور متناسب با میانگین جهانی، می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد ۳۴۱ هزار شغل شود. گفتنی است، کشور حداقل به ۳۶۶ فروند هواپیما نیاز دارد که برای تامین آن تا سال ۱۴۱۰ ، حدود ۳۶ میلیارد دلار نیاز داریم تا ایران با میانگین دنیا همگام شود. گفتنی است، دانش‌بنیان‌ها توانایی کافی در حل معضلات مربوط به فرسودگی و تعمیر نگهداری صنعت هوایی دارند که به‌تبع آن می‌توانند در کنترل هزینه‌ها نقش‌آفرین باشند. رشد و توسعه دانش‌بنیان‌ها در صنعت هوایی کشور نیازمند صبر و حوصله زیاد متولیان و فعالان این حوزه است، چرا که بازگشت سرمایه معمولا در بازه زمانی طولانی‌تری نسبت به دیگر صنایع مشابه نظیر خودروسازی اتفاق می‌افتد. در چندین سال اخیر، متاسفانه سرمایه‌گذاری لازم در صنعت هوایی کشور انجام نشده است و در دنیا هم به‌عنوان یک صنعت زیرساختی به‌حساب می‌آید و دولت‌ها نقش بسیار مهمی در توسعه شرکت‌های هواپیمایی دارند. با اینکه بیشتر این شرکت‌ها خصوصی هستند، اما پشتیبانی دولتی و سرمایه اولیه دولتی بوده که این شرکت‌ها را تبدیل به غول‌های بزرگ صنعت هوایی در جهان کرده است. توسعه و پیشرفت در حوزه صنایع هوایی از توان شرکت‌های کوچک خصوصی بر نمی‌آید و نیازمند سرمایه‌گذاری دولتی است، چرا که صنعت هواپیمایی یک صنعت سرمایه‌بر است و هزینه‌های زیادی را می‌طلبد تا به تولید برسد. همچنین، زمان زیاد هم می‌طلبد تا شرکتی بتواند در این زمینه رشد کند و توسعه یابد. تولیدات در این صنعت زمانی می‌تواند مورداستفاده قرار گیرد که استانداردهای جهانی آن را تایید کرده باشند تا در نهایت به چرخه مصرف برسد. تامین ایمنی، دیگر موضوعی است که اهمیت زیادی دارد و بی‌شک برای تامین ایمنی باید سرمایه دولتی در جریان توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان این حوزه قرار بگیرد. باتوجه به برگشت درازمدت سرمایه در حوزه صنایع هوایی، غیرممکن است که بخش خصوصی بتواند استارتر این حوزه باشد، چرا که علاوه بر هزینه‌های بالایی که برای شروع فعالیت می‌طلبد، در مدت زمان کوتاه بی‌بازده است. به‌طورخوش‌بینانه، یک شرکت دانش‌بنیان باید دست‌کم بین ۸ تا ۱۰ سال فعالیت داشته باشد تا محصول کار و فعالیت خود را برداشت کند. این صنعت نقطه مقابل خودروسازی است که به‌طورمعمول، شرکت‌های خودروسازی صرفه اقتصادی خوبی را تجربه می‌کنند، هرچند در این صنعت هم موفق عمل نکرده‌ایم و پیشرفت‌های موردانتظار حاصل نشده است. یکی از اصلی‌ترین نیازهای کشور در صنعت هوایی، پهپادهایی است که خدمات غیرنظامی ارائه می‌دهند. گفتنی است، اگر دانش‌بنیان‌ها در این زمینه فعالیت کنند، علاوه بر اینکه زودتر به‌نتیجه می‌رسند، توان علمی و فناورانه ما هم پاسخگو است، البته به‌شرطی که حمایت اولیه از سوی نهادهای دولتی نظیر معاونت علمی صندوق‌های مربوطه اتفاق بیفتد. ساخت پهپاد می‌تواند یک عرصه مهم برای فناوران به‌حساب بیاید. به‌عبارت روشن‌تر، اگر دانش‌بنیان‌ها در این زمینه فعالیت داشته باشند، برد بیشتری را تجربه می‌کنند. بی‌شک توان کافی برای توسعه صنعت هوایی دارند و می‌توانند نقش‌آفرینی کنند. برای بالفعل شدن ظرفیت‌های دانش‌بنیان در صنایع هوایی افزون بر سرمایه‌گذاری، نیازمند توسعه زیرساخت‌های آزمایشگاهی نیز هستیم. متاسفانه به‌دلیل فراهم نکردن زمینه برای رشد دانش‌بنیان‌ها، بسیاری از نخبگان این حوزه جذب شرکت‌های بزرگ هواپیمایی در سراسر جهان شده‌اند و امروز در کشورهای پیشرفته و شرکت‌های رده بالای صنعت هوایی دنیا فعالیت می‌کنند. توسعه پروژه‌های محصول‌محور باید با نظارت دانشگاه و توسط شرکت‌های دانش‌بنیان دنبال شود. اگر بتوانیم شبکه‌ای از شرکت‌های دانش‌بنیان این حوزه را گرد هم بیاوریم، کمک ویژه‌ای به طراحی و توسعه محصولات دانش‌بنیان فناوری هوایی صورت می‌گیرد و در این مسیر، مصمم هستیم.

یادداشت

پایان سلطه دلار!

علی سعدوندی
اقتصاددان

نرخ دلار در بازارهای جهانی دوباره اوج گرفته و همین امر موجب نگرانی بسیاری از اقتصادهای بزرگ دنیا از جمله چین شده است. سال‌هاست دولت چین با پایین نگه‌داشتن تعمدی ارزش یوان سعی در ورود این ارز به بازارهای تجارت جهانی دارد. پول امریکایی در بازارهای جهان آنچنان قدرتمند است که به سیستم مالی جهانی ورود کرده و توانسته به‌عنوان سلاحی علیه اقتصاد کشورها، عمل کند. بر همین اساس دولت‌های مختلف از جمله چین، روسیه و حتی اتحادیه اروپا به آزمایش گزینه‌های جایگزین دلار در مراودات مالی خود روی آوردند.

نگرانی بسیاری از کشورها از تسلط دلار امریکا بر نظام مالی جهانی و توانایی امریکا در تبدیل دلار به سلاحی به‌نفع خود، این کشورها را مجبور به آزمایش جایگزین‌های دیگری برای محدود کردن سلطه دلار کرده است. یکی از کشورهایی که قصد دلارزدایی از مبادلات تجاری خود را دارد، ایران است، اما جدی‌ترین دلارزدایی از معاملات در واکنش به جنگ روسیه با اوکراین رخ داد، زیرا ایالات‌متحده و سایر کشورهای غربی در واکنش به این جنگ، تحریم‌های اقتصادی را علیه روسیه اعمال کردند، اما در روی دیگر سکه روس‌ها هم بیکار ننشستند و با دولت چین برای کاهش وابستگی به دلار و ایجاد همکاری بین سیستم‌های مالی خود همکاری کردند. دلارزدایی در حال حاضر به هدفی فراگیر بین کشورهای مختلف جهان تبدیل شده؛ به‌طوری‌که حتی پاکستان نیز جزو پیشگامان این امر با عقد پیمان‌های پولی اقدام به دلارزدایی از مبادلات خود کرد.

همچنین در ماه‌های اخیر، برزیل و آرژانتین درباره ایجاد یک ارز مشترک برای دو اقتصاد بزرگ امریکای جنوبی گفت‌وگو کرده‌اند. برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی از جمله سنگاپور هم تلاش‌هایی برای دلارزدایی از مبادلات تجاری خود انجام دادند. هند نیز که به‌تازگی به جمع اقتصادهای برتر جهان پیوسته، تمایل دارد مبادلاتش را با روپیه انجام دهد؛ از همین رو امارات متحده عربی و هند در حال مذاکره برای استفاده از روپیه برای تجارت کالاهای غیرنفتی، در فاصله دور از دلار هستند.

ایران نیز به‌دلیل اعمال تحریم‌های ظالمانه از قافله کشورهای در حال دلارزدایی عقب نمانده و باتوجه به مشکلات به‌وجود آمده برای صادرات نفت در اثر اعمال تحریم‌ها، ارز حاصل از صادرات غیرنفتی به‌طور محسوس و چشمگیر در اقتصاد خود را نشان می‌دهد؛ لازم به ذکر است همچنان این مقدار ارزآوری غیرنفتی برای کشوری به‌وسعت ایران رقمی بسیارناچیز است.

با اعمال بیشتر تحریم‌ها و عضو نبودن ایران در Fatf، ارز حاصل از صادرات نفتی و غیرنفتی نیز جوابگوی نیازهای مبادلات تجاری کشور نبود؛ بنابراین ایران نظیر سایر کشورهای جهان در دوران بحران مالی سال ۲۰۰۷ باید به پیمان پولی دوجانبه با کشورهای همسو می‌پیوست.

یکی از نقاط اصلی آسیب‌پذیری کشور بعد از اعمال تحریم‌های امریکا، سیستم تعاملات بانکی بین‌المللی است، زیرا اکثر تبادلات مالی خارجی کشور برپایه دلار و یورو انجام می‌شد. سرانجام ایران نیز برای دلارزدایی از مبادلات خود به انعقاد پیمان‌های پولی با کشورهای دوست روی آورد و در همین راستا با روسیه پیمان ارزی امضا کرد و نمادی به این نام در بازار متشکل ارزی گشایش یافت که همین خبر بلافاصله بر نرخ دلار در بازار اثر گذاشت و تا حدودی روند کاهشی به نرخ دلار بخشید.

اما متاسفانه این روند ادامه‌دار نبود، چون کشور روسیه نیز تحت تاثیر تحریم‌های بسیار شدید اتحادیه اروپا قرار دارد.

همین موضوع سلطه دلار بر بازارهای تجاری جهان را بیشتر نشان می‌دهد و طبیعی که قدرت‌های اقتصادی جهان بخواهند که به سلطه دلار بر بازارهای تجاری پایان بدهند. باوجود این تحرکات، بسیاری معتقدند پایان برتری جهانی دلار به این زودی‌ها فرا نخواهد رسید. در حال حاضر، بانک‌های مرکزی هنوز حدود ۶۰ درصد ذخایر ارزی خود را به دلار نگهداری می‌کنند.

رشد ۱۳ درصدی سپرده‌های ارزی ایران

بانک تسویه‌حساب‌های بین‌المللی از رشد ۱۳ درصدی سپرده‌های ایران در بانک‌های خارجی و مراودات مالی بیش از ۲۱ میلیارد دلاری خبر داد. به گزارش ایبنا، بانک تسویه‌حساب‌های بین‌المللی در جدیدترین گزارش اعلام کرد: میزان سپرده‌های ایران نزد بانک‌ها و موسسات مالی خارجی در پایان سال میلادی قبل بالغبر ۱۹.۸ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۲ میلیارد دلار معادل ۱۳ درصد افزایش یافته است. براساس این گزارش از کل سپرده‌های ایران نزد بانک‌ها و موسسات مالی خارجی در ۳ ماه پایانی سال قبل بالغبر ۱۱.۱ میلیارد دلار نزد بانک‌های خارجی و بقیه نزد موسسات مالی غیربانکی قرار داشت. تعهدات ایران در برابر بانک‌ها و موسسات مالی خارجی نیز ۱.۷۶ میلیارد دلار بوده که با رشد ۵ درصدی نسبت به مدت‌زمان مشابه سال گذشته روبه‌رو شد. از کل تعهدات ایران ۸۷۶ میلیون دلار مربوط به بانک‌های خارجی و بقیه مربوط به موسسات مالی غیربانکی بود. کل مراودات مالی ایران با بانک‌ها و موسسات مالی خارجی هم ۲۱.۵ میلیارد دلار بود که با رشد ۱۲ درصدی مواجه شد. از کل سپرده‌های ایران نزد بانک‌ها و موسسات حدود ۸.۵ میلیارد دلار به یورو نگهداری می‌شود و سهم دلار هم فقط ۲۷۳ میلیون دلار است. از کل تعهدات ایران نیز ۱.۴ میلیارد دلار در قالب یورو بوده و سهم دلار فقط ۹ میلیون دلار محاسبه شده است. مقر اصلی بانک تسویه‌حساب‌های بین‌المللی در شهر بازل سوئیس بوده و گزارش‌های آن تحت عنوان بانکداری بین‌المللی و تحولات بازار مالی ۴ بار در سال منتشر می‌شود. در این گزارش‌ها سپرده‌ها و تعهدات مجموعه‌ای از بانک‌ها و مؤسسه‌های مالی غیربانکی متعلق به ۴۴ کشور دنیا که عمدتا اروپایی هستند اعلام می‌شود.

آزمون‌وخطا برای حذف ارز شاخص از مبادلات جهانی

طرد دلار از اقتصاد ممکن نیست

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

دلارزدایی واژه‌ای است که به‌تازگی ازسوی مسئولان اقتصادی کشور زیاد به کار گرفته می‌شود. در روند دلارزدایی کشورها بنا به دلایلی اقدام به حذف دلار به‌عنوان ارز اصلی در اقتصاد خود می‌کنند. کمرنگ شدن نقش دلار در یک اقتصاد نیازمند شناسایی کارکردهای دلار در اقتصاد و اتخاذ راه‌حل‌های مناسب براساس آن، برای یافتن جایگزین است. در شرایط حاضر جهانی اغلب کشورها در پی آزمون‌وخطای شرایطی هستند که پول قدرتمند امریکایی را از مراودات تجاری خود حذف کنند. دلار در کشورها معمولا سه کارکرد اصلی «واسطه مبادله»، «ذخیره ارزش» و «سنجش ارزش» را دارد. قدرت دلار در مبادلات تجاری به‌قدری بالاست که معمولا امریکا برای تحریم کشورها از سیاست تحریم ارزی استفاده می‌کند. جایگزینی دلار با سایر ارزها، به‌دلایلی چون مقابله با مهار سیاست استفاده از دلار به‌عنوان ابزار تحریم، تسهیل مبادلات ارزی برمبنای پول ملی شرکای تجاری، ناپایداری و افزایش بدهی امریکا و نگرانی از بروز بحران بانکی در جهان انجام می‌شود. صمت در این گزارش امکان‌پذیری دلارزدایی از چهره اقتصاد ایران را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

عکس: صمت

ایران اگر بتواند با هند، روسیه، امارات متحده عربی و چین پیمان ارزی منعقد کند، می‌توان امیدوار بود که کشور آرام‌آرام از انزوای تجاری خارج شود

کنار زدن دلار کار آسانی نیست

بهزاد رادمنش، کارشناس مسائل اقتصادی درباره شرایط دلارزدایی از اقتصاد ایران به صمت گفت: دلار در مراودات جهانی به‌عنوان پولی با گستردگی و قدرت فراوان جا افتاده است؛ بنابراین زدودن دلار از چهره اقتصاد جهان کار آسانی نیست. دلارزدایی از هر اقتصادی به شرایط اقتصاد کل آن کشور بستگی دارد.

وی با تاکید بر اینکه دلارزدایی از اقتصاد به‌صورت مقطعی اشتباه است، تصریح کرد: اقتصاد ایران برای دلارزدایی نیازمند برنامه‌ریزی طولانی‌مدت و مدون است، زیرا هرگونه اقدام شتاب‌زده و عجولانه در راستای حذف یکباره دلار از مبادلات تجاری آسیب بزرگی مثل تورم افزوده برای کشور به همراه خواهد داشت.

■ اقتصاد دلاریزه ایران

وی افزود: تاثیر بالای دلار بر اقتصاد کشور جنبه روانی و مادی دارد که در بعد مادی آن باید کارهای مختلفی برای کاهش یا حتی قطع تاثیر دلار بر اقتصاد کشور انجام شود. رادمنش با اشاره به بیماری مزمن اقتصاد ایران یعنی «تورم» خاطرنشان کرد: واقعیت این است که به‌دلیل نبود مدیریت صحیح در سطح کلان اقتصاد کشور ما، باوجود داشتن ذخایر یورو و دلار همچنان «اقتصاد کل» به‌دلیل تورم دچار تلاطم است؛ بنابراین بهترین اقدام برای دلارزدایی از بین بردن ریشه تورم است. در مرحله بعد حفظ و افزایش ارزش پول ملی در مقابل پول‌های دیگر است که می‌تواند آرامش را به بازار بازگرداند. برای این منظور دولتمردان ابتدا باید رونق را به تولید بازگردانند. پس از گذراندن این مراحل می‌توان به دلارزدایی از بخش کوچکی از اقتصاد امیدوار بود.

■ راهکار دلارزدایی

این کارشناس مسائل اقتصادی درباره راهکارهای دلارزدایی از اقتصاد اظهار کرد: ایران هم باید امضای پیمان‌های پولی دوجانبه را برای کاهش تاثیر دلار بر اقتصاد کشور در دستور کار داشته باشد و هم اینکه زمینه را برای پذیرش ارز دیگر کشورها از صادرکنندگان در داخل کشور فراهم کند.

رادمنش متذکر شد: برای دلارزدایی از مراودات تجاری ابتدا لازم است با کشورهایی مراوده شود که شرایط تجاری مشابه ایران دارند. تجارت دوجانبه با کشورهای مذکور دارای ویژگی‌هایی است که شرایط را برای برقراری سازکار پایاپای‌سازی یا استفاده از پیمان‌های پولی دوجانبه جذاب می‌کند. در حال حاضر دلارزدایی در قالب «توسعه نظامات بانکی بین‌المللی» مطرح است.

■ دلارزدایی پس از کرونا

وی در ادامه یادآور شد: در شرایط کنونی، به‌ویژه پس از رکود اقتصادی ناشی از شیوع کرونا، بسیاری از کشورها به این فکر افتادند که دلار را از مبادلات تجاری خود حذف و با پول ملی خود معامله کنند. در همین راستا چین همواره تلاش می‌کند دلار را در بین کشورهای جهان به چالش بکشد. در واقع تضعیف ارزش دلار می‌تواند به نفع کشورهایی باشد که در حال حاضر توسط امریکا تحریم شده‌اند.

به‌تازگی هند نیز سیاست‌های خوبی را در راستای کنار گذاشتن دلار از مبادلات و گرایش به سمت روبل و روپیه در مبادلات خود با مسکو در دستور کار قرار داده است. البته باید تاکید کنیم که روسیه برنامه دلارزدایی از اقتصاد خود را در سال ۲۰۱۴ کلید زد؛ همان زمان بود که غرب نخستین دور تحریم‌های خود علیه این کشور را بر سر موضوع «کریمه» اعمال کرد. این موضوع سرآغازی بود برای تب جهانی کنار زدن دلار از مبادلات تجاری.

■ اقتصاد جهان در حال تغییر

رادمنش با تاکید بر اینکه وضعیت اقتصادی جهان در حال تغییر است، گفت: چین و روسیه شروع به ساخت یک بلوک ارز جایگزین کرده‌اند. علاوه بر این چین از سال‌های بسیار دور سعی در حذف دلار از مبادلات تجاری خود داشته و همیشه درصدد بوده یوان را در جهان به‌عنوان ارز شاخص، جایگزین دلار امریکا کند. در نتیجه چینی‌ها روند استراتژیک دلارزدایی از معاملات تجاری خود را در جریان حمله روسیه به شبه‌جزیره کریمه اوکراین آغاز کردند.

■ ادامه حکمرانی

این کارشناس مسائل اقتصادی در پاسخ به این پرسش که چه زمانی یوان یا روبل می‌توانند در تجارت بین‌الملل جایگزین دلار امریکا شوند، گفت: بعید می‌دانم در بلندمدت، یوان به ارز غالب جهان تبدیل شود، اما همیشه یوان یک تهدید برای دلار امریکا به‌حساب می‌آید، زیرا سیستم کمونیستی چین به‌اندازه کافی باز نیست، اما سیستم اقتصادی امریکا باز است؛ بنابراین کشورهایی با اقتصاد ضعیف به‌طورقطع به امریکا بیشتر اعتماد خواهند کرد، زیرا در سیاست باز اقتصادی امکان «حبس پول» بسیار کم است.

رادمنش تاکید کرد: من فکر نمی‌کنم یوان چین به ارز غالب تبدیل شود. من فکر می‌کنم اروپا و نزدیک‌ترین متحدان آن و ژاپن همچنان روی دلار باقی خواهند ماند. همچنین به‌اعتقاد من سعودی‌ها و بیشتر کشورهای نفتی می‌خواهند رابطه نزدیک خود با دلار را حفظ کنند.

> هرگونه اقدام شتاب‌زده و عجولانه درباره حذف یکباره دلار از مبادلات تجاری آسیب بزرگی مثل تورم افزوده برای کشور به همراه خواهد داشت

مشکل کمبود ارز پابرجاست

حسن ثانی، کارشناس مسائل اقتصادی درباره شرایط دلارزدایی از اقتصاد ایران به صمت گفت: این روزها دولت بر دلارزدایی از اقتصاد ایران تمرکز کرده است. این موضوع نشان‌دهنده این مسئله است که دولت با کمبود ذخایر روبه‌روست و در این زمینه تاب‌آوری ندارد.

وی در ادامه افزود: با هر جهش نرخ دلار در سال گذشته، دولت برنامه جدیدی برای حذف دلار از مبادلات تجاری اجرایی کرد که هیچ کدام به ثمر ننشست، زیرا در ابعاد مختلف دلارزدایی، تنها به مسئله اعطای رانت توجه شده است؛ به این صورت که یکسری از کالاهای تولید داخل با نرخ ارزان‌تر به دلالان فروخته می‌شود تا آنها این کالاها را در بازار با نرخ آزاد بفروشند. یا اینکه این کالاها را به تولیدکننده بفروشیم و تولیدکننده، کالای نهایی خود را در بازار آزاد بفروشد. در این حالت یکسری افراد خاص به اسم دلارزدایی از این رانت نفع می‌برند.

■ رانت یا دلارزدایی

وی با تاکید بر اینکه ایجاد رانت به اسم دلارزدایی برای اقتصاد مضر است، اظهار کرد: اگر شرایطی مهیا شود که معاملات با طرف‌های تجاری از طریق ارزهای ملی انجام شود، می‌تواند نتایج خوبی داشته باشد. البته این شرط وجود دارد که تخصص کافی در این زمینه وجود داشته باشد؛ در صورت وجود تخصص و انجام درست امور، این اتفاق می‌تواند برای اقتصاد مفید واقع شود.

■ یوان جانشین دلار می‌شود؟

وی در پاسخ به این پرسش که آیا یوان چین می‌تواند جای دلار را در ایران پر کند، گفت: بعید است که یوان بتواند جای دلار را که ۵۰ سال است در اقتصاد دنیا ریشه دوانده بگیرد؛ بنابراین تا زمانی که ایران نرخ تسعیر ارز خود را با دلار تثبیت می‌کند، شعار دلارزدایی توهمی بیش نیست.

■ دلار از اقتصاد جهان می‌رود؟

این کارشناس مسائل اقتصادی درباره آینده دلارزدایی در سطح بین‌المللی توضیح داد: دلار به‌دلیل سطح توسعه بالای اقتصادی امریکا، ارزش پایدار و اعتماد بین‌المللی بیشتر، همچنان ارز برتر و انتخاب اول برای بسیاری از کشورها در تجارت بین‌المللی خواهد ماند.

به‌علاوه شبکه بزرگی از بانک‌ها شرکت‌های چندملیتی و بازارهای مالی دنیا به‌دلیل معاملات و قراردادهای بین‌المللی با دلار درگیر هستند و با توجه به این حجم بزرگ معاملات بسیار سخت است که دلار به‌زودی ازسوی تصمیم‌گیران اقتصادی جهان کنار گذاشته شود؛ بنابراین در مجموع باید گفت دلارزدایی به این زودی‌ها غیرممکن است و این تغییرات نمی‌تواند به‌سرعت محقق شود.

■ افت ارزش پول ملی

ثانی با بیان اینکه مشکل اقتصاد ایران دلار یا هر ارز خارجی دیگر نیست و ایراد اصلی به بی‌ارزش شدن پول ایران براساس سیاست‌های اقتصادی نادرست طی چند دهه برمی‌گردد، گفت: مشکل از دلار نیست، مشکل از بی‌ارزش شدن لحظه‌به‌لحظه پول ملی با تصمیمات اشتباه و لحظه‌ای و دستوری است که با علم اقتصاد همخوانی ندارد؛ مشکل از GDP منفی، تراز تجاری منفی و.... است که برگرفته از تصمیمات اشتباه و کودکانه خود مسئولان است.

■ عدم استقلال بانک مرکزی

این کارشناس اقتصاد تصریح کرد: دشمن واقعی اقتصاد کشور در خود بانک مرکزی است که با پاس کردن چک‌های دولت با ارز بدون پشتوانه و تصمیمات غیراقتصادی وضعیت کشور را به این روز کشانده است. من معتقدم رئیس‌کل بانک مرکزی باید طی سازکاری انتخاب شود که دولت در آن نقشی نداشته باشد و این نهاد یک نهاد خودمختار در تصمیم‌گیری باشد تا دولت نتواند با تصمیم‌های لحظه‌ای در اقتصاد مشکل ایجاد کند، زیرا بازار با دستور کار نمی‌کند.

■ ارزش‌گذاری دلاری

ثانی خاطرنشان کرد: نکته مهم دیگر ارزش‌گذاری کالاهای جهانی براساس دلار است. هر کشوری حتی اگر دلار را از تجارت خود حذف کند، در نهایت مجبور است کالای خود را با دلار ارزش‌گذاری کند و این یعنی حذف فیزیکی دلار و پایداری اقتصادی دلار در شرایط فعلی؛ بنابراین برای جایگزینی دلار با هر ارز دیگری بسیار زود است. وی در ادامه یادآور شد: رسم جهانی است که بانک‌های مرکزی و اصولا بانک‌ها تلاش می‌کنند سبدی از ارزهای مختلف تشکیل دهند و ارزهای جهان باتوجه به ارزش و میزان ریسک می‌توانند سهمی در این سبد داشته باشند.

این کارشناس اقتصاد توضیح داد: در شرایطی که ایران تحت تحریم است، باید وابستگی بازار مالی خود به دلار را به حداقل میزان برساند که یکی از راهکارهای این مسئله تشکیل سبد ارزی و همچنین بستن پیمان مالی با کشورهای همسو است.

■ راهکار خروج از انزوا

ثانی در ادامه خاطرنشان کرد: هر کشوری در بخش پیمان‌های پولی و برای استفاده از ارزهای ملی برای واردات و صادرات کالا، خدمات و سرمایه‌گذاری می‌تواند از الگوهای مختلفی بهره ببرد که یکی از آنها قراردادهای دوجانبه است؛ بر این اساس ایران اگر بتواند با هند، روسیه، امارات متحده عربی و چین پیمان ارزی منعقد کند، می‌توان امیدوار بود که کشور آرام‌آرام از انزوای تجاری خارج شود.

سخن پایانی

یکی از سیاست‌هایی که بانک مرکزی در ماه‌های اخیر در راستای دلارزدایی در پیش گرفته، تلاش برای ایجاد پیمان‌های دوجانبه با کشورهایی مثل چین و روسیه است تا مبادلات بین ایران و این کشورها، بدون استفاده از دلار انجام شود. باوجود اینکه بخش عمده کارشناسان، چنین اقدامی را گامی مثبت در جهت دلارزدایی از اقتصاد ایران می‌دانند، شبهاتی پیرامون عملی بودن این موضوع در فضای کنونی اقتصاد ایران وجود دارد. ایجاد پیمان‌های دوجانبه یا چندجانبه پولی اصولا کاردستی است، اما تا وقتی مشکلات زیرساختی اقتصاد ایران ازجمله تورم رفع نشود، دلارزدایی از «اقتصاد کل» امری نشدنی است.

اختصاص آب به تالاب‌های آذربایجان غربی

مدیرکل محیط‌زیست آذربایجان غربی از اختصاص سالانه ۱۶۸ میلیون مترمکعب آب به تالاب‌های استان خبر داد. سعید شهند، در حاشیه چهاردهمین نشست دوره‌ای دبیرخانه‌های مدیریت زیست بومی تالاب‌های کشور در گفت‌وگو با ایلنا اظهار کرد: در نتیجه پیگیری‌های شبانه‌روزی اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان و همکاری سازمان آب منطقه‌ای استان، همه تالاب‌های دائمی آذربایجان غربی به ویژه تالاب‌های اقماری پارک ملی دریاچه ارومیه در وضعیت مطلوبی قرار دارند و روند آبگیری و افزایش میزان آب در آنها همچنان ادامه دارد و سالانه ۱۶۸ میلیون متر مکعب آب وارد تالاب‌های آذربایجان غربی می‌شوند. وی با بیان اینکه در آذربایجان غربی ۴۰ تالاب وجود دارد که از این تعداد ۱۴ تالاب دائمی و ۲۶ تالاب فصلی هستند افزود: وجود ۴۰ تالاب فصلی و دائمی ثبت شده در این استان، موقعیت ویژه و متمایزی را برای این منطقه در میان سایر استان‌های کشور ایجاد کرده است. شهند افزود: ۶ تالاب بین‌المللی عضو کنوانسیون رامسر در قالب ۴ سایت در آذربایجان غربی وجود دارد که طی هماهنگی با دفتر حفاظت از تالاب‌های ایران، اقدامات لازم جهت ثبت ۲ تالاب شیبلو و بورالان در شمال استان در سایت کنوانسیون رامسر نیز انجام شده است و با تحقق این امر، تعداد تالاب‌های بین‌المللی استان به عدد ۸ خواهد رسید. مدیرکل محیط‌زیست آذربایجان غربی بیان کرد: در امسال اعتبارات مربوط به حفظ و احیای تالاب‌های استان رشد ۱۰۰ درصدی داشته است و تلاش می‌کنیم با همکاری دستگاه‌های مرتبط و جوامع محلی، شاهد بهبود هر چه بیشتر وضعیت زیست‌بوم‌های تالابی استان باشیم.

ردپای پلتفرم‌های اینترنتی در آشفتگی بازار مسکن

بازار رهن و اجاره اصفهان نابسامان است

تعیین و تکلیف مهار بازار رهن و اجاره و قیمت مسکن همچنان در پیچ و خم راهروهای ساختمان مجلس شورای اسلامی و تصویب نهایی برای چگونگی کنترل قیمت‌ها باقی مانده و بخشی از این طرح به ساماندهی مشاوران املاک اختصاص یافته است. در واقع مجلس در بهار سال گذشته به دو فوریت طرح کنترل و ساماندهی اجاره بهای املاک مسکونی رأی داد و سپس در اسفند ۱۴۰۱ به هیأت رئیسه مجلس ارجاع داده شد و اکنون به گفته سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد بررسی قرار گرفته است. با این وجود ساماندهی مشاوران املاک بخش پرچالش این طرح است که به اذعان کارشناسان یکی از دلایل عمده در التهاب و آشفتگی بازار رهن و اجاره به شمار می‌آید.

عکس: آیدا فریدی

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

بررسی طرح ساماندهی بازار مسکن در مجمع تشخیص مصلحت

علی خضریان، عضو هیات رئیسه کمیسیون اصل ۹۰ مجلس درباره جزئیات این طرح به ویژه بخش ساماندهی مشاوران املاک اظهار داشت: آیین نامه نحوه تعیین تعرفه حق‌الزحمه مشاوران املاک بر مبنای درصدی از ارزش معاملاتی و اجاره با همکاری وزارت راه و شهرسازی، وزارت صمت وسازمان امور مالیاتی تدوین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

به گفته خضریان، حق‌الزحمه مشاوران املاک متناسب با میانگین سالانه حجم قراردادهای به ثبت رسیده در هر منطقه جغرافیایی به صورت پلکانی نزولی و تعیین سقف تعرفه قابل دریافت در هر معامله تعیین خواهد شد به طوری که در هر حال میزان اجاره بها در تعیین میزان تعرفه اثرگذار نباشد.

این نماینده مجلس با بیان اینکه در طرح یاد شده مشوق‌های مالیاتی برای مالکانی که به صورت دو یا چند ساله منازل خود را اجاره می‌دهند، دیده شده است، گفت: در ماده ۷ این طرح برای بهبود شرایط بازار اجاره‌بها و تشویق اجاره ملک به صورت چند ساله معافیت مالیاتی تا ۱۰۰ درصد برای مالکانی در نظر گرفته است که بیش از یکسال در بدو قرارداد ملک خود را اجاره می‌دهند.

خضریان گفت: مالکانی که نسبت به انعقاد قرارداد اجاره واحدهای مسکونی به صورت دوساله با حداکثر افزایش قیمت بهای اجاره سالانه تا حداکثر ۵۰ درصد تورم سالانه اعلامی بانک مرکزی اقدام کنند، از ۵۰ درصد تخفیف مالیاتی و مالکانی که نسبت به انعقاد قرارداد اجاره واحدهای مسکونی به صورت سه ساله و بیشتر مطابق با شرایط فوق اقدام می‌نمایند از ۱۰۰ درصد تخفیف مالیاتی برخوردار می‌شوند.

وی با یادآوری اینکه سامانه ملی املاک و اسکان زیرساخت اصلی اجرای این طرح محسوب می‌شود، اظهار داشت: در ماده یک این طرح پیش بینی شده است که همه دستگاه‌های اجرایی باید اطلاعات مورد نیاز از جمله اطلاعات زمین و املاک و اطلاعات هویتی، سکونتی، مالکیتی، معاملاتی، بهره‌برداری انشعابات و میزان مصرف، اطلاعات مکان محور سیم‌کارت و اشتراک اینترنت و سایر اطلاعات مورد نیاز املاک، مالکان و ساکنان را بنا به درخواست وزارت راه و شهرسازی به صورت رایگان ارائه کنند.

خدمات املاکی باید نرخ‌نامه ثابتی داشته باشد

مهدی طغیانی، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای در رابطه با ساماندهی مشاوران املاک به عنوان یکی از بندهای این طرح به خبرنگار مهر می‌گوید: مشکل اصلی این است که حق العمل آنها سهمی از قیمت خرید و فروش است و حتی در موضوع رهن و اجاره نیز متناسب با ارزش ملک دریافتی دارند و این قاعده درستی نیست.

وی ادامه می‌دهد: هزینه واسطه‌گری و خدماتی ربطی به ارزش ملک ندارد و این هزینه برای خدمات جمع‌آوری اطلاعات و قرار دادن در اختیار خریداران و مستأجران است که به پیدا کردن ملک مناسب کمک می‌کند.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه خدمات مشاوران املاک، خدمات مشخصی است، می‌گوید: باید خدمات املاکی متناسب با زحمت ارائه شده همانند سایر خدمات در جامعه که نرخنامه ثابتی دارد، نرخ ثابتی داشته باشند و ربطی به دارایی معامله شده ندارد زیرا دارایی مستقل است و تنها بابت خدمات بهره‌مندی دارند. وی درباره طرح ساماندهی مسکن که بخشی از آن به مشاوران املاک اشاره شده است، تصریح می‌کند: در مجلس طرحی ارائه شده برای الزام به ثبت اسناد عادی که در آن اشاره شده برای مشاوران املاک باید حق‌الزحمه ثابت در نظر گرفته شود و اکنون این طرح در مجمع تشخیص مصلحت در حال بررسی است. طغیانی ادامه داد: در طرح ساماندهی اجاره بها نیز دوباره تاکید شده که باید با نرخ ثابت انجام شود و سامانه مودیان نیز به عنوان فاکتور الکترونیکی صادر شود و اگر مشاور املاکی طبق قاعده تخطی کرد از جهت تخلفات قابل برخورد است زیرا ثبت شده است.

نهضت ملی مسکن راه حل بازار مسکن است؟

حال برخی به راه‌اندازی نهضت مسکن ملی به عنوان راهی برای برون رفت از مشکلات مستاجران می‌پردازند که البته حتی بسیاری از متقاضیان از پس هزینه‌های مصالح بر نمی‌آیند و علی رغم وام دادن‌های دولت، بهره‌های زیادی را باید بپردازند و تا آخر عمر گریبانگیر اقساط باشند. سید رضا مرتضوی، استاندار اصفهان نیز با اشاره به مسائل و مشکلاتی که برای مردم در حوزه مسکن وجود دارد، گفت: متاسفانه ۷۰ تا ۸۰ درصد از درآمد خانواده‌ها، صرف حوزه مسکن می‌شود و قیمت سرسام‌آور زمین و مسکن کام مردم را تلخ کرده است.

مرتضوی ادامه داد: در استان اصفهان جلسات شورای مسکن و ستاد بازآفرینی شهری به صورت هفتگی برگزار می‌شوند و مدیریت استان تمام امکانات خود در حوزه مسکن را به میدان آورده و در یکی از دستور جلسات جدید مصوب کردیم که موضوع خانه‌های خالی را در دستور کار قرار دهیم تا بتوانیم با راهکار قانونی از این ظرفیت استفاده کنیم.

وی با تاکید بر در نظر گرفتن خدمات زیرساختی در ساخت و ساز مسکن، گفت: یکی از دستورکارهای شورای مسکن پیگیری زیرساخت‌های خدماتی (تامین آب، برق، گاز و...) است. در این راستا دستگاه‌های تخصصی استان برنامه ارائه می‌کنند و برگزاری مجدد جلسه با وزیر راه و شهرسازی نیز در دستور کار است و در این نشست ۴۵۲ هکتار الحاق اراضی در ۲۶ شهر استان مصوب شد.

> در طرح ساماندهی اجاره‌بها، باید هزینه صدور کد رهگیری دریافت و ثبت شود و سامانه مودیان نیز به عنوان فاکتور الکترونیکی صادر شود

سخن پایانی

بازار رهن و اجاره و مسکن بیش از سایر نیازهای اولیه امروزه برای مردم یک دغدغه و مشکل اساسی شده که با این وضعیت دستمزد و تورم چگونه می‌توانند از پس پرداخت مبالغ نجومی ودیعه برآیند و یا حتی خیال خانه‌دار شدن را تنها در رویا با خود حمل کنند.

از این رو مجلس نیز همت کرده تا این بازار را ساماندهی کند و با ارائه طرحی بتواند رصد و پایش مبالغ و هزینه‌های رهن و اجاره و حتی حق‌الزحمه مشاوران املاک را انجام دهد که این موضوع نیز همچنان به تصویب نهایی برای اجرایی شدن نرسیده است.

ایجاد نخستین شهرک صنعتی غیردولتی در فارس

پروانه بهره‌برداری شهرک صنعتی غیر دولتی شرکت توسعه صنایع و صادرات فارس بعنوان نخستین شهرک صنعتی غیر دولتی در مرکز استان فارس صادر و در مراسمی به مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی شیراز اعطا شد.

به گزارش خبرنگار مهر در استان فارس، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در این مراسم گفت: این پروانه بهره‌برداری در راستای بسترسازی به منظور افزایش ظرفیت واگذاری زمین صنعتی به متقاضیان سرمایه‌گذاری در مرکز استان و پس از طی شدن فرآیندهای قانونی صادر شده است.

سید مصطفی هاشمی افزود: بر اساس این پروانه بهره‌برداری، شهرک صنعتی غیر دولتی شرکت توسعه صنایع و صادرات فارس (منطقه ویژه اقتصادی شیراز) در فاز نخست در زمینی به مساحت ۲۰۰ هکتار در اراضی همجوار با منطقه ویژه اقتصادی و شهرک صنعتی بزرگ شیرازراه‌اندازی می‌شود.

راه‌اندازی این شهرک صنعتی بخش قابل توجهی از نیاز سرمایه‌گذاران در شیراز را پاسخ خواهد داد و فرآیند جذب سرمایه‌گذار و توسعه صنعتی وایجاد اشتغال پایدار شتاب می‌گیرد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس از حمایت‌های استاندار فارس و پیگیری‌های دکتر قادری نماینده مردم شیراز و زرقان در مجلس شورای اسلامی و نیز تلاش‌های انجام شده توسط شرکت توسعه صنایع و صادرات فارس در بهره‌برداری از این شهرک صنعتی غیر دولتی قدردانی کرد.

هاشمی در ادامه با بیان اینکه شرکت شهرک‌های صنعتی فارس علاوه بر رسالت قانونی خود در حمایت از ایجاد شهرک‌های صنعتی دولتی، از ایجاد شهرک‌های صنعتی غیر دولتی نیز حمایت می‌کند گفت: بر اساس قانون، صدور جواز تاسیس و پروانه بهره‌برداری شهرک‌های صنعتی غیردولتی و نظارت بر فعالیت آنها برعهده سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران و شرکت‌های صنعتی استانی است و بر همین اساس در استان فارس تاکنون مجوز ایجاد هشت شهرک صنعتی غیردولتی صادر شده است.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس افزود: تاکنون ۴ شهرک صنعتی غیر دولتی در شهرستان‌های شیراز، سپیدان و نیز در اقلید با کسب استانداردهای‌های لازم، پرواله بهره‌برداری دریافت کرده‌اند.

وی افزود: شهرک‌های صنعتی غیردولتی نیز از مزایای شهرک‌های دولتی نظیر معافیت‌های مالیاتی، مستثنا بودن از قانون شهرداری‌ها و امکان استقرار صنایع براساس رده‌بندی زیست‌محیطی بهره‌مند می‌شوند.

همچنین امور مربوط به نحوه واگذاری زمین در این شهرک‌ها بر عهده بخش خصوصی است و شرکت شهرک‌های صنعتی فارس نیز نقش نظارتی خود را در این زمینه را طبق قانون انجام خواهد داد.

سعید مصفا، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی شیراز نیز در این مراسم ضمن تقدیر و تشکر از مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان و افرادی که در راه‌اندازی این شهرک نقش داشته‌اند، گفت: مجموعه منطقه ویژه اقتصادی شیراز در کنار شرکت شهرک‌های صنعتی جهت راه‌اندازی این شهرک و ارائه خدمات به صنعتگران تمام از هیچ تلاش و کوششی دریغ نخواهد کرد.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی شیراز در ادامه با اشاره به اینکه در سالی که از سوی مقام معظم رهبری رشد تولید و مهار تورم نامگذاری شده است نیاز است تا تلاش مضاعفی در حوزه اقتصاد استان انجام شود، تصریح کرد: بی‌شک مهیا کردن زمینه برای حضور صنعتگران و فعالان اقتصادی نقش پر رنگی در تحقق شعار سال دارد.

وی با اشاره به اینکه قطعا مجموعه منطقه ویژه اقتصادی شیراز امکانات لازم را در جهت راه‌اندازی کارگاه‌های کوچک، متوسط و بزرگ در مجموعه شهرک صنعتی غیر دولتی را برای صنعتگران فراهم می‌کند، افزود: تسهیل در امور راه‌اندازی و رونق اقتصاد و اشتغال استان و شیراز برای صنعتگران جهت راه‌اندازی کسب‌وکار در دستور کار مجموعه منطقه ویژه اقتصادی شیراز قرار دارد.

روی خط خبر

برنامه‌ریزی برای توسعه یزد

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان در نخستین نشست شورای برنامه‌ریزی و توسعه در سال جدید با اشاره به اینکه قرار است در ابتدای سال تفاهمنامه‌ای با فرمانداران در راستای اتمام پروژه‌های اولویت‌دار شهرستان‌ها منعقد شود، تاکید کرد: با برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی باید در هرسال تعداد مشخصی از پروژه‌های نیمه تمام استان را به بهره‌برداری برسانیم. به گزارش خبرنگار مهر از یزد و به نقل از روابط عمومی سازمان، مجید دهقانی‌زاده با بیان اینکه برای اتمام و به بهره‌برداری رساندن مجموع پروژه‌های نیمه تمام استان، اعتباری بالغ بر ۷۰ هزار میلیارد تومان نیاز است، گفت: باید با توجه به حجم تخصیص اعتبارات عمرانی با تمرکز و برنامه‌ریزی در هرسال، تعداد مشخصی از پروژه‌های نیمه تمام و اولویت‌دار استان بهره‌برداری کنیم تا مردم شاهد خدمات نظام مقدس جمهوری اسلامی و دولت باشند.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد با اشاره به جدیت تیم مدیریتی استان و این سازمان برای ساماندهی و بهره‌برداری از پروژه‌های نیمه تمام و اولویت‌دار در شهرستان‌ها نیز، اظهارکرد: قرار است برای تمرکز بیشتر اعتبارات عمرانی و سایر منابع در اختیار استان برای اتمام طرح و پروژه‌های نیمه تمام، تفاهمنامه‌ای با فرمانداران منعقد شود.

دهقانی‌زاده با ابراز خرسندی از قابل ملاحظه بودن اعتبارات عمرانی استان در سال گذشته، بیان کرد: سال ۱۴۰۱ علی‌رغم تنگناهای مالی پیش روی دولت و سیاست‌های انقباضی در راستای کاهش تورم، مجموع منابع دریافتی در حوزه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان قابل ملاحظه بوده است.

وی این اعتبارات را دستاوردی برای استان دانست و آن را حاصل پیگیری‌های مجدانه نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی و استاندار یزد و تکالیف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی یزد عنوان کرد. به گفته دبیر شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، در مجموع در سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۲۴۵۰ میلیارد تومان اعتبار به غیر از اعتبارات ملی دستگاه‌های اجرایی از محل اعتبارات استانی، سفر ریاست جمهور، متوازن بند (د) تبصره ۱۱ و محرومیت‌زدایی عاید استان شده است.

دهقانی‌زاده از دستگاه‌های اجرایی استان خواست تا با سرعت، دقت و کیفیت در مسیر هزینه‌کرد این اعتبارات اقدام کنند. وی با اشاره به اینکه شهریور ماه پایان زمان قانونی برای هزینه‌کرد اعتبارات عمرانی است، تاکید کرد: دستگاه‌های اجرایی هزینه‌کرد به موقع و موثر را در همین ماه‌های ابتدایی سال مدنظر قرار دهند. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان از ضرورت مولدسازی دارایی‌های دولت در استان یزد سخن گفت و مولدسازی را نماد عینی بهره‌وری در بخش دولتی عنوان کرد و خواستار همکاری دستگاه‌های اجرایی در این امر مهم شد. دهقانی‌زاده بیان کرد: با فروش و مولدسازی اموالی که دیگر هیچگونه اثربخشی و کارایی برای دولت در استان ندارد، می‌توان پروژه‌های نیمه تمام را بهره‌برداری کرد.

نابسامانی بازار مرغ در کرمانشاه

«مرغ گران شد» این را افرادی می‌گویند که دستی بر حساب و کتاب و خریدهای خانه دارند، نرخ مرغ از روزهای نخست فروردین ماه ۱۴۰۲ به‌طور متوسط کیلویی ۶۴ هزار تومان بوده و این نرخ تا پایان تعطیلات با نوسانات جزئی حفظ شد. پس از پایان تعطیلات نرخ مرغ با سرعتی چشمگیر و افسار گسیخته بالا رفت و نخستین چراغ‌های گرانی‌ها در این بازار روشن شد و تا به امروز به ازای هر یک کیلو مرغ گرم رشد ۲۰ تا ۳۰ هزار تومانی را رقم زده است. با این وجود در روزهای اخیر اگرچه مسئولان مربوطه مدعی عدم کمبود و توزیع مرغ تنظیم بازاری هستند اما در شهر کرمانشاه علاوه بر مشاهده صف‌های طولانی خرید مرغ منجمد به سختی و به ندرت می‌توان مرغ گرم کشتار روز در مراکز توزیع و فروشگاه‌ها پیدا کرد. بر اساس آنچه که توسط مسئولان مطرح شده گرانی مرغ مسئله‌ای کشوری بوده که عامل اصلی آن کاهش جوجه‌ریزی در روزهای پایانی سال گذشته و مشکلات تامین نهاده‌های طیور است و رشد و افزایش نرخ در بازار مرغ مقطعی بوده و به زودی با تصمیمات کشوری این افزایش نرخ مهار خواهد شد، اما این مهم هنوز در بازار محقق نشده است. بر اساس آنچه که وزارت جهاد کشاورزی و مسئولان استانی در خصوص نرخ مصوب مرغ در بازار اعلام کردند هر کیلو مرغ گرم کشتار روز باید ۷۳ هزار تومان به فروش برسد؛ این در حالی است که طبق بازدیدهای میدانی و گفت‌وگوهای مردمی خبرنگار مهر هر کیلو مرغ به طور معمول و میانگین کیلویی بالای ۸۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

روند تنظیم بازار مطلوب نیست

محمدرضا آمویی فرماندار کرمانشاه نیز در آخرین نشست شورای تنظیم بازار شهرستان کرمانشاه با تاکید بر اینکه اقدامات انجام شده در ثبات قیمت‌ها از سوی دستگاه‌های مربوطه مؤثر نبوده، اظهار کرد: نرخ کالاها در نقاط مختلف شهر باید به صورت یکپارچه و یکسان باشد و تنوع و تعدد نرخ نه تنها در کالاهای اساسی بلکه برای اقلام مختلف از بین برود.

وی در زمینه تنظیم بازار در حوزه پیش‌بینی و پیشگیری به خوبی عمل نشده، بیان کرد: در بازرسی‌هایی که برای کنترل قیمت‌ها انجام می‌گیرد علاوه بر نظارت بر خرده‌فروش‌ها باید عمده‌فروش‌ها نیز مورد توجه قرار گیرند چرا که کنترل قیمت‌ها در حوزه سرمایه اجتماعی و اعتماد عمومی تأثیرگذار هستند. سرپرست فرمانداری شهرستان کرمانشاه تصریح کرد: تعامل دوطرفه بین تولیدکننده و مصرف‌کننده نیز می‌تواند به تثبیت قیمت‌ها کمک کرده و همچنین استفاده از تعاونی‌های روستایی و جلوگیری از افزایش نرخ در کشتارگاه‌ها سبب کاهش فشارها بر مصرف‌کننده می‌شود. با وجود افزایش نرخ مرغ در بازار و عدم نظارت‌ها از سوی مقامات مسئول بر روند افزایش قیمت‌ها و توزیع نامناسب باید

یکشنبه
۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۲- ۱۶ شوال ۱۴۴۴ - ۷ مه ۲۰۲۳- شماره ۲۳۱۲-پیاپی ۳۶۳۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نظرگاه

پتروشیمی‌های پوچ؟!

محمدحسین روانبخش- کارشناس اقتصاد: بورس ۲ ماهی است که بازدهی خوبی پیدا کرده و به طور قطع دوباره بسیاری وسوسه‌ی سرمایه‌گذاری در این بازار را پیدا کرده‌اند، اگرچه زخم بر باد رفتن سرمایه‌ها از مرداد ۱۳۹۹ هنوز در دل بسیاری هست.

بازار سرمایه ایران مثل کل اقتصاد گرفتار بازی دولت‌ها و شبه دولتی‌هاست و گریزی از این مشکل ندارد، اما نباید از این واقعیت هم گذشت که همین بورس هم می‌تواند سوددهی خوبی داشته باشد؛ اما گاهی صاحبان سرمایه‌های اندک بدون هیچ تحقیق و تجربه‌ای وارد این بازار می‌شوند و به سادگی فریب می‌خورند. بخشی از گرفتار شدن در جوسازی‌ها و تورهایی که برای سرمایه‌های مردم شکل گرفته، حاصل همین ورود ناآگاهانه است.

اگر بخواهیم با مثال عینی توضیح دهیم باید گفت؛ در میان سهام پتروشیمی در بورس، سهام ۷ پتروشیمی وجود دارد که در دوره احمدی‌نژاد کلنگش زده شده و تقریبا هیچ امیدی به ساخت آنها نیست. برخی فقط یک تابلو هستند و یک زمین خالی! چند روز است که سهام ۶ سهم از این ۷ سهم پوچ صف خرید سنگین دارد و سهم هفتم هم نمادش بسته است وگرنه او هم همین وضع را داشت. یعنی ظاهرا مردم برای خرید سهام این پتروشیمی‌های دروغین دارند سر و دست می‌شکنند!

این وضعیت، دو احتمال را شکل می‌دهد؛ یا عده‌ای از بازیگران این بازار، سعی دارند با ایجاد صف‌های خرید کاذب، مردم را وارد سیاه‌چاله این پتروشیمی‌های پوچ می‌کنند؛ یا اینکه موفق شده‌اند و این مردم ناآگاه هستند که واقعا در این صف‌های خرید ایستاده‌اند و دارند سرمایه‌های خود را آتش می‌زنند. اگر جای دیگری بود و بازار سرمایه، قانون محکمی داشت، می‌شد این سوال را پرسید که اصلا چرا سهام شرکت‌هایی که وجود خارجی ندارند در بورس پذیرفته شده و باقی مانده‌اند؟! اما در کشور ما این چیزها طبیعی شده و کسی به این چیزها اهمیت نمی‌دهد! حالا فقط باید مردم، خودشان حواسشان را جمع کنند و بدانند که چه می‌خرند.

این فقط یک مثال بود. هر جای این اقتصاد را که نگاه می‌کنید چاله یا چاهی برای سرمایه‌های مردم کنده شده است، مراقب باشید!

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

از فضای مجازی

تفاوت دو کشور در مسیر توسعه

ایران و کره جنوبی اگر چه از نظر وسعت و منابع طبیعی به‌شدت با یکدیگر متفاوت‌اند ولی در دوران کنونی بسیار با هم مقایسه می‌شوند.

شاید به این دلیل که رویدادهای بعد از سال ۱۹۷۹ و دهه‌های متعاقب آن در سرنوشت هر دو مملکت بسیار تاثیرگذار بوده است.

در ایران انقلاب ۵۷ مسیر کاملا تازه و پیش‌بینی ناپذیری را فراروی کشور قرارداد، ولی در کره ترور ژنرال پارک تحول مهمی درگذار کشور از اقتدار گرایی به دموکراسی و تعمیق توسعه یافتگی آن محسوب می‌شد.

شاید به جرات بتوان گفت در این مدت دو سرزمین دقیقا روی دو پیکان با جهت‌های کاملا مخالف حرکت کرده‌اند به‌طوری که اگر از امروز به مدت ۲۱ سال رشد مداوم ۱۰ درصدی داشته باشیم تازه به وضعیت امروز کره جنوبی می‌رسیم.

حال با این اوصاف می‌کوشیم تا به برخی از تفاوت‌های دو کشور در مسیر توسعه یافتگی اشاره کنیم: کره جنوبی در ۴۰سال اخیر کوشیده تا بخشی از نظم جهانی باشد و به افزایش سهم خود از آن بپردازد، درحالی‌که ایران در این مدت سعی کرده تا با تردید در اوضاع جهان داعیه تغییر و مدیریت آن را داشته باشد!

کره جنوبی اقتصاد خود را بر بنیان سرمایه‌داری بنا کرد و رشد اقتصادی را اولویت خویش قرارداد، اما اقتصاد ایران با تاثیرپذیری از اندیشه‌های چپ به دولتی کردن همه بخش‌ها و نهادینه کردن ناکارآمدی‌ها رسید!

کره جنوبی با تقویت بخش خصوصی (شرکت‌هایی مانند هیوندای و سامسونگ) آنها را شریک اقتصادی خود قرارداد، ولی ایران با تضعیف بخش خصوصی آنها را در اقتصاد دولتی ناکارآمد منحل کرد!

در کره جنوبی یارانه‌ها به تولیدکنندگان بخش خصوصی تعلق‌گرفته و باعث رونق تولید در شرکت‌های چندملیتی شدند، درحالی‌که در ایران یارانه‌ها به مصرف‌کننده داده شد و در هجوم تورم افسارگسیخته هرز رفت!

کره جنوبی در دوگانه؛ رشد/ عدالت، اولویت را به رشد اقتصادی داد و در نهایت با ایجاد دولت رفاه به عدالت نیز دست یافت، درحالی‌که ایران اولویت را به عدالت داد و با ناکامی در دستیابی به توسعه، فقر را عادلانه در میان مردم توزیع کرد! این کشور به دلیل فقدان نفت و سایر منابع طبیعی موفق شد در سراسر کشور نهضت تولید و کارآفرینی ایجاد کند، درحالی‌که ایران با اتکای به درآمد بادآورده نفت کارآفرینی و بخش خصوصی واقعی را نابود کرد!

گفتنی است، کره جنوبی حاکمیت یگانه دارد و در ساختار سیاسی آن رئیس‌جمهوری بالاترین مقام کشور محسوب می‌شود، حال آن که در ایران نوعی حاکمیت دو گانه و ساختار موازی وجود دارد که مانع اصلی بر سر راه توسعه یافتگی محسوب می‌شود! این کشور از سرمایه‌داری آغاز کرد و به دولت رفاه رسید که در آن رشد اقتصادی با کاهش فاصله طبقاتی و ضریب جینی همراه شد، درحالی‌که ایران از اقتصاد دولتی شروع کرد و با کاهش رشد اقتصادی به افزایش نابرابری و بی‌عدالتی رسید!

کره جنوبی در اقتصاد استراتژی «توسعه صادرات» را برگزید و توانست به بازارهای جهانی برای تولیدات خود دسترسی یابد، درحالی‌که ایران با برداشت غلط درباره خودکفایی استراتژی «جایگزینی واردات» را انتخاب کرد و شانس خود را برای جهانی‌شدن اقتصاد از دست داد!

کره جنوبی در ۴دهه گذشته از یک حکمرانی خوب (دولت اقتدارگرای با ظرفیت) به یک حکمرانی بهتر (دولت دموکراتیک) گذر کرد، درحالی‌که ما در ایران از «جمهوری» به« اندک سالاری» رسیدیم هر چند که هرگز از وجود یک حکومت با ظرفیت برخوردار نبودیم!

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

دریچه

«بازار سیاه» بلیت تمام می‌شود؟

این روزها بحث افزایش نرخ بلیت هواپیما در میان مردم پیچیده است که باعث شده بازار سیاهی برای بلیت‌ها ایجاد شود این درحالی است که به گفته مسئولان حوزه هوایی هنوز هیچ خبری از تغییر نرخ بلیت هواپیما نیست. براساس آخرین اخبار رئیس سازمان هواپیمایی کشوری با بیان اینکه افزایش نرخ بلیت هواپیما تا چند روز آینده مشخص خواهد شد، گفت: انجمن شرکت‌های هواپیمایی با توجه به نرخ دلار، پیشنهاد افزایش ۱۰۰ درصدی نرخ بلیت هواپیما را مطرح کرده که شورای‌عالی هواپیمایی هنوز با آن موافقت نکرده است. هرچند که جعفر یازرلو سخنگوی سازمان هواپیمایی کشور با صراحت افزایش ۱۰۰ درصدی نرخ بلیت هواپیما را رد می‌کند.

درخواست محاسبه دلاری خدمات رد شد

جعفر یازرلو سخنگوی سازمان هواپیمایی کشور در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان گفت: درخواست افزایش نرخ بلیت‌ها در شورای‌عالی هواپیمایی، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و وزارت راه وشهرسازی تایید شده است؛ اما این درخواست توسط وزیر راه وشهرسازی در ستاد تنظیم بازار مطرح شده و این ستاد هنوز تصمیمی در این خصوص نگرفته است.

یازرلو بیان کرد: با توجه به آنکه هزینه‌ها و ارائه خدمات شرکت‌های هواپیمایی به صورت دلاری است بنابراین آنها درخواست احتساب هزینه‌ها به صورت دلاری را داده بودند که این درخواست پذیرفته نشد.

سخنگوی سازمان هواپیمایی کشور بیان کرد: به مسافران توصیه می‌کنیم که بلیت‌های خود را از سایت‌های معتبر خریداری کرده تا در صورت بروز مشکل و یا گرانفروشی سازمان هواپیمایی کشور بتواند ورود کرده و مبلغ اضافه دریافت را از این سایت‌ها دریافت کنند.

مخالفت سازمان با درخواست انجمن

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری با بیان اینکه افزایش نرخ بلیت هواپیما تا هفته آینده مشخص خواهد شد، گفت: انجمن شرکت‌های هواپیمایی با توجه به نرخ دلار، پیشنهاد افزایش ۱۰۰ درصدی نرخ بلیت هواپیما را مطرح کرده که شورای‌عالی هواپیمایی هنوز با آن موافقت نکرده است. به گزارش ایرنا، محمد محمدی بخش با تکذیب موافقت سازمان هواپیمایی با افزایش ۱۰۰ درصدی نرخ بلیت هواپیما، اظهارکرد: قانون‌گذار تکلیف نحوه تعیین نرخ بلیت را مشخص کرده است. تعیین نرخ خدمات پیش‌تر بر اساس نظر سازمان هواپیمایی بود، اما از سال ۹۵ تا ۹۹ موضوع نرخ‌گذاری حذف و آزادسازی قیمت‌ها در دستور کار قرار گرفت.

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری تاکید کرد: درحال‌حاضر موضوع قیمت‌گذاری با ابلاغ رئیس‌جمهوری بر عهده ستاد تنظیم بازار است و هرگونه پیشنهاد افزایش نرخ تا مسیر سازمان حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده و تنظیم بازار را طی نکند، ابلاغ نخواهد شد. محمدی بخش ادامه داد: سال گذشته با افزایش نرخ ۳۰ درصدی بلیت پرواز در سازمان هواپیمایی موافقت شد، اما این موافقتنامه به دلایلی ابلاغ نشد و این موضوع از اردیبهشت ۱۴۰۱ مسکوت ماند. بنابراین در واقع از تیر ۱۴۰۰ تاکنون، قریب به مدت ۲۲ ماه هیچ‌گونه افزایش قیمتی در این حوزه صورت نگرفته است. بنابراین بلیت پروازهای داخلی همچنان باید با نرخ مصوب دی سال ۱۴۰۰ عرضه شده و به هیچ عنوان نباید بلیتی بالاتر از نرخ مصوب به فروش برسد.

سخن پایانی

قیمت بلیط هواپیما و رشد آن در هفته‌های جاری به معضلی برای مسافران بدل شده و این نوسان قیمت از سوی برخی از دفاتر بلیت هواپیمایی برای مسافرانی که قصد سفر با این وسیله حمل و نقل را دارند مشکلاتی به وجود آورده است. هرچند که سازمان هواپیمایی کشوری هرگونه افزایش خودسرانه نرخ بلیت هواپیما را رد کرده و آن را غیرقانونی می‌خواند؛ اما ظاهرا افزایش نرخ غیرقانونی بلیت هواپیما را نیز باید به فهرست کالاها و خدمات گرانی بدون مجوز بیافزاییم.

تحلیل روز

کاهش ۲۷ درصدی سرانه ملی آموزش

از تقسیم بودجه وزارت آموزش‌وپرورش بر کل جمعیت کشور، عددی به‌دست می‌آید که آن را سرانه ملی آموزش می‌گوییم، یعنی حاکمیت در ازای هر شهروند، چه میزان برای حوزه آموزش، بودجه در نظر می‌گیرد؟ در کشورهای توسعه یافته، سرانه ملی آموزش را سرمایه‌گذاری در آموزش می‌نامند و در ایران، آن را هزینه‌های غیرضروری می‌گویند.

بودجه وزارت آموزش‌وپرورش در سال گذشته با دلار ۳۲۰۰۰ تومانی، نزدیک ۵.۵ میلیارد دلار و بودجه این وزارت در امسال با دلار ۵۰۰۰۰ تومانی، چیزی حدود ۴ میلیارد دلار است.

بنابراین سرانه ملی آموزش در ایران طی یک سال از ۶۴ دلار به ۴۶ دلار کاهش یافت(البته می‌توان گفت که فقط جای یکان و دهگان عوض شده!)؛ یعنی سرانه ملی آموزش در یک سال ۲۷ درصد کاهش داشته است.

محاسبه تقریبی سرانه ملی آموزش در سال ۱۴۰۰، عدد ۷۱ دلار را نشان می‌دهد؛ پس سرانه ملی آموزش در ایران: در بودجه سال ۱۴۰۰: ۷۱ دلار، در بودجه سال ۱۴۰۱: ۶۴ دلار، در بودجه سال ۱۴۰۲: ۴۶ دلار.

پس کاملا طبیعی است که حتی با احتساب بودجه اجرای رتبه‌بندی در امسال، کیفیت و کمیت خدمات آموزشی در مدارس دولتی نسبت به سال قبل، حداقل ۲۷ درصد کاهش خواهدیافت. سال‌هاست که ما معلمان، از توسعه سخن نمی‌گوییم و تلاشمان حفظ شرایط موجود است که البته هیچ توفیقی نیافته‌ایم، امروز به مناسبت روز معلم ضمن تبریک به همه فرهنگیان گرامی هشدار داده می‌شود که برای حفظ کیفیت و کمیت خدمات آموزشی در مدارس دولتی در سطح سال ۱۴۰۰، بودجه وزارت آموزش‌وپرورش در امسال باید ۳۰۲ هزار میلیارد تومان باشد

مراقب باشیم یک تجربه تلخ تکرار نشود

تفکیک وزارت صمت با مصوبه مجلس مبنی بر موافقت دوفوریتی برای تصمیم‌گیری تاسیس مجدد وزارت بازرگانی و تفکیک دوباره این بخش از وزارت صمت وارد فاز جدیدی شده و ارائه نظر کارشناسان نیز جدی‌تر شده است.

صمت نیز در شماره سه‌شنبه ۱۲ اردیبهشت به مزایا و معایب این طرح پرداخت و ۱۳ اردیبهشت ۲ روز بعد از استیضاح وزیر صمت، نمایندگان مجلس شورای اسلامی دوفوریت برای تصمیم‌گیری درباره تفکیک صمت را تایید کردند.

با مصوبه مجلس مبنی بر موافقت دوفوریتی برای تصمیم‌گیری تاسیس مجدد وزارت بازرگانی می‌توان پیش‌بینی کرد که این بار بر خلاف دولت قبل، نمایندگان مجلس با آن موافقت خواهند کرد. در این بین کفه نظرات مخالف کارشناسان از کفه موافقت با این تغییر بزرگ سنگین‌تر شده است. این گروه تاکید دارند؛ چه نمایندگان و چه مردم و یا اصولا هر مخاطبی اگر تصور می‌کند این اقدام کوچک‌ترین اثری در کاهش قیمت‌ها دارد سخت در اشتباه است.

هرچند که نمی‌توان نظرات موافق برخی از کارشناسان را نیز نادیده گرفت، اما مخالفان می‌گویند؛ جداسازی صنعت از تجارت خطایی است که نه فقط در هیچ جای دنیا تجویز نمی‌شود بلکه تجربه تلخ کشور خودمان را نیز به یاد می‌آورد. بسیاری از فعالان اقتصادی و آنان که در هر یک از حوزه‌های صنعت، معدن و تجارت دستی بر آتش دارند معتقدند بروکراسی و پیچیدگی‌های فعالیت‌های اقتصادی با این تصمیم اشتباه مضاعف خواهد شد و حتی ممکن است اثر این تصمیم با بارمالی بالای جایجایی و نقل و انتقال مسئولیت‌ها، به نابسامانی بازار و افزایش قیمت‌ها بیانجامد.

حتی برخی پا را فراتر گذاشته با انتقاد از این روند می‌گویند: آنهایی که پیچیدگی بروکراسی برایشان نان و آب دارد برای این تصمیم از همین حالا جشن گرفته‌اند!

قابل توجه فعالان اقتصادی

به موجب ماده ۲ قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار، ماده ۳۰ این قانون با هدف اصلاح و ارتقای پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب‌وکار تدوین شده است. کانال خبری مجمع فعالان اقتصادی نوشته؛«فعالان اقتصادی توجه داشته باشند به‌زودی حساب بانکی فعالان اقتصادی که با مجوزی خارج از درگاه ملی مجوزها اقدام به ایجاد کسب‌وکار کرده باشند، مسدود و از نظر مالیاتی نیز دچار مشکل خواهند شد.»

درگاه ملی مجوزهای کسب‌وکار، بستری اینترنتی تحت مدیریت دبیرخانه «هیات مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار» است که برای همه کسب‌وکارهای موجود در کشور، شرایط، مدارک، مجوزهای پیش‌نیاز، هزینه و زمان صدور مجوز را شفاف و قابل فهم ارائه می‌کند. این درگاه، تنها مرجع رسمی اعلام شرایط صدور مجوزهای کسب‌وکار و معرفی مرجع قانونی صادرکننده همه مجوزهای کسب‌وکارها در کشور محسوب می‌شود.

مراقب بازارهای هدف باشیم

آمارهای گمرکی فروردین امسال نشان می‌دهد صادرات غیرنفتی کشور با افتی ۱۳ درصد نسبت به پارسال به ۳ میلیارد و ۶۴۵ میلیون دلار رسیده است. آمارهای ۳ ماهه ابتدایی سال جاری میلادی گمرک چین نیز نشان می‌دهد وارداتش از ایران با افتی ۴۱ درصد به ۲.۹ میلیارد دلار سقوط کرده است.

هند و ترکیه به عنوان شرکای اصلی ایران نیز در آمارهای تجاری سه ماه ابتدایی ۲۰۲۳ به ترتیب از افت ۶ و ۲۲ درصد واردات از ایران خبر داده‌اند. این در حالی است که واردات چین از روسیه در دور مشابه ۳۳ درصد افزایش یافته و واردات هند و ترکیه از روسیه نیز با رشد همراه بوده است. به‌نظر می‌رسد بخش اعظمی از صادرات ایران مربوط به محصولات خام نفتی، پتروشیمی و معدنی باشد. کالاهایی که در روسیه نیز به‌عنوان اقلام اصلی صادرات محسوب می‌شود. نکته قابل تامل آنکه؛ مراقب واگذاری بازارهای هدف به روسیه باشیم.

نظرگاه

اینترنت آزاد!

مهدی تدینی- نویسنده: هر جهانگردی به ایران بیاید و متوجه شود به‌محض پیاده شدن از هواپیما هیچ‌کدام از صفحاتش در شبکه‌های اجتماعی باز نمی‌شود، حق دارد از فرودگاه وارد شهر نشود و همانجا با التماس سوار نخستین هواپیمایی شود که او را از این فیلترستان بیرون ببرد.

برای ما که از وقتی یاد داریم از ضعفمان در جذب جهانگرد دلمان خون است، هر تسهیل و پیشکشی خدمت هر خارجی هم عقلانی است و هم اخلاقی، اما نه وقتی همان حقوق از خودمان دریغ شده است.

اینترنت آزاد - البته اینترنت قاعدتا نیازی به صفت «آزاد» ندارد! این هم گلی است که در اینجا (و چند جای دیگر) به سر فناوری زده‌اند که آنچه را در ماهیت آزاد است چنان به اسارت گرفته‌اند که حالا لازم است یادآوری کنیم: «اینترنت آزاد»؛ مثل اینکه روزی مجبور شویم بگوییم «هوای اکسیژن‌دار»! هوا قاعدتا اکسیژن دارد، مگر اینکه اکسیژنش را آن‌قدر بگیریم که لازم بشود برای هوا صفت «اکسیژن‌دار» استفاده کنیم.

اینترنت آزاد حق مسلم مردم است. وقتی این از شهروندان دریغ شود، دادن این حق مسلم به جهانگردان دیگر هیچ مایه خوشحالی و افتخار نیست و حتی حس غربت در وطن به آدم دست می‌دهد.

ضرری ندارد جهانگردان چند روزی که در ایران هستند با زندگی ما آشنا شوند. بخشی از زندگی ما از وقتی یاد داریم همین حصارها و میله‌های سایبری است؛ بخشی که سمبادای بر اعصاب ماست و بانیان آن هم برای نظر و خواست مردم پشیزی ارزش قائل نبوده‌اند.

ایران قبل از ابنیه و پل و دار و درخت، شهروندانی دارد. بهتر است جهانگردان اول با زندگی ما آشنا شوند. اینجا وضعیت گل‌وبلبل نیست، جهانگردان هم بهتر

است نیمهٔ اول سفرشان در ایران دربه‌در دنبال وی.پی.ان پولی بگردند تا با ما انس بیشتری بگیرند. راه‌حل مشکل جهانگردان دادن نت بدون فیلتر به آنها نیست، بلکه جمع کردن بساط فیلترینگ است. همان چیزی که کسب‌وکارهای داخلی و شهروندان نیز به آن احتیاج دارند.